شانۆنامە

بەهرامی بەیزایی

هەشتەمین سەفەری سەندیباد

تەرجومەی لە فارسییەوە

دلاوەر قەرەداغی

سەرنج :

* ئەم شانۆنامەیە ساڵی 1988 لە ژمارە 4 ی گۆڤاری کلتوور بڵاوکراوەتەوە. گۆڤاری کلتوور گۆڤارێکی قەوارە گەورەی تایبەت بە دەقی تەرجومەکراو بوو کە سەرنووسەرەکەی کاک محەممەد موکری و لە شاخ چاپ و بڵاودەکرایەوە. لەبەر ئەوەی ئەو گۆڤارە بە تیراژێکی کەم بڵاوبۆتەوە، بۆیە بە باشمزانی سەرلەنوێ بە شانۆنامەکەدا بچمەوەو بڵاویکەمەوە تا خوێنەران و شانۆکارانێکی زۆر بیبینن.

* شیعری گۆرانییەکان بە دەسکارییەوە کراونەتە کوردیی.

* هیچ گروپ و تیپێکی شانۆیی بەبێ ڕەزامەندی وەرگێڕ مافی خستنە سەر شانۆی ئەم دەقە تەرجومەکراوەی نییە.

کارەکتەرەکان :

* سەندیباد

* وەهەب

* شوجاع

* غەیور

* جەعفەر

* کەشتییەوانەکان (مەنسور، ڕەشید، هارون، مەسرور، ڕەسوڵ، حوجەت، ڕەجەب، ئەسەد، ڕەحمەت، عیماد، سەفدەر، ڕەحمان، عەبدوڵڵاو ئەوانیتر.)

* نووسەر

* جادووگەر (نەوفەلی بازرگان، پادشا، میر، کاپتنی کەشتی، حەکیمی شانکار، حەکیمی عارەب، حەکیمی جوولەکە، حەکیمی مەسیحیی، حەکیمی هیندیی، حەکیمی ژاپۆنی، پیرەی پشت کۆم.)

* خەڵکانی شار (جاڕدەر، دوو پیاوکوژ، دوو کۆیلەی ئەڵقە لە گوێ، تەرجومان، شەڕکەران، سیخوڕان، نەدیم، قامچی وەشێنان، گورز بەدەستان، حەکیمی ئارگۆنا، بەرەهمەن، پیاوی نابینا، کاروانچییان، سەرقافڵەچیی، سەربازان و ئەوانیتر.)

دیمەن:

سەکۆیەك لە ناوەڕاستا، لە دوو گۆشەوە دوو زەنگی گەورە بە پایەیەکەوە کراوە.

(پیاوێك بە هەڵەداوان دێتە ژوورەوەو لە زەنگی دەستە ڕاست دەدات، پیاوێکیتریش بە پەلە دێتە ژوورەوەو لە زەنگی دەستە چەپ دەدات. خەڵکی بە پەلە دێنە سەر شانۆ، هەراو زەناو قەرەباڵخیی، هەر دوو پیاوەکە دەچنە سەر سەکۆکەو دەیانەوێ شتێك بڵێن، بەڵام لە ناکاوێکرا دەنگی پێکەنینی جادووگەر بەرز دەبێتەوە، خەڵکەکە هەموویان ڕوو بەرەو لای جادووگەر وەردەگێڕن، جادووگەر پێدەکەنێ.)

جادووگەر : دەستەیەك دۆم و سیحربازو ئەکتەر ......

هەردوو پیاوەکە: تۆیش بینیتن؟

جادووگەر: بە کەشتییەك هاتن...

پیاوی یەکەم : کەشتییەکی سەیر ....

پیاوی دووەم : لە زەریاوە ....

پیاوی یەکەم : گەیشتنە کەنار.

جادووگەر : ئیتر خۆ ئەمەشیان سیحرنییە، چاوەکان کراوەن و دەستی منیش خاڵیی، لە قەڵا بەرزەکەوە بە هەر دوو چاوی خۆم بینیمن، جلو بەرگی سەیرو جۆراو جۆرو ڕەنگاو ڕەنگیان پۆشیوە.

پیاوی یەکەم : میر لە خۆشییاندا پێدەکەنێ ...

پیاوی دووەم : میر زادە خەنی و خۆشحاڵە ....

جادووگەر : لەم ڕێگەیەوە ....

(خەڵکەکە لە دوای جادووگەرەوە دەچنە دەرێ، جاڕدەر بە تۆمارێکی گەورەو تەپڵێکەوە دێتە ژوورێ، دەچێتە سەر سەکۆکە، هەر بە تەنها خۆی لەسەر شانۆیە.)

جاڕدەر : هێی ئەی خەڵکی بەشەرەف، ئەرکی سەر شانمە ئەم هەواڵە بگەیەنمە هەمووان، لە هەموو گۆڕەپانێکدا بیخوێنمەوە، بە گوێی هەمووانیدا بدەم کە ئەمڕۆ هەموو کەسێك مافی ئەوەی هەیە شادومان و خۆشحاڵ بێت، ئاخر ئەمڕۆ میرزادە بووکێی خۆی بەرەو کۆشك دەگوێزێتەوە. ئا لەبەر ئەمە، میرزادە بەختەوەریی گشتیی لە وڵاتدا ڕاگەیاندووە، ئەمڕۆ برسییەکان تێر بە زگی خۆیان دەخۆن، خەمباران دڵشاد دەبن، ئەمەش بە پێی بەرنامەیەك بەڕێوە دەچێت کە سبەینێ ڕادەگەیەنرێت. بەڵام پاشان .... هەر بە خۆشیی ئەو موناسەبەتە پیرۆزەوە، میری وڵاتی هاوسێمان تاقمێك گۆرانی بێژو ئەکتەری بۆ دەرباری میری هاوسێی خۆی، یەعنی میرەکەی خۆمان ڕەوانە کردووە تا ڕەگی خەمباریی لە بنی بنەوە هەڵکێشن. ئەوانەی کە بەڕێوەن بێن، خەڵکانی قەرەجن و بریتین لە سەماکەرو ساز ژەن و گاڵتە گێڕو ئەکتەر، ئەوانە ئیمڕۆ بەڕێکەوتوون و بڕیارە هەر کە بگەنە لاتان تەمسیلی کۆنی پڕ لە نوکتەو پێکەنینتان بۆ بکەن .....

(جادووگەر دێتە ژوورێ، جاڕدەر دەچێتە دەرێ)

جاڕدەر : (بە دەم چوونە دەرەوەوە) ئەی خەڵکی بەشەرەف، ڕاسپێردراوم ئەم هەواڵە بگەیەنمە هەمووان، بەڵام لەبەر ئەوەی پەلەمە، جارێ تا ئەو شوێنەی گوێتان لێبوو بەسە.

(دەچێتە دەرێ، بێدەنگیی، جادووگەر جارێك بە دەوری خۆیدا دەسووڕێتەوە، پاشان دەوەستێ و لە نێوان دوو پەنجەیەوە سەیر دەکا.)

جادووگەر : تەمسیلەکەی ئەمڕۆ شایانی ئەوەیە ببینرێت، خۆشترین تەمسیله..(سەر بەرز دەکاتەوە) هێی دەی وەرن لێرەوە، هێی دەهۆڵ کوت، بکەوە دەهۆڵ کوتین، دەهۆڵەکەی تریش بکوتە، بڵێ وەرن وەرن، لەم لایەوە، لەملایەوە .....

(لە زەنگەکە دەدات، سەندیباد لەگەڵ وەهەبی هاوڕێیدا دێتە ژوورەوە، ژمارەیەکیش لەو خەڵکەی کە چوو بوونە دەرێ، لە شێوەی کەشتییەوانەکانی سەندیبادا دێنە ژوورێ.)

سەندیباد : باشە من لێرە لەدایك بووم؟

وەهەب : بۆ نا !

سەندیباد : چەند خێرا تێپەڕیوە..(چەند کەسێك بە پڕتاو دێنە ژووری) وەك ئەوەی دوێنێ بووبێ ....

یەکێك لەوانەی هاتنە ژوورەوە : خۆ گوێت لێبوو؟ دوێنێ کەوتوونەتە ڕێ ...

یەکێکیتر : ئەمڕۆیش گەیشتوون ....

هەمان کەسی یەکەم: میری وڵاتی دراوسێ ناردوونی ...

سەندیباد : بە هیچ شتێکی ئێرە ئاشنا نیم ... دەترسم .....

وەهەب : دەترسیت هەڵەت کردبێ؟

سەندیباد : دەترسم ئێرە شارەکەی من نەبێت. بەڵام گەر ئێرە نەبێت، ئەی دەبێ شارەکەی من لە کوێ بێت؟

وەهەب : با بپرسین .....

سەندیباد : نا ... گەر شارەکەی من ئێرە بووایە، خەڵکەکەیم دەناسییەوە، بەڵام دەبینی نایانناسمەوە ..(بە دەم ڕۆیشتنەوە) هیچ کەسێکیشیان من ناناسێتەوە !

وەهەب : ئای گەر سەرو سەکوتێکی ناسیاو پەیدا بووایە ....

سەندیباد : تەنها ناسیاوێك ....(ڕادەوەستێ) وابزانم ئەو پیاوەم پێناسیاوە ....

وەهەب : کامە؟

سەندیباد : ئەوەی کە پێدەکەنێ ...

وەهەب : ئا با بچینە پێشێ ....(سێ کەس پێشیان لێدەگرن)

کەسی یەکەم : بەخێر بێن ....

کەسی دووەم : بەخێر بێن بۆ شارەکەمان ....

کەسی یەکەم : بەم جلوبەرگانەوە ....

کەسی دووەم : بەم سەرو سەکوتانەوە ....

کەسی یەکەم : دیارە تەمسیلەکەتان هەزەلییە ...

کەسی سێیەم : دەمێکە پێنەکەنیوین .....

وەهەب : ئێوە دەماننناسن؟

کەسی یەکەم : ماقووڵە نەتانناسین؟

سەندیباد : (بە خۆشحاڵییەوە) کەواتە ڕێمان هەڵە نەکردووەو ڕاست هاتووین.

کەسی یەکەم : هەر زۆر ڕاست ...

سەندیباد : (بە وەهەب) چەند بەختەوەرییەکی مەزنە !

کەسی یەکەم : لەبەر خاتری خەڵکی ئەم شارە ئەمڕۆ دیلەکان ئازاد دەکرێن.

کەسی دووەم : ئەوانەش عەفوو دەکرێن کە فەرمانی لە سێدارە دانیان بەسەردا دراوە.

کەسی سێیەم : ئەی باشە بۆچیی تەمسیلەکە دەست پێناکەن؟

وەهەب : تەمسیل؟

(سێ کەسەکە دەدەن لە قاقای پێکەنین و دوور دەکەونەوە، سەندیباد کەسی یەکەم ڕادەگرێت)

سەندیباد : ئەو پیاوە کێیە؟

کەسی یەکەم : ئەی بۆ لە خۆی ناپرسیت؟

سەندیباد : لە تۆ دەپرسم ...

کەسی یەکەم : لەگەڵمانا دەژی، بەڵام نایناسین ....

(جادووگەر پێدەکەنێ، کەسی یەکەم دوور دەکەوێتەوە)

وەهەب : ئێمەیان ناسییەوە، کەواتە ڕاست هاتووین ..

سەندیباد : وەهەب کەشتییەوانەکان مۆڵەت بدە ...

وەهەب : (بە کەشتییەوانەکان) بڕۆن مۆڵەتن ...(دەچێتە پێشێ) ها ئەمەش پارەی زێڕ ....(کەشتییەوانێك دەگرێ، ئەوانیتریش دەوری دەدەن، سەندیباد گەییوەتە لای جادووگەر)

سەندیباد : شێوەت دەکەم، وا بزانم تۆم لە جێگەیەك بینیوە...

جادووگەر : هەر کەسێك دەمبینێ یەکەم قسەی هەر وا دەڵێ ...

سەندیباد : بەڵام یادم نییە لە کوێ ..

جادووگەر : دووەمین قسەشیان هەر ئەمەیە ...

سەندیباد : تۆ کێیت؟

جادووگەر : من ؟ ها ها ها .... هەمووان دەیانەوێ بزانن من کێم ...

(کەشتییەوانەکان شالاو بەرەو لای وەهەب دەبەن)

کەشتییەوانەکان : خۆڵ !!!(کوتو پڕ ڕادەوەستن و سەیری پارەکانی نێو دەستیان دەکەن)

جادووگەر : من جادووگەرم، بە دەستی بەتاڵەوە جادوو دەکەم، زێڕ دەکەمە خۆڵ و خۆڵیش دەکەمە زێڕ، لە جێگەیەکی دوور دوورەوە هاتووم و بەرەو جێگەیەکی دوور دووریش دەڕۆم، ڕێگەکەم درێژە، زۆر درێژ، بەڵام هێشتا لە پێ نەکەوتووم .. ها ها .. من جادووگەرم، گەمەی سەیر سەیرم لەلایە، قسەکانم هی ئەوەن گوێیان بۆ شلکرێت، جۆرە کارێك دەکەم شایانی ئەوەن ببینرێن، ئەو شتانەی من دەیانکەم ناچنە ئەقڵەوە ...

سەندیباد : وەکو چیی؟

جادووگەر : گوتم ناچنە ئەقڵەوەو تەواو ، دەگەی سەیر سەیر دەوەشێنم، چاوبەست لە خەڵك دەکەم، دەتوانم ڕەنگی گۆرەپانەکە بکەمە سوور یان زەرد، بیکەمە شین یان سەوز، دەتوانم پێشبینیی ڕووداوەکان بکەم، دەتوانم مردوو زیندوو بکەمەوە ... دەتوانم سیحر بکەم ...حەز دەکەن پێتان بڵێم ئەلعان لەوپەڕی باکووری زەریاکاندا چ باسە؟

سەندیباد : لەوپەڕی باکووری زەریاکان؟

جادووگەر : لەوپەڕی باکووری زەریاکاندا پیاوێك بە نەفرەت بووە ...

کەشتییەوانەکان : وای ... نەفرەت! (هەر یەکیان بە لایەکی شانۆکەدا هەڵدێ)

جادووگەر : دەی ئێستا نۆرەی ئێوەیە، بۆ تەمسیلەکە ناکەن؟

سەندیباد : تەمسیل بکەین؟

جادووگەر : بەڵێ، گۆرانیی ، سەما، پێکەنین ... (لە زەنگەکە دەدات، ژمارەیەك لەوانەی کەشتییەوان بوون و چووبوونە دەرێ، ئێستا وەك بینەران و خەڵکانی شار دێنە ژوورێ) هێی خەڵکینە، ئەمانەی کە دەیانبینن ئەهلی بەزم و ڕەزم و زەوقن، هاکا تەمسیلەکەیان دەست پێکرد، حەکایەتێکتان بۆ دەگێڕنەوە هەر لەوەدا نییە ...

یەکێك لە خەڵکەکە : حەکایەتی چیی؟

جادووگەر : حەکایەتی پیاوێك کە لەوپەڕی باکووری زەریاکاندا بە نەفرەت بووە...

سەندیباد : (دەچێتە لاوە) وەهەب !

یەکێك لە خەڵکیی : چاوەڕوانین ...

یەکێکیتر: دەمێکە چاوەڕوانین ....

سەندیباد : وەهەب ! بە هەڵە هاتووین ...

وەهەب : جارێ مەعلوم نییە ...

سەندیباد : بە خەڵکانی ترمان تێگەیشتوون ...

وەهەب : ئەمەیان وایە ...

یەکێك لە خەڵکیی : دە دەی دەسپێبکەن! ئێمە هەر بە تەنها ئەمڕۆ دەرفەتی ئەوەمان هەیە پێبکەنین.

سەندیباد : با بڕۆین ....

(دەڕۆن، بەڵام سێ کەس پێشیان لێدەگرن)

کەسی یەکەم : بۆ کوێ؟

کەسی دووەم : بەرەو کۆشکی میر دەڕۆن؟

کەسی یەکەم : بۆچیی لەم ڕێگەیەوە دەڕۆن؟ ڕێگەی حەوت وشتر ڕێگەیەکی ناخۆشە.

کەسی سێیەم : پردی پێنج کیژان ڕووخاوە ...

سەندیباد : (ڕادەچڵەکێ) گوتت چیی ؟ پردی پێنج کیژان؟ (ئاوڕ دەداتەوە) ئەو ناوەی یەکەم چیی بوو ؟ ڕێگەی .....

کەسی سێیەم: ڕێگەی حەوت وشتر .....

سەندیباد : (پێ بە ئەرزدا دەدات) دە من لێرە لە دایکبووم !

وەهەب : چیتگوت؟

سەندیباد : ڕێگەی حەوت وشتر، گوزەرگەی قافڵەی ئاوریشم، دەکەوێتە خوار گردی داڵەوە، لە بناری ......، ئادەی بڵێ، قەبرسانێك لەو ناوەدا نییە؟

کەسی یەکەم : هەتا ئەمدواییەش قەبرسان لەو ناوەدا نەبوو ...

کەسی دووەم : بەڵام ئەلعان قەبرسانێکی لێیە...

کەسی یەکەم : شوانێك دۆزییەوە کە ئەو شوێنە ڕۆژێك لە ڕۆژان قەبرسان بووە.

کەسی دووەم : قەبرسانێکی گەلێك دێرین ...

کەسی یەکەم : قەبرسانێکی هەزار ساڵ لەمەو بەر ....

سەندیباد : باوکم ! !

جادووگەر : ئەوا تەمسیلەکە دەستی پێکرد ...

سەندیباد : (هاوار دەکات) تەمسیلی چیی کابرا؟ من دوای سەفەرێکی دوورو درێژ، وا ئەمڕۆ بۆ شارەکەم گەڕاومەتەوە ....

کەسی سێیەم : شارەکەت ؟

کەسی دووەم : ئێمە تۆ ناتناسین !

کەسی یەکەم : هەر بەڕاست ئەمە شتێکی پێکەنیناویی نییە ؟

سەندیباد : باشە ئێوە ناوی سەندیبادی هاووڵاتی خۆتان بەر گوێ نەکەوتووە ؟

کەسی یەکەم : ئێمە ؟

کەسی دووەم : سەندیباد ناو ؟

کەسی سێیەم : حاشا... نەمانبیستووە !

(ژاوە ژاو)

جادووگەر : ئەو ناوەم پێ غەریب نییە، ئا بابیر بکەمەوە .....

(نووسەر بە هەگبەیەك کتێب و قاقزەوە دێتە ژوورەوە)

نووسەر : دەشێ ئەو ناوە ناوێکی کۆن بێت ....

یەکێك لە خەڵکیی : من ناوی وام بەر گوێ نەکەوتووە ...

نووسەر : بەڵام من ....

سەندیباد : ها .... تۆ بەر گوێت کەوتووە ؟

نووسەر : نا، تەنها لە کتێبێکدا ئەو ناوەم بەر چاو کەوتووە، کتێبێکی زۆر کۆن کە لەسەر پێستە نووسراوەو پەڕەکانی دواوەی پێوە نەمابوو. لەو کتێبە نووسرا بوو: سەندیباد حەوت سەفەری کردووە...

سەندیباد : بە حەوت زەریادا ...

نووسەر : خاوەن حەکایەتێکی سەیر بووە ...

سەندیباد : دە ئەو سەندیبادە منم ....

جادووگەر : گوێتان لێبوو؟ ئەم برادەرە دەوری سەندیباد دەبینێ ...

سەندیباد : وا ئەمڕۆیش لە سەفەری حەوتەمم گەڕاومەتەوە ....

یەکێك لە خەڵکیی : بە ڕاستیی تەمسیلێکی خۆشە !

سەندیباد : (یەخەی ئەو کەسە دەگرێ) کابرا ئەمە تەمسیل نییە ! بەڵکو واقیعە ...

جادووگەر : واقیع؟

کەسێکیتر : لەم جۆرە دەگانەیان زۆر لێداوین !

سەندیباد : سوێند دەخۆم ئەمە دەگە نییە، تەمسیل نییە !

نووسەر : بەڵام قوربان، دوا سەفەری سەندیباد نزیکەی هەزار ساڵ لەمەوبەر بووە !

(ژاوە ژاو)

سەندیباد : (واقوڕماو) چەند ساڵ؟

نووسەر : هەزار ساڵ !

سەندیباد : بەڵگەت چییە ؟

نووسەر : بەڵگە ئەوەیە ئەو کتێبەی باسمکرد، هەزار ساڵ لەمەوبەر نووسراوە.

سەندیباد : (ئەژنۆی سست بووە) وەهەب !

وەهەب : (دێتە پێشێ) لەوانەیە ئەوە کەسێکیتر بووبێ ...

نووسەر : قوربان شتەکە ئاشکرایە، سەندیباد حەوت سەفەری کردووە، کاتێك گەڕاوەتەوە...

وەهەب : باشە ئەی دوای ئەوە ؟

نووسەر : ئا لێرەدا پەڕەکانی دواوەی کتێبەکە لێبۆتەوە !

سەندیباد : وەهەب سەرم گێژ دەخوا، شتێك دێتەوە یادم ، ئەو نەفرەتە دێتەوە یادم کە..

وەهەب : سەندیباد ... باوەڕ مەکە ....

(دوو کەشتییەوان بە پرتاو لە هەردوو لای شانۆوە دێنە ژوورەوە)

کەشتێوانی یەکەم : گەورەم .....

کەشتێوانی دووەم : گەورەم، گوێ ڕادێرە ....

کەشتێوانی یەکەم : پارەکانمان لێوەرناگرن ...

کەشتێوانی دووەم : دەڵێن پارەکانتان بەسەر چووە ...

کەشتێوانی یەکەم : پارە گۆڕەوەیەك ....

کەشتێوانی دووەم : لە قوژبنێکی تاریکی بازاڕدا ...

کەشتێوانی یەکەم : پارەکانمانی نرخاند، زێڕی ساخ بوون ...

کەشتێوانی دووەم : بەڵام هیچ کەس لێمان وەرناگرێت ...

وەهەب : چۆن ؟

کەشتێوانی یەکەم : دەڵێن پارەی هەزار ساڵ لەمەوبەرە ....

وەهەب : گوتت چیی؟

کەشتییەوانی دووەم : پارە گۆڕەوەکە ئامادەیە پارەکانمان بۆ بگۆڕێتەوە ...

کەشتییەوانی یەکەم : لەبری ئەوە پارەی مسمان دەداتێ .

کەشتییەوانی دووەم : پارەکانی ئەمڕۆ یان مسن یاخود زیوی قەڵب !

کەشتییەوانی یەکەم : بەڵام گەورەم ئاخر پارەی مس دەچێ و هەمووان وەریدەگرن.

وەهەب : ئەمە چ جۆرە شارێکە ؟

کەشتییەوانی یەکەم : گەورەم ئێستا چ بکەین؟

وەهەب : پارەکانتان بگۆڕنەوە ...

کەشتییەوانی دووەم : گەورەم بێگومان دەیگۆڕینەوە، بێگومان ...

(بە پەلە دەچنە دەرێ، وچان)

سەندیباد : هەزار ساڵ ! وەهەب تۆ دەڵێی چیی؟

وەهەب : ڕێی تێدەچێ گەورەم !

سەندیباد : کەواتە سەفەری حەوتەم ......

وەهەب : بونیام نازانێ چ بڵێ!

یەکێك لە خەڵکی : ئەرێ ئەم برادەرانە باسی چیی دەکەن؟

یەکێکیتر : ئەمانە کەی ئەهلی زەوق و بەزم و ڕەزمن!

ئەویتر : لەوساوە قسەیەکی خۆشیان نەکردووە، حەرەکەیەکی هەزەلییانەیان نەنواندووە..

جادووگەر : ئێستا دەسپێدەکەن یان نا؟

یەکێکیتر : دەی گورجکەن ..

نووسەر : بەلاَم کەسێکیتر بۆ تەمسیلەکە بدۆزنەوە، چونکە سەندیباد بونیامێکی بودەڵەو تورەهات بوو !

وەهەب : چۆن؟

نووسەر : ئاخر ئەو حەوت سەفەری بۆ پارە کرد، هەر لەبەر تەماعی پارەش براکانی بە تەنها بەحێهێشت !

سەندیباد : من برام نەبووە !

نووسەر : خەڵکی ئەم مەملەکەتە دەڵێم. ئەو هێندە کەسێکی تورەهات بوو کە هاوولاَتییەکانی بە تەنها بەجێهێشت.

وەهەب : ئەی هاوولاَتیەکانی چییان دەکرد؟

نووسەر : شەڕ... شەڕیان دەکرد.

جادووگەر : لەگەڵ کێ؟

نووسەر : لەگەڵ میرێکدا کە ئەو زەمانە حوکمی ئەم ولاَتەی دەکرد!

سەندیباد : ڕاستە، ئەوکاتە خەڵکی ئەم مەملەکەتە دەجەنگین.

نووسەر : لە کاتێکدا ئاگر بەسەر ئەم مەملەکەتەدا دەباری، ئەو تێیقوچاندو ڕایکرد!

سەندیباد : نا ئەمەیان ڕاست نییە!

نووسەر : ئەدی چۆن ڕاست نییە؟ ئەو تەماعی پارەو سەروەت و سامان دابووی لە کەللەی، لە کتێبەکەدا نووسراوە: بە خەونی گەنجینە زێڕو زیوەوە ملی نا. من بزانم دەشترسا !

جادووگەر : چۆن؟ لە چیی دەترسا؟

نووسەر : لە شەڕ دەترسا. کاتێك هەمووان لێرە دەجەنگین، ئەو حەوت جار بە بیانووی گەڕان بە دوای گەنجینەی زێڕو زیودا خۆی لە نەگبەتییەکان دزییەوە.

سەندیباد : وانییە !

نووسەر : چۆن وا نییە؟ لە کتێبەکەدا وا نووسراوە ...

سەندیباد : حەز دەکەم هەمووان بزانن کە ئەم قسانە زوڵمن. سەندیباد ڕای نەکرد!

نووسەر : کەس باوەڕتان پێناکات، ئاخر کە شتێك لە کتێبێکدا نووسرا، ئیتر سڕینەوەی بۆ نییە!

(بێدەنگیی)

سەندیباد : سەندیباد تەنها سەفەری یەکەمی بە تەماعی گەنجینە زێڕو زیوەوە ڕۆی.

جادووگەر : سەفەری .... یەکەم !

سەندیباد : من ئەو کات برسیی بووم، برسییەك سەفەری یەکەمی کرد!

نووسەر : ئەی باشە ئەو برسییە کەشتیی لە کوێوە هێنا؟

سەندیباد : سێ ڕۆژی ڕێك لە برسانا، لە کەلاوەیەکی نزیك گۆڕەپانێکی وەك ئەم گۆڕەپانەدا کەوتبووم ..(خەیاڵ دەیباتەوە) بیرمدێ، دەمەو عەسر بوو، خۆر ئاوا بوو، تاریکداهات و بووە شەو، گۆڕەپانەکە چۆڵ بوو......

(ئەو کەسانەی کە لەسەر شانۆن بەرەو بازنەی نیوە تاریکی شانۆ چوون، جادووگەر بە جلکی نۆفەلی بازرگانەوە بە پەلە دێتە سەر شانۆ، سەندیباد دەبینێ)

جادووگەر(نۆفەلی بازرگان) : کوڕی گەنج گوێڕادێرە! گوێڕادێرە ! فریامکەوە، بڕۆ حەسحەسەکان ئاگادار کەوە، ژیانم لە خەتەردایە، دوو زەلام بە شمشێرەوە شوێنمکەوتوون......

سەندیباد : گەورەم ڕاکە، خۆت ڕزگارکە!

نۆفەلی بازرگان : هەموو ڕێگەکان داخراون، لە هەر لایەکەوە ڕاکەم، ئەوانە هەمدیس دێنەوە سەر ڕێگەم... دەی کوڕی گەنج، ڕاکە حەسحەسەکان ئاگادار کە، بە هەر جۆرێك لە تواناتدا هەیە یارمەتیم بدە ....

سەندیباد : ئای گەر برسیی نەدەبووم و دەمتوانیی بە پێوە خۆم ڕاگرم ......!

نۆفەلی بازرگان : کەواتە هەی بێ فەڕ .... بە هانامەوە نایەیت ...

(بە پەلە ڕادەکات، بەڵام کوتوپڕ ڕادەوەستێ و هاواردەکات)

یارمەتیی !

(دوو زەلامی شمشێر بەدەست لە تاریکییەوە دەردەکەون)

زەلامی یەکەم : خۆیەتی ..

(نۆفەلی بازرگان بە ترسەوە شمشێر ڕادەکێشێ و نائومێدانە بەرگریی لە خۆی دەکات.)

زەلامی دوووەم : لەولاوە ، لە پشتەوە ....

نۆفەلی بازرگان : یارمەتی ی ی ی

سەندیباد : هاوارەکەیم بیست، کەسێك پێویستی بە یارمەتیی بوو، ئای گەر برسیی نەبوومایەو بمتوانیایە بە پێوە خۆم ڕاگرتایە ....

زەلامی یەکەم : نەهێڵی بۆی دەرچێت ..

نۆفەلی بازرگان : یارمەتی ی ی ی ی

سەندیباد : دەنگی شمشێر، بۆنی خوێن، بیرم کەوتەوە باوکم لە شەوێکی ئەنگوستە چاودا کوژرابوو ..(هاوار دەکات) ئەو شەوەی باوکمی تێدا کوژرا، ئەستێرە بە ئاسمانەوە نەبوو!

(دوو زەلامە شمشێر بەدەستەکە، کە سەندیباد دەبینن دەحەپەسێن، سەندیباد شمشێرەکە لە دەستی جادووگەر دەفڕێنێ .)

زەلامی یەکەم : وای فریاکەوە .... (بەرگریی دەکا) ئەم زەلامە شێتە لە کوێوەشالآوی بۆ هێناین ....

سەندیباد : (دەنەڕێنێ) ئەو شەوە ئەستێرە بە ئاسمانەوە نەبوو ....

(دوو زەلامە شمشێر بەدەستەکە ساتێك بەرگری دەکەن، پاشان پاشەکشێ دەکەن و هەڵدێن. سەندیباد گەڕاوەتەوە ناوەڕاستی شانۆ)

نۆفەلی بازرگان : تۆ گیانی منت ڕزگار کرد ... (سەندیباد دەکەوێت) چ بوو ..کەوتیت؟

سەندیباد : گەر تێر بوومایە، هەزاران سوپای دونیا نەیاندەتوانی بمخەن ...

نۆفەلی بازرگان : خوێن ... جێگەزام ....(سەندیباد دەبوورێتەوە، وچان ، نۆفەلی بازرگان هەڵدەسێ) گەر بێ باوك بێ ئەوا دەیکەمە کوڕی خۆم. من نۆفەلی بازرگانم و کوڕم نییە، وا ئیمشەو ، دوای ساڵانێك گەڕان، ئەو کەسەم دۆزییەوە کە بەدووایدا دەگەڕام ...

(دوو کۆیلەی ئەڵقە لە گوێ بە پەلە دێنە سەر شانۆ)

ئەم کوڕە گەنجە ببەنەوەماڵێ، کلیلی پارەو سەروەت و سامانەکەمی بدەنێ ..

کۆیلەی یەکەم : گەورەم دەیناسیت ؟

نۆفەلی بازرگان : دەمەوێ بیناسم ... دەی بیبەنەوە ماڵەوە !(دوو کۆیلەکە واقوڕماوانە سەندیباد دەبەنە تاریکایی شانۆوە) هیوادارم لە ماڵەکەمدا بمێنێتەوە، بەڵام گەر حەزی نەکردو نەیویست ببێتە میراتگرم، ئەوا کەشتییەکی دەدەمێ، کەشتییەك بە هەموو چەشنە بارێکەوە، بە هەموو جۆرە کەلوپەلێکەوە، لەگەڵ سەد کەشتییەواندا ....

(نۆفەلی بازرگان بەرەو تاریکیی دەڕوات، سەندیباد لەسەر سەکۆکەیە)

سەندیباد : ئەوا چارۆکەمان هەڵدا

کەلەپەل و کوتاڵمان برد

هەر شتەی لە جێگەیەکەوە

هەر ئەوانە ئاگادارن کە دەزانن

ئێمە چ جۆرە شتێکمان

بۆ چ جێگەو بۆ چ هیواو ئومێدێك برد

کلیم و فەرش و ڕایەخمان

بۆ وڵاتە نامۆکان برد

مەی و شەراب و فەلسەفە

شیعرو ئاوازو سازمان برد

بەیتی شیعرمان

لەسەر داری ئەبەنۆس هەڵکۆڵیی

نەخشی باڵندەی سیحرمان

لەسەر ڕووی شاڵی زەرد چنی

عەبای میهرو دێوانەیی

جبەی ئاوینی زێڕکەفت

چنراو بە تان و پۆی ئەڤین

چنراو بە دەست و سەر پەنجەی

دە هەزار ژن

بە دەست و سەر پەنجەی دە هەزار پیاو

بۆ چ جێگەو بۆ چ خولیاو ئومێدێك برد !

چیی و چییمان برد؟

جامولکەی گێتیی بینمان برد

گەوهەری شەوانە چراو

تەختەی گینۆ، لەگەڵ قۆزاخەی ئاوریشم

چراوگی مس، کاسەو گۆزەی نایابمان برد

فەرشی سەیر، وەستای کارامەو دەسڕەنگین

نیگار کێش و

بەرەی جودا لەیەك چنراومان برد

(دووانزە پیاو، لەسەر هەردوو ستوونی سەکۆکە دادەنیشن، ئەوانە کەشتییەوانەکانی سەندیبادن)

سەندیباد : ئەوا چارۆکەمان هەڵداو کەشتییەکەمان

لە بێ بواری زەریادا، لەگەڵ با دا

کەوتۆتە ڕێ و دەڕوا

(کەشتییەوانەکان سەوڵ لێدەدەن)

کەشتییەوانەکان : سەوڵی کەشتییەوان لە جووڵایە

باسکی سەد پیاو لە جەنگایە

هێزی سەد سەوڵ

لە لێدان و لە لێدان و لێدانایە

سەندیباد : سەد ڕۆژ تێپەڕیی، وابزانم سەدو سێ ڕۆژ

وا بزانم لە خۆرئاوا بووندا

کەشتییەکەشمان وا لە مەداری با دایە

کەشتییەوانەکان : با ی خۆرهەڵات

(دەنگی تەپڵ)

کەشتییەوانەکان : ئاو بە باڵای ئاودا سەرکەوت

ئاودا سەرکەوت

پشتی هەور

ڕووی ئاو

ڕووی شەپۆل

برووسکە دەدات ، بروسکە

وەهەب : با دەکوتێت

گەشتییەوانەکان : شەپۆل لەسەر شەپۆل

دەتلێتەوەو دەنرکێنێ

گرمە لە پشتی گرمەوە

های ... های .... های ....

بووە زریان ... بووە زریان ... بووە زریان

سەندیباد : لافاو دەبارێ

کەشتیەوانەکان : دەبارێ ... دەبارێ ...

بۆتە شەپۆل ...وا سەری کرد

بووەتە شاخ ... بووەتە شاخ ... بووەتە شاخ

ئەوا هەمدیس دەنرکێنێ.

دەستەیەکی تری کەشتییەوانەکان : شاڵاو دێنێ ... لوولدەخوات

هەموو : های ... های ... های

بۆتە باران .. بۆتە زریان

وەهەب : با چارۆکەکەی لەتو پەت کرد

شەپۆلەو ڕەهێڵەو زریان

بورجی چارۆکەکەیان ڕماند.

سەفدەر : کاپتن ... سەوڵەکان شکان. چ بکەین؟

وەهەب : هەر بە شکاویی سەوڵ لێدەن

عەبدوڵڵا : کاپتن گوریسەکان پچڕان.

وەهەب : گرێیان بدەنەوە !

سەندیباد : ئا .. کابرا بچۆرە ئەولاوە ! چییە سوکانەکەت پێناگیرێت؟

حوجەت : گەر تێر بوومایە، دە هەزار سوکانم پێ دەگیرا !

سەندیباد : کەواتە بۆ ئەوەی زوو تێر بیت، سەوڵ لێدە !

دەستەی یەکەمی کەشتییەوانەکان : وای ... وای ... وای

ئەوە با یە

ئەوە هەورە بروسکەیە

ئەوەش شەپۆل

دەستەی دووەم : ئاو بە باڵای ئاودا سەرکەوت

ئاودا سەرکەوت

دەستەی دووەم : های .. های .. های

ئەمە چیا ... ئەمەش لافاو ... ئەمەش لوتکە

دەستەی دووەم : هەورە بروسکەیە ... بروسکە

سەندیباد : وەهەب لە کوێین؟

وەهەب : لە مەداری سەرەتان

سەندیباد : هەوا بکەنە مەشکەکانی "با" وە !

دەستەی یەکەم : شەپۆل خۆی لە هەور دەدا

پشتی هەور، پشتی هەور

دەستەی دووەم : وای ... وای ... تاریکیی

سەندیباد : ڕۆحی مردووان لە بنی زەریاوە هاوار دەکەن.

وەهەب : شەو باڵ لێکدەدا

سەندیباد : تارمایی شەپۆلەکان، وەك نوقلانەی مەرگ نزیك دەبێتەوە

کەشتییەوانەکان : هیوا بڕاو خۆمان

سەندیباد : کەشتییەکە شکا

تەختە لێکترازاوەکان

چەواشە و بێ مەبەست ڕێدەکەن

کەشتییەوانەکان : با دەلوورێنێ ... دەلوورێنێ ... دەلوورێنێ

هەور دەبارێ

هەر وەك چیا لە پاڵی چیاوە

شەپۆل دەچێتە پاڵ شەپۆل

ڕەجەب : ئای تاشەبەردێك ، گەورداوێك

کەشتییەوانەکان : هەمدیس ئاژاوەو ژاوە ژاو

ژاوە ژاو ... ژاوە ژاو

سەندیباد : هەورە بروسکەیە ... بروسکە

ڕەسوڵ : ئای .. وشکانیی ... کەنارێك

کەشتییەوانەکان : نا .. نا .. خەونە

سەندیباد : هەورە بروسکەیە .. بروسکە

ڕەسوڵ : ئای ... قەڵایەك ، بەندەرێك

جوجەت : ئای ... دەبیینم ، خەون نییە

وەهەب : خەون نییە، ئەوە کەناری زەریایە !

کەشتییەوانەکان : کەنارێك یاخود دورگەیەك

یان شارێك

لە شارەکەشدا بازاڕێك، گۆڕەپانێك

خەڵکانی شارێك، دیدارێك

سەندیباد : ئا لەو شارەدا سترانێك

کەشتییەوانەکان : دەربارێك ، پادشایەك ....

(جادووگەر لە شێوەو جلوبەرگی پادشایەکی چینییدا دانیشتووەو هەمووان کڕنۆشی بۆ دەبەن، بە ئاماژەی دەستی پادشا لە هەردوو لای سەکۆکەوە، بە کڕنۆش بردنەوە دادەنیشن، لەلای دەستی پادشاوە پیاوێك دانیشتووەو قسەکانی تەرجومە دەکات.)

تەرجومان : من تەرجومانی پادشای خاوەن شکۆم، ناوم "یەوان "ە، ئەوەی کە پادشا دەیفەرموێ من بۆتانی تەرجومە دەکەم.

(وچان، پادشا دەدوێت.)

تەرجومان : خاوەن شکۆ دەفەرموێ، دیارییە نایابەکانتانم بینی و خۆشحاڵ بووم، لێتان بە زیاد بێت، میللەتەکەتان هەر شادو دڵشاد بێت، هۆش و ئەقڵتان هەر لە برەودا بێت، خاوەن شکۆ دەڵی، لە دەرباری پادشادا بەدڵی ئیسراحەت دانیشن، پێشینان فەرموویانە دانیشتن لەگەڵ پیاوێکی گەڕۆك و گەشتیاردا، بەرامبەر وتووێژ کردنە لەگەڵ حەوت حەکیمی دانادا، خاوەن شکۆ دەفەرموێ ئەو وتەیەی لەسەر ڕووی پێستە ئاسکێك بینیوەو بە خەزنەدارەکەی خۆی سپاردووە تاکو لە گەنجینەکەدا بیپارێزێ . خاوەن شکۆ دەفەرموێ حورمەتم بۆتان هەیە، چونکە حەکیمە دێرینەکانی خۆرهەڵات فەرموویانە: ئەوەی لە ڕێیەکی دوورترەوە هاتبێت، شایستەی ڕێزو خۆشەویستییەکی زیاترە. لە سی و دوو ڕێگەی ژیاندا تەنها یەکێکیان بە ڕق و کینە دوایی دێت. لەبەر ئەوە ، خاوەن شکۆ مۆڵەتی ئەوەتان دەداتێ کە لێرە کاڵاو کەلوپەلەکانتان بە بازرگانان بفرۆشن ، هەروەها مۆڵەتیشتان دەداتێ هەرچیتان دەوێ لەو بازرگانانەی بکڕن، چونکە هەر لە مامڵەی کڕین و فرۆشتنەوەیە کە خۆشەویستیی دروست دەبێت. هەروەها خاوەن شکۆ سێ نیگارتان پێشکەش دەکات کە لەسەر ئاوریشمی پوخت نەخشکراون و سێ نیگارکێشی دەسڕەنگین، لە نێو سەدو بیست ڕەنگدا، ڕەنگەکانیان بۆ نەخشاندنیان هەڵبژاردوون. جگە لەوەش خاوەن شکۆ مۆڵەتی ئەوەتان دەداتێ، لە جێژنی شکۆفەی گێلاسدا گوێ بۆ گۆرانی چڕینی کیژۆڵەکەی ڕادێرن.

وەهەب : لە جێژنی شکۆفەی گێلاس .....

سەندیباد : (دەچێتە لاوە) خودایە چ گۆرانییەك بوو! وەهەب گوێت لێبوو؟

وەهەب : لە بیریکە ...

سەندیباد : لە هەموو ژیانمدا گوێم لە گۆرانییەکی ئاوها خۆش و ناسك نەبووە …

وەهەب : گەورەم ….

سەندیباد : وسبە …

وەهەب : دەترسێم شتێکت بەسەر بێت، گەلێك نیگەرانی تۆم …

سەندیباد : وەهەب بێدەنگ …

کەشتییەوانەکان : بێدەنگ !

سەندیباد : نەترسایت؟ نەترسایت ڕۆژێك ئەم جووانییە …. ئەم شۆخ و شەنگییە ….

وەهەب : سەندیباد هێور بەرەوە !

کەشتییەوانەکان : هێور …

سەندیباد : وەهەب کفرە ئەم جووانییە بشێوێت …. کفرە، کفر … وەهەب ئەوە هەڵدەلەرزیت؟

غەیور : پردی هەڵواسراو ڕاکێشن !

شوجاع : لەنگەرەکە بەرز کەنەوە ….

سەندیباد : دەستەکانی … قامکۆڵەی عاج لەسەر ژێی ساز، دوو کۆتری سپیی باڵەکانی خۆیان دەدەن لە ئاو …

غەیور : چارۆکەکان لە ڕەوتی "با" دان …

شوجاع : سوکان ڕووەو کەناری خۆرئاوا …

سەندیباد : چاوانی … نەلەرزیت ؟ کاتێك چاوەکانیت بینی نەلەرزیت؟ چاوانێك بە ڕەنگەکانی پەلکە زێڕینە …

غەیور : ماڵئاوا ئەی خانووە قامیشەکان …

شوجاع : ماڵئاوا ئەی زەویە چێنراوەکان بە برنج …

سەندیباد : ئەی پێوپلیی! ئاوریشمی زەرد کە لەبەر هەتاودا با دەیهێنێت و با دەیبا…

کەشتییەوانەکان : وا خانووە قامیشەکان دوور دەکەونەوە ..

ماڵئاوا ئەی پەلکە سەوزەکان

بەلەمەوان و بەلەمەکەشی دوور دەکەونەوە...

سەفدەر : مالئاوا ...

کەشتییەوانەکان : کەنارەکەتان دوور دەکەوێتەوەو

ئێمەیش وا دوور دەکەوینەوە ...

سەندیباد : من کە سەندیبادم تا ئەمڕۆ لە مانای ئەڤین نەگەیشتبووم، من هەر بەو جۆرە ڕۆژەکانی جحێلیم بەسەر بردووە کە تیایاندا چ خۆشییەکم نەچەشتووە، وا ئیمڕۆ زانیم کە چەندە بێئاگا بووم. لە سێیەمین مانگی بیست و چوارەمین سالّی تەمەنمدا کیژۆلەیەك بە تیری چاوانی نیشانەی لە دلّم گرتەوە ...

دەستەی یەکەمی کەشتییەوانەکان : هەمدیس زەریا ... هەمدیس زەریا

دەستەی دووەم : تەنھاییەکی هەمیشەیی

دووبارەبوونەوی کارەکان

سەوڵ لێدان لە شەپۆل

تەپڵ کوتان!

دەستەی یەکەم : وای ... وای تەنهایی

تەنهایی ... تەنهایی

سەندیباد : وەهەب، کەشتییەکە بگەڕێنەرەوە !

وەهەب : بۆ کوێ گەورەم ؟

سەندیباد : بۆ هەمان ئەو شوێنەی کە لێوەی هاتین !

وەهەب : ئاخر نابێ گەورەم، نیوەی ڕێگەکەمان بڕیوە ....

سەندیباد : وەهەب ، گەر گەیشتبینە ئەوپەڕی دونیاش دەبێ بگەڕێینەوە !

وەهەب : بە قسەت ناکەم گەورەم ...

سەندیباد : لەگەڵ تۆمە کابرا ... بگەڕێرەوە !

وەهەب : گوێم لێتە گەورەم ..

سەندیباد: فەرمانت پێدەکەم، ناچارت دەکەم ... بگەڕێرەوە !

وەهەب : ناتوانیت! من کەشتییەوانی نۆفەلی بازرگانم نەك تۆ!

سەندیاد : زۆر باشە، مادام وایە خۆم کەشتییەکە دەگەڕێنمەوە..

وەهەب : ڕێگەت نادەم، بە شمشێر ڕێگەت پێدەگرم ...

سەندیبا : هەی بی ئەقڵ ... بچۆرە ئەولاوە ئەگینا دەتکوژم ...

وەهەب : ناچمە ئەولاوە ... ئەمانە دەیانەوێ بۆ وڵاتەکەیان بگەڕێنەوە ...

سەندیباد : منیش هیچم پێناکرێت ... لە یەکەمین ڕۆژی پێنجەمین مانگی بیست و چوارەمین ساڵی تەمەنما، ئاسمان بە ڕەنگێکی تر دەبینم ...بەڵام هیچم لە دەست نایەت !

ڕەسوڵ : کە ..... نا ....ر!

حوجەت : بەندەر !

ڕەسوڵ : نیشتیمان ...

حوجەت : لەنگەر!

سەندیباد : (هاوار دەکات) های ...ی ...ی ...ی ....

(بێدەنگیی، سەندیباد سەر هەڵدەبڕێ و ڕوو دەکاتە جادووگەر) کاتێك پێمنایە کەنار، ئەوە تۆ نوبوویت کە بینیمیت؟ لە نێوان کۆمەڵە خەڵکەکەدا تۆ نەبوویت کە ....

جادووگەر : کە ... چیی؟

(وچان)

سەندیباد : پیاوێکی برسیی یەکەمین سەفەری کرد!

نووسەر : چیی هێنایەوە؟

سەندیباد : تێریی بۆ خەڵکانی ترو تینوێتیش بۆ خۆی!

نووسەر : نەخێر، تێریی بۆ نۆفەلی بازرگان هێنا، ئەو سامانەی تۆ هێنات هەمووی بۆ ئەو بوو !

وەهەب : ڕاستە بۆ ئەو بوو....

نووسەر : تۆ خۆیشت میراتگری ئەو boویت !

سەندیباد : من میراتگری هیچ کەس نەبووم، نۆفەلی بازرگان سامانەکەی بەسەر خەڵکی ئەم شارەدا دابەشکرد.

نووسەر : کتێبەکە هیچی لەبارەی ئەمەوە نەنووسیوە !

سەندیباد : من خۆم داوام لە نۆفەل کرد کە سامانەکەی بەسەر خەڵکی ئەم شارەدا دابەشکات...

نووسەر : ئەی دوای ئەوە چ بوو؟

سەندیباد : وەك چیی ؟

نووسەر : میر جابر ئەو سامانەی بەناوی خۆیەوە تۆمار کرد ...

(وچان)

یەکێك لە خەڵکی: کەواتە جەنابت میرت تێر کرد نەك خەڵکیی !

سەندیباد : من چۆن بمزانیایە کە ئاکامەکە وا دەشکێتەوە ....

یەکێکیتر لە خەڵکی : ئەم برادەرە ئەکتەرێکی چاکە !

یەکێکیتر : زۆر بە باشیی دەوری بێتاوانێك دەبینێ !

نووسەر : هەمووی خەتای تۆ بوو .....

سەندیباد : چۆن؟

نووسەر : خەتای تۆ بوو ...

سەندیباد : ئەم تۆمەتە پووچ و بێبناغەیە...... ئاخر ئەوکاتەی کە میر قازانجەکەی نۆفەلی بەناوی خۆیەوە تۆمار دەکرد، ئەو کاتە من لەوپەڕی زەریاکانی هیندەوە بووم ...

نووسەر : کێ شایەتە؟

وەهەب : بەڵی من شایەتم، وەرزێك لەوەو بەر ئەو بەرێکەوتبوو ...

نۆفەلی بازرگان : خوات لەگەڵ کوڕم.

کەشتییەوانەکان : ماڵئاوا !

نۆفەلی بازرگان: خودایە تۆبە، جوێ بوونەوە لەئازیزان زۆر سەختە.

سەندیباد : نوفەل ئەوە دەزانم، هەر لەبەر ئەوەشە دەڕۆم..

نۆفەلی بازرگان : ئاخر کوڕم دڵم لاتەو دەترسێم، دەترسێم پادشا ڕقت لێهەڵگرێت..

سەندیباد : هەموو ڕق و تووڕەیی ئەو بە لایەك و نیگایەکی کیژۆڵەکەشی لە لایەکی تر ...

نۆفەلی بازرگان : ئای گەر بمتوانیایە نەمهێشتایە بڕۆیت !

سەندیباد : ئای گەر بمتوانیایە نەڕۆیشتمایە !

نۆفەلی بازرگان: دەبێ زوو بگەڕێیتەوە ...

سەندیباد : دەبێ زوو بڕۆم ...

جەعفەر : لەنگەرەکە بەرز کەنەوە ...

ڕەسوڵ : حە .... رە ....کە ... ت !

کەشتییەوانەکان : ئەم پیاوە تینوو بوو ....

وەهەب : دوور دەکەوێتەوە ....

کەشتییەوانەکان : ئێمەیش دوور دەکەوینەوە ..

سەندیباد : توندتر سەوڵ لێدەن، زیاتر پەلەکەن، بەرزتر تەپڵەکان بکەتن ...

کەشتییەوانەکان : چارۆکەیەکی سوور

بەگوریسی زەرد

بەسەر ئاوی سەوزەوە

بە با دەڕوات ...

سەندیباد : سەوڵ لێدەن ... سەوڵ لێدەن، خێراکەنن خێراکەن، توندتر سەوڵ لێدەن، بەرزتر تەپڵ بکوتنن بەرزتر بیکوتن ..

کەشتییەوانەکان : ئاخ ... قامچییەك ... ئا

قامچییەك،

پشتمان بە خوێن ڕەنگین

پێ لە بەنددا، لە زنجیرا

دەستی دە پیاوو دەقامچی

دەکوتن و دەکوتن و هەر دەکوتن !

نووسەر : ئەها کابرا ... پەلەی چیتە؟

سەندیبد : بەڵێنم بەخۆم داوە ..

نووسەر : ئەی کەشتییەوانەکان چۆن؟ پەلە پەلی تیاچوون بۆ تۆ مانایەکی هەیە، بەڵام ئەی ئەوان بڵێن چیی؟ ئەوانە بە دوای چییدا پەلەیان بێت؟

سەندیباد : بەدوای کرێکانیاندا ....

نووسەر : ئاخر تۆ کرێی سەوڵ لێدانیان دەدەیتێ، ئەی کێ کرێی قامچی لێدانەکانیان دەداتێ ؟

سەندیباد : من ناتوانم ئەم سەفەرەم وەك سەفەرەکانی تر برۆم، ئێستا زەمەن لە لای من دریچژترە ...

نووسەر : تۆ کۆمەڵە خەڵکێك دەکەیتە قوربانی بەرژەوەندیی خۆت... کابرا بسڵەمێوە ! بترسە !

سەندیباد : ترس؟ ئیچستا ساتی پەرۆشبوونە نەك ترس .... توندر، توندتر، هەر کەسیچك خاوە خاو بکات دەیکەمە خۆرامی ماسییەکانی زەریا !

قامچی لێدەری یەکەم : خۆراکی نەهەنگەکان ...

قامچی لێدەری دووەم : خۆراکی مار ماسییەکان ...

قامچی لێدەری سێیەم : خۆراکی ئەستێرە زەریاییەکان ...

قامچی لێدەری یەکەم : کەواتە پەلە بکەن ..

سەندیباد : هەر شەپۆلێکمان بە حەفتاو پێنج ڕەنگ بەرێکرد

زەریاش بە سەد گۆرانی و نەغمەیەك

کەشتییەوانەکان : لە تاریکیی هەر شەوێکدا

سەدان هەزار پۆلە تارماییمان بینی

تارماییەك ،

کە دەردەکەوی و نامێنێ

قامچی لێدەری یەکەم : زەریا تەی کەن، زەریا تەی کەن

تا ئەو کاتەی کەدەبینن

پێستی لەشتان شەقار بووە.

قامچی لێدەری دووەم : تا ئەو کاتەی کە دەبینن

هەناسەتان لێبڕاوە

قامچی لێدەری سێیەم : تا ئەو کاتەی کە دەبینن

هۆش لەسەرتانا نەماوە

کەشتییەوانەکان : ئەوە قامچیی بوو

ئەژدیهای هەور

یاخود ڕەشەبای سەد گرێ

کێوی شەوپۆلەکتن

یاخود گۆڕستانی زەریا

سەندیباد : توندتر ... توندتر ... توندتر

قامچی لێدەری یەکەم: دەی شەپۆلەکان شەقار کەن

سەندیباد : قایم ... قایم ... قایمتر

مەنسوور : هەی شێتینە ...

سەندیباد : ئەوە کێێ بوو؟

مەنسوور : من بووم. هەی سەندیبادی شێت بۆ کوێ؟ با مان لەگەڵ نییە ...

سەندیباد : ئەو پیاوە بتاسێنن!

مەنسوور : ئاخر کوا با ی گونجاو ...

سەندیباد : دەی بیکوژن ...

مەنسوور : ئاخ گەر ئەم زنجیرە نەدەبوو ...

سەندیباد : فرێی بدەنە دەریاوە ...

ڕەسوڵ : کە ... نا ... ر.

سەندیباد : (حەپەساو) دەبینم ...

قامچی لێدەری یەکەم : گەورەم چیی لەم پیاوە بکەین؟

سەندیباد : کێ؟ (ئاوڕ دەداتەوە) چیی کردووە؟ (بە مەنسوور) ناوت مەنسوور نییە؟

مەنسوور : ناوم هەر چییەکە !

سەندیباد : لێیگەڕێن!

قامچی لێدەری یەکەم : گەورەم دڵت خۆش نییە؟

سەندیباد : با ... دڵم خۆشە، زۆر زۆر ... شتێك لە ناخمایەو نازانم چییە !(کەنار نزیکتر بۆتەوە) شتێکە کە ڕق و کینە دەکرێ و تووڕەیی دەفرۆشێت. ئای شێتێتیی، شێتێتیی ...

من شێتانه لەگەڵتانا ڕەفتارم کرد، فەرموو ئەمە قامچی و تۆڵەی خۆتانم لێبکەنەوە..
مەنسوور وەرە قامچییەکە بگرە ...

مەنسوور : نا ...

سەندیباد : (بەیەکێکیتر) وەرە تۆ بیگرە ....(بە یەکێکیتر) تۆ ... تۆ ..

(هەموو پاشەو پاش دەکشێنەوە.)

ئای ئێوە چەند لەمن گەورەترن!

ڕەسوڵ : وەرنە خوارێ ... هەمدیس وڵاتی چین ...

سەندیباد : وەرنە خوارێ ... چۆن بتوانم دواجار قەرەبووی ئەو ڕەفتارە شێتانەیەم بکەمەوە ... بمبوورن !

ڕەجەب : گەورەم .... دەڵێی چیی... ئیتر عیشقە ..

مەنسوور : گەورەم بیر خۆتی بەرەوە ...

سەندیباد : ئا کابرا ... هەر کەشتییەوانێك و سێ قاتی کرێکەی خۆی بدەرێ .. چاو لەبەشەکەی من بپۆشە، دەی هاوڕێیان وەرنە خوارێ ... دیدەنییەکی خۆش ...

غەیور : ئەی تۆ چۆن ؟ لەگەڵ ئێمەدا نایەیت؟

سەندیباد : من ئەم ڕێگە درێژەم لە گەڵ ئێوەداو بە پێی ئێوە بڕیوە ... ئێستاش ئیتر دەبێ بە پێی خۆم بڕۆم ... زووتر ... زووتر!

ڕەجەب : بۆ کوێ؟

سەندیباد : بە پادشا بڵێ نازانم بۆچی بەم چەشنە خەمبارە، پێی بڵێ بەشداری خەمی دەکەم...

تەرجومان : خاوەن شکۆ دەفەرموێ باشترین هاوڕێ ئەوەیە کە خەمی هاوڕێکەی لەگەڵ خۆیدا بەشدەکات ...

سەندیباد : پێی بڵێ من ئەمجارەیان بۆ مامەڵەیەك هاتووم کە دەستێکی بەتاڵ و دڵێکی دەوڵەمەند دەیکات. پێی بڵی گەر لێم قەبووڵ دەکات، ئەوا بەختیاریم لەگەڵ خۆمدا بۆ ئێرە هێناوە، پێی بڵی من ئەو بە ختیارییە نادەم تا بەختیاریش بە من نەدرێت. پێی بڵێ بە

ڕێگەیەکی دوورو درێژداو لە وڵاتێکی ئاوەدانەوە بەختیاریم بۆ چاوانی پەلکە ڕەنگینەیی کیژۆڵەکەی هێناوە، منیش بەختییاریم لەو دەوێت...

تەرجومان : پادشای خەمگین بە چاوانێکی فرمێسك تێدا قەتیس ماوەوە دەفەرموێت، من چ دەروازەیەك بە ڕووی میوانەکەمدا داناخەم، مەگەر دەروازەیەك کە خۆی هەر لە بنەڕەتەوە داخرابێت، خاوەن شکۆی دڵتەنگ دەڵێت، دەبێ میوانەکەم بەر لەهەر شتێك وەڵامی پرسیارێکم بداتەوە. پرسیارەکەش ئەمەیە کە خاوەن شکۆ لە هەموو خوازبێنیی کەرێکیتری کردووە. خاوەن شکۆ دەڵێ پرسیارەکە ئەمەیە : بەختیاریی چییە؟

(وچان)

سەندیباد : بە خاوەن شکۆ بڵێ ، وەڵامی ئەم پرسیارە ئاسان نییە ...

تەرجومان : خاوەن شکۆ دەڵێ بۆ وەڵامەکەی پەلەم نییە ...

(وچان)

سەندیباد : هەر بە ڕاست نازانم !

تەرجومان : خاوەن شکۆ دەفەرموێ، چۆن ئەم میوانە ئازیزەمان لە پێناوی بەخشین و وەرگرتنی شتێکدا هاتووەو شتێکی دەوێت کە نازانێ چییە؟ ئەلعانیش پادشا کە بە هەر حەوت دەروازەی خەمدا تێپەڕیوە، دەڕوات تاکو بە پرژانی گوڵاوی خونچەی گێلاس و گوڵی بۆنخۆش بە ئەرزدا، سەبووری دڵی خۆی بداتەوە ...

(پادشا دەڕوات)

سەندیباد : بۆچی پادشا ئەمڕۆ لەگەڵمدا میهرەبان نەبوو؟

تەرجومان : لەم ڕۆژە خەمگینانەدا، خاوەن شکۆ تەنانەت لەگەڵ خۆیشیدا میهرەبان نییە .

سەندیباد : بۆچیی؟ چ بووە؟ هاوڕێم بدوێ ! ئەوە چ دەردێکە کە ناتوانرێ دەواکەی لە باکووریترین خاڵی دونیاشدا چنگخرێت؟

تەرجومان : مەرگ!

سەندیباد : هاوڕێم لەبارەی مەرگەوە مەدوێ! لەبارەی خەمی خاوەن شکۆوە بدوێ ...

تەرجومان : لە نسکۆی مەرگی شازادە لیانگ ی کیژە چکۆڵەیدا ....

سەندیباد : گوتت چیی ؟

تەرجومان : شازادە لیانگ کە شایستەی هەزار ساڵ تەمەن بوو، چیتر زیندوو نییە ...

سەندیباد : کابرا تۆ درۆ دەکەیت ...

تەرجومان : خۆزیا درۆ بووایە ..

سەندیباد : ئەی کەواتە من بۆ زیندووم؟

(وچان)

تەرجومان : لە هەژدەهەمین بەهاری سەد بەهاری کیژۆڵەکەی خاوەن شکۆدا، دەروازەی باخێك داخرا، لە ڕۆژانی پڕ خێرو بەرەکەت و بێ تۆفاندا، بای خۆرئاوایی لەو دیو شورا بەرزو بڵندەکەوە هەڵیکردو زەردە پەتای لەگەڵ خۆیدا هێنا، هەژدیها، هێورو ئارام، بەوپەڕی گوڕو هێزی خۆی هەستایە سەر پێ، کیژۆڵەکەی خاوەن شکۆ هەستی بە نزیکبوونەوەی مەرگی خۆی کرد، بۆیە بە چاوانێکی پڕ لە فرمێشکەوە دوا گۆرانی خۆی چڕی، لە پێنجەمین ڕۆژی یەکەمین مانگی پێش مەرگیدا، لە بیست و پێنج خوازبێنیکەری بە شکۆ کە لە هەموو جێگەیەکی دونیاوە هاتبوون، لەگەڵ حەوت حەکیمی مەنچوری و تیبتیی و سەراندیبیی و وڵاتەکانی باکووری پرسیی : بەختیاریی چییە؟ کەچی هەموو ئەو خاوەن شکۆیانە وەڵامەکەیان نەزانی و قوڕو قەپیان لێکرد ...

سەندیباد : بەختیاریی چییە؟ (هاوار دەکا) بە خت ... یا ... ر .... یی ...

(هەمووان پێدەکەنن، سەندیباد بە خۆیدا دێتەوە)

لە تەواوی ڕێگەی گەڕانەوەمدا پرسیم : بەختیاریی چییە؟ بینیم بێدەنگیی هەورەکان چەندە تاڵ و خەندەی گاڵتەجاڕی لەسەر لێون!

یەکێك لە خەڵکی : کەشتییەك ...

یەکێکیتر : کەشتی هاوڕێ ...

ئەویتر : کام هاوڕێ ؟ بۆچیی هێشتا ماوە؟

سەندیباد : لەهەر ڕێبوارێك لە کاتی هەڵهاتنا دەپرسم برا گیان بەختیاریی چییە؟ کەچی ئەو دەکەوێتە ناڵە ناڵ ...

خەڵکیی : ئێرە جەنگ بوو ...

هەر ساتێك بۆ ساتێکیتر

سەخت و سەختتریش دەبوو ...

لێرە هاوار بوو ...

هەر ساتێك بۆ ساتێكیتر

زیاتر دەبوو ..

لێرە جەنگ بوو ...

جەنگی برسی و لاوازەكان

لەگەڵ تێرە مەستەكانا

ئەمە قامچیی بوو

ئەوەش دیلیی و تێهەڵدان بوو

لێرە ... لێرە هەڵاتن بوو

ڕاكردن بوو !

سەندیباد : منیش لە هەر ڕێبوارێكی ڕاكردوو دەپرسم، برا گیان بەختیاری چییە، كەچی ئەو دەداتە خوڕەی گریان ...

خەڵكیی : ئێمە دەگرین ...

سەندییباد : لە یادمە تەنها یەك كەس، یەك كەس بە دەنگی بەرز پێكەنی .. (بە جادووگەر) تۆ نەبوویت؟ ئەو كەسە تۆ نەبوویت كە ....

جادووگەر : كە .... چیی؟

خەڵكیی : بازاڕ تینوو

جەنگ لە بازاڕ

لێرە هەڵفریواندن و

لەوێش تەنافی دار ....

سەندیباد : (بە ڕێبوارێك) هاوڕێكەم ، نۆفەلی بازرگان لە كوێیە ؟

ڕێبوار : نازانم ...(هەڵدێ)

سەندیباد : (بە یەكێكیتر) برا ... ئەرێ نۆفەلی بازرگان لە كوێیە ؟

پیاو : ئەو ناوەم بەر گوێ كەوتووە ...

سەندیباد : پیاوێکی چاکە ... ها ؟

پیاو : ڕەنگە پیاوێکی چاك بووبێ !

(پیاوەکە لە نێو خەڵکەکەوە بزر دەبێ)

سەندیباد : ئا ڕاوەستە ...(بە یەکێکیتر) کابرا، چ هەواڵێکی نۆفەلی بازرگان دەزانیت؟

پیاو : خانووەکەیان کردۆتە قەرەبرووت !

سەندیباد : بۆچی ؟

پیاو : بۆچی تۆ بڕوات بە قەزاو قەدەر هەیە ؟

سەندیباد : ها ؟ (پیاوەکە لە نێو خەڵکەکەدا بزر دەبێت، بە وەهەب) ئای وەهەب هەواڵ چییە ؟

وەهەب : جەنگە !

سەندیباد : وەهەب ... شمشێرێکیش بدەرە من ...

وەهەب : یەکەمین کەسێك کە دەیکوژم شمشێرەکەی بۆ تۆ ... لێرە چاوەڕێمکە هەر ئەلعان بۆتی دەهێنم ...

سەندیباد : وەهەب ....(وەهەب لە نێو خەڵکەکەدا بزر دەبێت، نۆفەلی بازرگان لە قولایی شانۆوە، شەکەت و زامدار دێتە پێشێ)

جادووگەر : کوڕم سەندیباد ...

سەندیباد : نۆفەل چیی بووە ؟

جادووگەر : دەستم بگرە ...

سەندیباد : نۆفەل ... زامداریت ؟

جادووگەر : زامی نەشتەری هاوڕێیان قووڵترین زامە ... گوێڕادێرە ...

سەندیباد : کێ؟ کێ زامداری کردوویت؟ پێمبڵێ ...

جادووگەر : سەندیباد ... گوێڕادێرە (دەکەوێت بە ئەرزدا، سەندیباد سەری دەنێتە سەر کۆشی خۆی) ژیانت بە خەیاڵی تۆڵە سەندنەوەوە بە هەدەر مەدە ... گوێڕادێرە ..

سەندیباد : کێ بوو ؟ بە تاقە وشەیەك بڵێ کێ بوو؟

جادووگەر : سەندیباد لە وشەیەك زیاترم هەیە پێتی بڵێم ... دەزانیت ئەوانە بۆچییی دەجەنگن؟

سەندیباد : نا نۆفەل، نازانم بۆچی دەجەنگن، من دوێنێ گەڕاومەتەوەو هیچ شتێك نازانم ..

جادووگەر : میرێك کە دەویست جڵەوی دەسەڵاتەکەی مەحکەم کات، ئەو خەڵکەی کردووە بە گژ یەکتریدا، تووڕەیی خەڵکەکەی ڕووبەڕووی خۆیان کردۆتەوە، بنۆڕە سەندیباد ... ئەوانەی تا دوێنێ لەسەر خوانی یەکتری دادەنیشتن، وا ئەمڕۆ بە دیار تەرمی یەکترییەوە دانیشتوون ...

خەڵکیی : جەنگی بیرو باوەڕەکان ...

جەنگی خێڵ و هۆزەکان

جەنگی ڕەشماڵنشینی زەرد

جەنگی بیابان نشینی سوور

جەنگی نەژادو خوێچن

جەنگی تیرەو عەشیرەت

سەندیباد : کێ هاوڕێیەو کێیە دوژمن؟ من دەبێ دژی کێ بجەنگم؟

جادووگەر : کەس، دژی هیچ کەس مەجەنگە ! ئەوانە خەڵکانێکی ساویلکەو کلۆڵن، ئەرکی تۆ لە جەنگ سەختترە، گوێڕادێرە، لەم ڕۆژانەی دوایدا لە شتێکی نوێ گەیشتم و لێی دڵنیا بووم، خۆر لەو دیو هەورەکانەوە شاردراوەتەوە، سەندیباد ... بە دوای گۆزەی زێڕینی بەختیاریدا بڕۆ، سەندیباد ، بەختیاریی درۆ نییە ...

سەندیباد : درۆ نییە؟ تۆ دەزانیت کە کوێیە؟

جادووگەر : بۆ من کاتی ئەوە نەماوە کە بزانم، بەرەو دورگەی سەراندیب بکەوە ڕێ، چەند ڕۆژێك لەمەو بەر لە ئەشیاکانی باوو باپیرانمدا دەقێکم بەرچاوکەوت کە لەسەر پێستە تۆمار کرابوو، نەخشەی هەر حەوت کیشوەرەکەی لەسەر کێشراوە، لەو نەخشەیەدا ئاماژە بەوە کراوە کە کە لە سەراندیب دورگەیەك هەیەو گۆزەی بە ختیاریی لێیە ... بەرەو سەراندیب بکەوە ڕێ ... سەندیباد، بەختیاریی درۆ نییە ...

سەندیباد : نۆفەل ...

جادووگەر : من ئیدی لە ساتەوەختی گیان دەرچووندا تەنها ئارەزوویەکم هەیە، ئەویش ئەوەیە کە بە باوکە بانگمکەیت ...(دەمرێت)

سەندیباد : گوێ بگرە، کام دورگە؟ نۆفەل ... لە سەراندیب لە کوێ؟ ئەی نەخشەکە لە کوێیە؟ کام دەق؟ کام بەختیاریی؟ نۆفەل .... کام بەختیاریی؟ وەڵامبدەرەوە .... باوکە ... باوکە ....

(وەهەب لەگەڵ چەند کەسێکیتر نێزیك دەبێتەوە)

وەهەب : سەندیباد ... وەرە ، ئەم شمشێرەم ...

سەندیباد : وەهەب ... فرێیدە ....فرێیدە دوور ....

وەهەب : سەندیباد ئەمانە هاوڕێی ئێمەن، دەست لە نێو دەستی یەك، هاواری هەرچی نامەرد هەیە دەیتاسێنین، ها سەندیباد، ئەم شمشێرە بگرە !

سەندیباد : وەهەب من ئیتر ناجەنگم .... ناجەنگم..

وەهەب : چیی؟

دەستەی یەکەمی خەڵکیی : دڵە ئاڵۆزەکان ....

دەستەی دووەم : دەجەنگێن ...

دەستەی یەکەم : خوێنە ڕژاوەکان ...

دەستەی دووەم : کوشتار دەکەن ....

دەستەی یەکەم : دەناڵێنن ...

دەستەی دووەم : دەناڵێنن ....

وەهەب : سەندیباد ... گوتت چیی؟ دووبارەیکەرەوە ...

سەندیباد : وەهەب من ئێرە جێدێڵێم ....

وەهەب : کەواتە براکانت بە تەنها بەجێدێڵیت ....؟

سەندیباد : بە تەنها جێهێشتنی براکان لە براکوژیی باشترە، وەهەب شمشێر دەوای دەردەکە ناکات ...

وەهەب : بۆچیی تۆ دەوایەکی باشتر شکدەبەیت ؟

سەندیباد : من دەڕۆم بەختیاریی بۆ ئەو خەڵکانە دەهێنم ..

وەهەب : كام بەختیاریی ؟ لە كوێ؟

سەندیاد : دەبێ بە دوایدا بگەڕێم..

وەهەب : سەندیباد تۆ دەترسیت ، لە جەنگ دەترسیت، ئەی گوایە ئیتر ئەمە خۆدزینەوە نییە ؟

سەندیباد : ماف خۆتە هەرچیتدەوێ بیلێبیت، بەڵام من دەبێ بڕۆم.

(دوور دەكەوێتەوە)

وەهەب : هەركاتێ ماندوو بوویت بگەڕێوە، ئێمە پێویستمان بەو كەسانەیە كە دەتوانن باش شمشێر بووەشێنن. گوێت لێیە؟ سەندیباد بگەڕێوە !

سەندیباد : (لەسەر سەكۆكەوە) ئەی كەشتییەوانە دلێرەكان، ڕێگەی گەڕانەوە داخراوە، من پێتان دەڵێم كە ڕێگەی گەڕانەوە داخراوە، هیچ كەسێك لە ئێوە بۆی نییەو ناتوانێت كەشتییەكە بگەڕێنێتەوە، مەگەر ئەو كاتەی كە من فڕێدرابێتمە زەریاوە، ڕێگەی گەڕانەوە بۆ من نییە، ئەو ڕۆژە خوێن لە جەستەی نۆفەلی باوكەمەوە دەچۆڕا، پێگوتم كە بەختییاری درۆ نییە، دەی وا ئێمەیش بە دوای ئەو شتەدا دەڕۆین كە درۆ نییە، دەڕۆین بەختیاریی بۆ ئەو كەسانە دەهێنین كە كەسوكاری ئێوەن، دەڕۆین بەختیاری بۆ ئەو كەسانە دەهێنین كە ئێستا خەریكی كوشت و كوشتاری یەكترن، دەچین بەختیاریی بۆ ئەو كەسانە دەهێنین كە ژیانیان بێبەهاو بێنرخە، دەچین بەختیاریی بۆ وڵاتێك دەهێنین كە بێنرخترین شتێك تییایدا ژیانە. من گەلێك سەری بێ جەستەم بینیوە كە بە چاوانێكی زەقەوە تێیانڕوانیوم، چاوانێك كە بەختیارییان ویستووەو ئارەزووی بەختییارییان كردووە، بەختییاری نەك بۆ خۆیان، بەڵكو بۆ نەوەكانیان. من زۆر سەری لە جەستە پەڕێنراوم بینیوە كە بە دڵی شەقارەوە هێشتا لە گومان و دڵەڕاوكێدا بوون، دڵەڕاوكێ و نیگەرانی ڕۆژانی ئاییندە، ئاییندەی خەڵكانیتر. وا ئێمە بۆ ئێوەو بۆ نەوەكانی ئێوە بەدوای بەختیاریدا دەچین، هەمووان پێكەوە دەڕۆین، چونكە چەپڵە بەدەستێك لێنادرێت. ئامادەن؟

كەشتییەوانەكان : ئەمە ئارەزووی ئێمەیشە.

عەبدوڵڵا : بەڵام گەورەم گەر بەم زووانە بەختیاریمان چنگ نەکەوێت؟ گەر ئێمە تاکو ئەو ڕۆژە .....

سەندیباد : باشە تۆ کوڕ یان برا، هاوڕێ یاخود دەسگیران ..... یاخود کەسێکیترت نییە؟

عەبدوڵڵا : با ....چۆن گەورەم هەمە ...

سەندیباد : دەی کەواتە بۆ ئەو دەبێ ... ئەوە گەورەترین خەڵاتێکە کە بە دیاریی بۆی دەهێنیتەوە ...

حوجەت : ئەی ئەگەر ساڵێك بە هەدەر بڕوات ؟

سەندیباد : ئەو ساڵە لە هەر جێیەکیتر بیت هەر بە هەدەر دەڕوات، ئەدی تەمەن چییە؟ درەخت هەیە پێنج هەزار ساڵ زیاتر لە تۆ تەمەنی هەیە... دەبینی من و تۆ بەرامبەر هەر پەلکێکی ئەو درەختە ساتێکین ...

حوجەت : ڕاستە گەورەم ...

سەندیباد : کەواتە بهێڵە با ئەو ساتە درەوشاوە بێت، گەڕانی ئێمە بە دوای بەختیاریدا ئەو بەهایەی لەخۆگرتووە کە شایستەی تۆیە ....

حوجەت : ئامادەم گەورەم ...

غەدیر : هەموو ئامادەن ؟

کەشتییەوانەکان : هەموو ئامادەین !

سەندیباد : لە یادتان بێت ئێوە لە چ نیشتیمانێکەوە بە ڕێکەوتوون، نیشتیمانێك کە تییایدا لەدایکبوون، ئەمڕۆش بە تەواوی دۆزەخێکە بۆ خۆی ... ئامادەن ؟

کەشتییەوانەکان : ئامادەین ... بە دڵ ... بە گیان!

سەندیباد : کەواتە بزانن، لە شارە وێرانکراوەکەماندا شتێکی کەممان پێبڕاوە، کرێ کەمە، خۆراك کەمە، ئاوی خواردنەوە کەمە، ڕۆژانێك دێن دەبێ هێندەی لەپی دەستێك نان بخۆن و خواردنەوەش هێندەی مستێك، ڕۆژانێك دێن نە نان دەبێت و نە ئاو ... ڕەنگە تەنها ئاوی سوێرو ماسیی سوێر شکبەرین، تەنها ئەوە شکبەرین کە زەریا دەیبەخشێت، لەوانەیە برسێتیی، لەوانەشە خۆرەتاوی بەتین و شەکەتیی زۆر ... ئەمانەش هەمووی بە باوە پەیوەستە ... ئامادەن ؟

کەشتییەوانەکان : ئامادەین !

سەندیباد : ئەی کەشتییەوانە دلێرەکان، ئای هەر کە بەدەستمان هێنا، ئای هەر کە بەختیاریمان بەدەستهێنا هەر یەکێکتان .... ئای چ بلێم .... ئادەی سەولێکیش بدەنە من، تەپڵ لێدەر .... تەپڵ بکوتە ... بکوتە ... بکوتە ....

ڕەسوڵ : گەورەم هەوری ڕەش ....

سەندیباد : خەمت نەبێ ، با لەگەڵماندایە، غەیور، دەبێ شەوانە چاودێری ئەستێرەکان بیت، مشتەری بدۆزەرەوە ....

غەیور : بەڵی گەورەم ...

سەندیباد : لەولایەوە بیدۆزەرەوە ..... هێی سوکانچیی ...

مەسروور : بەڵێ گەورەم ...

سەندیباد : وریای کەنداوی سەرسەخت بە، دەبێ لەوێدا چاوەڕێیی کشانی ئاو بین ...

مەسرور : بەڵێ گەورەم ...

سەندیباد : لەوێدا قوڵایی ئاو کەمە، بەر لەهاتنەوەیەکی ئاو، دەبێ لە تێپەڕگەی ئوتان تێپەڕیبین .... مەسروور ...

مەسروور : بەڵێ گەورەم ...

سەندیباد : کێ پاسەوانیی دەکات؟

ڕەسوڵ : من گەورەم ...

سەندیباد : گاشەبەردەکانی ڕووی ئاوت لەیادبێت ... دەبێ لەوێدا چارۆکەکان داگرینە خوارێ ..

ڕەسوڵ : بە چاوان گەورەم ...

سەندیباد : شوجاع ، جەعفەر ... هەموو ئەو کوتاڵانە فڕێبدەنە زەریاوە کە بازرگانان پێیان سپاردووین ....

شوجاع : چۆن گەورەم؟

سەندیباد : بۆیە قبووڵی ئەو کوتالانانەمان کرد تا کەشتییەوانەکان بە هیوای سوودو قازانج دڵگەرم بن، بەڵام ئێستا یەکڕاست ڕووەو سەراندیب دەڕۆین، هەمووی تووڕ هەڵدەنە زەریاوە .... تاکو کەشتییەکەمان سووکەڵەتر ڕێبکات ...

شوجاع : بەچاوان گەورەم ...

سەندیباد : نۆرە بۆ نووستن دانێن، بۆ حەرەسییاتیش بە هەمان شێوە، خۆراك بە پێوانەو بە شێوەیەکی یەکسان دابەشکەن، ئاویش بە کەوگێرو بەیەك ئەندازە ... کابرا بڕۆرە ئەولاوە ... ئادەی سوکانەکەم بدەرێ ....

مەسروور : هانێ گەورەم ...

سەندیباد : تۆ بڕۆ سەوڵ لێدە ...

مەسروور : بە چاوان گەورەم ...

سەندیباد : ئێستایش ، لە هەژدەهەمین ڕۆژی گەشتی سێیەمدا، دڵم لێوانلێوە لە خەم، لە شاراوەترین گۆشەی دڵمدا هێشتا ئەڤین هەر بێدارە ...

غەیور : گەورەم لە گاشەبەردەکانی سەر ڕووی ئاویش تێپەڕین ...

سەندیباد : غەیور زۆر باشە ... دەی چارۆکەکان بەرز کەنەوە ...

غەیور : (هاوار دەکات) چارۆکەکان ....

سەندیباد : ئێستایش لە نۆزدەیەمین ڕۆژی سێیەمین سەفەردا، دوور لەوانیتر، چاوانم پڕن لە فرمێسك، ئەم فرمێسکانەش هەڵبەت هی چاو لە خۆرەتاو بڕینە ...

غەیور : گەورەم هەواکەی ئێرە لە وزەدا نییە ...

شوجاع : گەرم و شێدارە ...

سەندیباد : ئەندازەی قوڵایی ئاوەکە بگرن ...

جەعفەر : بە چاوان گەورەم ....

سەندیباد : ئێستایش، لە سی و حەوتەمین ڕۆژی سەفەری سێیەمدا، شەپۆلەکان دەبینم پەشۆکاون، ئەی ئەگەر گۆزەی بەختییاریی ئەفسانە بێت؟

غەیور : گەورەم زیاتر لە سنووقێك خواردن نەماوە، ئاویش هەر کوپەیەك ماوە ....

سەندیباد : منیش لە خەیاڵی ئەوەدام گەر گۆزەی بەختیاریی ئەفسانە بێت!

غەیور : گەورەم ئەمرتان بەچییە ؟

سەندیباد : غەیور چ بووە ؟

غەیور : ئەمڕۆ لە شەست و پێنجەمین ڕۆژی سەفەرەکەدا خواردن و ئاو تەواو بوو ...

سەندیباد : لە زەخیرەکە بەکاربێنە، عەیارەکان بچووکتر کەرەوە ...

غەیور : بەچاوان گەورەم ...

سەندیباد : منیش دەڵێم ... ئەی ئەگەر ئەو نووسراوە تەنها هەر حەکایەتێکی تۆمار کراو بێت !

(ڕەجەب نزیکدەبێتەوە)

ڕەجەب : بمبوورە گەورەم، من بی ئەوەی خۆم ویستبێتم لەشێکی قەڵەوم پێوەیە، بمبوورە ... گەر نان و ئاوم هێندەی ئەوانیتر بدەنێ ئەوا بێ ئەوەی خۆم بمەوێ دەمرم ..

سەندیباد : ناتوانیت بەرگە بگریت؟

ڕەجەب : گەورەم بەرگەم زۆر گرت، بەڵام ئەمڕۆ بێ ئەوەی خۆم بمەوێ ڕۆحم ئیدی گەییوەتە سەر لووتم ... گوڕی سەوڵ لێدانم نەماوە ..

سەندیباد : غەیور ... بەشەکەی من بدەن بەم پیاوە ...

ڕەجەب : گەورەم قاییل نابم ...

سەندیباد : دەبێ قاییل بیت... چونکە من لە نان و ئاو زیاتر پێویستم بە تۆیە ...

ڕەجەب : قاییل نابم گەورەم ...

سەندیباد : کەواتە فەرموو خۆت بڵێ چ بکەم ؟

ڕەجەب : بمبوورە ... نازانم گەورەم ....

سەندیباد : غەیور ... بەشە خواردن و ئاوەکەی من فڕێبدەنە زەریاوە ...

ڕەجەب : نا ... گەورەم ...

سەندیباد : کەواتە قاییل بە !

ڕەجەب : بمبوورە ... بەڵام ناتوانم گەورەم ...

سەندیباد : دە کەواتە ئەم پیاوە فڕێ بدەنە زەریاوە ...

ڕەجەب : گەورەم هەرگیز بۆ ئەوەشیان ئامادە نیم ...

سەندیباد : باشە ئێستا قاییل دەبیت کە بەشەکەی منت بدرێتێ ؟

ڕەجەب : بەڵام ئاخر گەورەم بێ ئەوەی خۆم بمەوێ تۆ ناچارمدەکەیت .... باشە چۆن پاداشتی ئەم چاکەیەت بدەمەوە؟

سەندیباد : بە سەوڵ لێدان!

ڕەجەب : بەچاوان گەورەم ... (دەڕوات)

سەندیباد : منیش لەخۆم دەپرسی گەر ئەو نووسراوە ڕاست نەبێت! دەبینم کەشتییەوانەکانم لە شەست و هەشتەمین ڕۆژی سەفەردا، چیتر تین وو تاوی سەوڵ لێدانیان نەماوە ....

غەیور : حەرەس .... هیچ نابینیت؟

ڕەسوڵ : جگە لە زەریا هیچ !

سەندیباد : لە حەفتاو یەکەمین ڕۆژدا، لە نێوان مەرگ و ژیاندا پەلەقاژێ دەکەم و لە کەشتیەوانەکان بێئاگام .... (کوتوپڕ بە جادووگەر) تۆ نەبوویت، تۆ کە ....

جادووگەر : کە .... چی؟

سەندیباد : کە لەو ساتەدا بینیم؟ تۆ نەبوویت؟

(جادووگەر پێدەکەنێ)

سەندیباد : لە سەرەمەرگام، کەشتییەوانەکانیشم هەر یەکەیان لە قوژبنێکدا کەوتوون، لەخۆم دەپرسم : بڵێی ئەو خەڵکەم فریو نەدابێت؟ کەشتییەکە بە بێ خاوەن هەر ڕێدەکات، بێئەوەی هیچ کەسێك ئاراستەی بکات .... کلێپەی هەتاو ... کلێپەی هەتاو ... هەتاو ... بە دووای وشەیەکدا دەگەڕێم، ئای چەندە شیرین بوو بیرەوەریی ڕۆژانی یەکەم، بەڵام شیرینتر لەوە هاوارێك بوو کە گوتی :

ڕەسوڵ : کە .... نا .... ر.

حوجەت : گەورەم وشکانیی ...

(سەندیباد بە زەحمەت خۆی بە پێوە بۆ ڕادەگیرێت)

سەندیباد : دوا گوڕو هێزتان بخەنە کار ... وشکانیی! ئایا ئێرە سەراندیبە؟

(هەموو لە جووڵە دەوەستن ، غەیور دێتە پێشێ)

غەیور : من شایەتم، من شایەتی سات بە ساتی گەڕانی بێسنوری ئەوم، من کە قەت ئەسڵ و فەسڵی خۆی نەناسیوە، جارێکیان لەبارەی گۆزەی بەختیارییەوە لێمپرسیی، گوتی : ئەوە گۆزەیەکی زێڕینە، حەکیمێك دەنگی خۆی لە ناویدا دیلکردووە، کاتێك مۆرەکەی سەری هەڵدەگریت ئیدی نهێنیت بۆ ئاشکرا دەکات ...

(هەموو دەکەونە جووڵە)

جەعفەر : گەورەم هەموو دورگەکە گەڕاین، چیتر هیوام نییە ...

سەندیباد : غەیور لە ئەشکەوتی ئەو کێوەدا چیی دەبینیی؟

غەیور : تەنها ئەشکەوت ...

سەندیباد : ئەویٚ تەنها جێگەیەکە کە نەمان پشکنیوە ....

غەیور : گەورەم کابرایەك پێیگوتم ئەویٚ پڕە لە ماری باڵدار ، پڕە لە شەمشەمە کوێرەی سەیر کە ساتێك لە قریشکە قریشك ناکەون ...

سەندیباد : ئەم وشانە ئومێدەوارم دەکەن ... دەی با بڕۆین ..

جەعفەر : تەماشای ئەوبەرکەن .... گاشە بەردەکە شێوەی ئادەمیزادی هەیە ...

شوجاع : نا، شێوەی ئەژدیهای هەیە ...

جەعفەر : شێوەی جنۆکەیەکی هەیە کە پێدەکەنیٚ ... بێدەنگ پێدەکەنیٚ ...

کەشتییەوانیچك : گەورەم ماری دوو سەر ...

سەندیباد : بیکوژە ...

کەشتییەوانەکان : بیکوژین ....

سەندیباد : با تێپەڕین .....

جەعفەر : چ دەمێکی سەیری هەیە ....

غەیور : (هاوار دەکات) ئای ... چ دەبینم؟ کوپەڵەی ڕەنگاو ڕەنگ ...

ڕەجەب : گۆزە ... گۆزە ... گەنجینە ...

(کەشتییەوانەکان شاڵاو بۆ کوپەڵەکان دەبەن)

سەندیباد : دەستی بۆ نەبەن !

جەعفەر : تا بۆ خۆتیان بەریت؟

(هاواری کەشتییەوانەکان، کێشمەکێش لەسەر زێڕو زیوەکان)

سەندیباد : (شمشێر ڕادەکێشێ و لە ناوەڕاستیاندا دەوەستێت)

دەست لە هیچەوە نەدەن .... دەستی بۆ نەبەن ... (تووڕە) بۆچی بۆکست لە براکەتدا؟ کابرا تۆیش ئەو قامچییە دانێ! هێی تۆیش ئەو بەردە فڕێدە!

ڕەحمەت : زێڕو زیوەکانمان دەوێت!

هارون : گەورەم ... ئەوەی بۆی هاتووین ئەمەتا، هیچ نەبێ خۆ ئەمەیان خەیاڵ نییە ...

سەندیباد : مەبەستت چیە؟

هارون : مەبەستم لەو بەختیاریەی کە ئێمە ....(شوجاع دێتە پێشێ)

شوجاع : بەڵی هەموو ئەو شتانە لە سەراندیب ڕوویاندا، من ناوم شوجاعەو نەوەی بەلەمەوانێکی بزر ناوی کەنداوم، شاهێدی گەڕان بە دوای ئەو گەنجینەیەو بینینی مارەکانی ئەشکەوتەکە، شاهێدی ئەو قسەو قسەلۆکانەم کە لەو بارەیەوە وروژا، شاهێدی هەراو هورىایەکی تاڵ، بەڵام حەقیقەت لە هەموو ئەوانە تاڵتر بوو ...

(سەندیبادو کەشتییەوانەکان دەگەڕێن)

سەندیباد : ئەم کێشمەکێشەی ئێوە هەموو شتێکی تێکدا، کوپەڵەکان ئاوەژوو بوون و ڕشتەمرواریيەکانیش شکان، کەوانێکی زومروت دوو لەت بووەو ......

ڕەحمەت : گەورەم ئێرە چ گۆزەیەکی زێڕی لێنییە ...

سەندیباد : ئاخر دەبێ بە دوایدا بگەڕێی ...

هارون : گەورەم لەم کونجەدا چاو چاو نابینێ ....

سەندیباد : دەستت بەکاربهێنە ...

ڕەجەب : گەورەم تۆ دڵنیایت ...؟

سەندیباد : گۆزەیەکە زێڕین، خەتی سەیر سەیری لەسەر کێشراوە ... لە ناویدا نهێنییەکی دیاکراو هەیە، تێگەیشتیت؟

غەیور : گەورەم نییە !

سەندیباد : هەیە!

غەیور : گەورەم نییە ، تەنها گۆزەیەکی قوڕینی لێیە ....

سەندیباد : (تێدەفیکرێت) گۆزەیەکی قوڕین ...... !

غەیور : ئەویش شکاوە، لە هەراو هۆریاکەدا شکاوە ....

سەندیباد : گۆزەیەکی قوڕینی بەتاڵ، لە هەراو هۆریاکەدا شکاوە .... !

غەیور : ئەمەتا گەورەم .... گۆزەیەکی سەر بەمۆر بووە ...

سەندیباد : ئەمە نییە ! بێگومان ئەمە نییە ... نا .... نا ... نا ... هەمدیس بگەڕێن ...

ڕەسوڵ : گەورەم هەموو جێگەیەیك گەڕاین، هیچ شتێکمان نەدۆزییەوە ... !

سەندیباد : نەدۆزرایەوە ... ! دەمت داخە !

ڕەسوڵ : گەورەم نییە ! خۆ خۆت دەبینیت..

(وچان)

سەندیباد : بەڵێ دەبینم ! (خەریکە لەپێدەکەوێت) کەواتە نەبوو! کەواتە نییە ! کەواتە گۆزەی بەختیاریی درۆ بوو، کەواتە گۆزەی بەختیاریی درۆیە !

غەیور : گەورەم چ بکەین ؟

سەندیباد : هەرچییەتان دەوێ بیکەن (کەشتییەوانەکان بە هەراو هۆریای شادومانیی هێرش بۆ کوپەڵەکان دەبەن، سەندیباد دێتە پێشی شانۆ) کەواتە گۆزەی بەختیاریی ئەفسانە بوو! وەهەب لەکوێی؟ (هاواردەکا) وەهەب من شکستم هێنا !

(وەهەب دێتە پێشێ)

وەهەب : سەندیباد ئێمەیش شکستمان هێنا !

سەندیباد : لە تەواوی ڕێگەی گەڕانەوەدا لەخۆم پرسی : بڵێی هەمان ئەو گۆزە قوڕینە شکاوە گۆزەی بەختیاریی نەبووبێت؟

وەهەب : کەچیی سەیرت کرد دەستەکانت بەتاڵن ..

سەندیباد : حەوت کەشتییەوانی ئازام لە کاتێکدا کە ئەڵماسی ساغیان لە دەستا، بە ژەهری مارەکان بوونە خۆڵەمێش !

وەهەب : سەندیباد خەریکیت پیر دەبیت!

سەندیباد : وەهەب پیر بووم، ئا ئەمەیە نائومێدیی ... لەخۆم دەپرسم : گەر بەختیاریی ئەفسانە بێت، ئیتر بە ئومێدی کام ڕووناکیی؟ گوێم لێیە کەسێك لە مندا پێدەکەنێت ..

وەهەب : من گوێم لە هیچ نییە !

سەندیباد : چۆن وەهەب! هەمیشە کەسێك قاقا پێدەکەنێت، هەمیشە کەسێك بە من پێدەکەنێت ... (بە جادووگەر) ئەدی تۆ نەبوویت؟ ئەوە تۆ نەبوویت کە دەیان جار لە بنی چاوی ئەو مارانە بینیمیت کە مەرگیان بە هاورێکانم بەخشی ...

جادووگەر : ئەمە ورێنەیە !

نووسەر : ئەو کتێبە تێیگەیاندووم کە سەندیباد زەلامێکی تورەهات و خۆپەرست بووە، لە گەشتی سێیەمیدا، لە کاتێکدا بە خەونی گەنجینە ئالتوونەوە رۆی، حەوت کەشتییەوانی ئازای بە ژەهری ئەژدیها سپارد ....

سەندیباد : گوتم بەم شێوەیە نەبوو ....

نووسەر : هەموو کەسێك دەبێ بەرگری لە ناچیزەیی خۆی بکات، دیارە ئەم ئەکتەرەش نکوڵیی لە ناچیزەیی سەندیباد دەکات !

سەندیباد : وەهەب گوێت لییە؟ ئەمانە تاوانبارمان دەکەن!

یەکێك لە خەڵکیی : نیگەران مەبە! ئەو برادەرە بەڕاستی نییە، ئەو نووسەرێکی هەژارەو هەمیشە حەزی لە دادپەروەرییە!

یەکێکیتر : بنۆرە مێزی دادوەرییەکەی !

جادووگەر : ئەی تەرازووەکەی بۆ ناڵێیت! ها ... کێ گوتوویەتی هەموو ئەم گەمانە بە ڕاستیین؟

نووسەر : گەرچی من کەمێك مەستم، بەڵام زۆر باش دەزانم چیمگوتووە. سەندیباد لەبەر خاتری خەونێك، لە سەفەری سێیەمیدا حەوت کەسی بە کوشتدا ...

سەندیباد : بابرۆین ....

نووسەر : لە گەشتی چووارەمیشیدا، یانزە پیاوی ئازای تری کردە خۆراکی نێزەی جەللاد...

سەندیباد : ئەمە ڕاست نییە ... ئەوانە لە سۆزانی خانەیەکدا سەرخۆشببوون و گاڵتەیان بە خواوەندەکانی شار کردبوو ...

نووسەر : کام شار ؟ لە کتێبەکەدا شتی وا نەنووسراوە ... خواوەندی چیی ؟

سەندیباد : وەهەب ماندووم ...

وەهەب : سەندیباد وەڵام بدەرەوە ...

سەندیباد : وەهەب گەلێك ماندووم ..

وەهەب : ماندوویی مەكەرە بیانوو ! ئەو قسەیە ڕاستە؟

سەندیباد : بەڵێ وەهەب ... بەڵام لە دەستی مندا نەبوو ...

وەهەب : لەدەستی تۆدا نەبوو؟

سەندیباد : باوەڕ بكە وەهەب ، كاتێ هەواڵەكە بە من گەیشت نێزە سەریانی پەڕاندبوو !

وەهەب : بە دوای گەنجینەی زێڕو زیودا دەگەڕایت؟

سەندیباد : نا !

وەهەب : دانی پیانێ ... بە دوای گەنجینە ئاڵتوندا دەگەڕایت !

سەندیباد : نا وەهەب ... بوختان بۆ هاوڕێكەت مەكە، تۆ خۆت باش دەزانیت كە من بە دوای بەختیاریدا، بە دوای حەقیقەتدا دەگەڕام ...

وەهەب : كێ باوەڕ بەم قسانەت دەكات؟

سەندیباد : لە تەواوی ڕێگەی گەڕانەوەمدا لەخۆم پرسیی، بلێی هەمان ئەو ئەو گۆزە قوڕینە هەپروون بووە گۆزەی بە ختیاریی نەبووبێت؟ كەچی شەپۆلەكانم بە پەشۆكاویی دەبینی ....

نووسەر : لەو كتێبەدا نووسراوە كە سەندیباد كابرایەكی زوبان لووس بووە ...

وەهەب : سەندیباد تۆ دەترسایت .. ئەوە ڕاكردن بوو لە كارەسات ...

سەندیباد : باشە وەهەب ، باشە من بۆ خۆم چاوەڕێی سەرەنجامێكی ئاوها تاڵم دەكرد، بەڵام پێمبلێ ئێوە بۆچی شكستتان هێنا؟

وەهەب : پرسیارێكی نابەجێیە ...

سەندیباد : بۆچی وەهەب! ئەی ئێوە خاوەنی هێز نەبوون ...

وەهەب : بەڵێ خاوەنی بووین ... خاوەنی بووین ...

سەندیباد : كەواتە بۆ؟ وەهەب بۆ؟

وەهەب : لەبەر ئەوەی پێنج پەنجەی دوژمنان یەك بوو، ئێمەیش هەزار دەستی تەنها بووین...

سەندیباد : کەواتە هێشتا لە یادتە، گەر یادت نییە، لێگەڕێ با یادتی بهێنمەوە کە ئێرە لەو ڕۆژانەدا چیی بوو؟ ئەو ڕۆژانە ئێرە جەنگ بوو ... زەبرو زەنگ بوو ... شەڕی هەرکەسێك بوو لەگەڵ ئەوەی تردا، شەڕ بوو لەگەڵ میردا ...

خەڵکیی : ئێرە جەنگ بوو ...

بەڵام جەنگێکی بێهودە

جەنگێکی هەتاهەتایی

سەندیباد : وەهەب ئێرە تەفرەقە بوو، لە یادتە؟ هەمووان لە یەکتری جودا، دڵنیایی بوونی نەبوو ...

خەڵکیی : لێرە نەسەب و ڕەچەڵەك

ڕەنگی پۆشاك

خوێن و تیرەو عەشیرەت

دابە نەرێت، بیرو باوەڕ

هەریەکەی بە بەهانەو بیانوویەك ....

سەندیباد : وەهەب ... بیرتدێ زمان لاڵ و میریش کەللەڕەق و زۆردار ...

جادووگەر (لە پۆشاکی میردا) : ئەم پیاوە بگرن !

یەکێك لە خەڵکیی : میری دادپەروەر .... منی بە زنجیر کێشکرد ...

جادووگەر : ئەم زەلامە چیی گوت؟

هەمان کەس : چاوو گوێیەکان دەڵێن : جنێوی داوە ...

جادووگەر : جەللاد ... !

پیاو : پێستی کەوڵ کردم ...

جادووگەر : جەللاد ....!

پیاو : پێستی پڕکردم لە کا ...

جادووگەر : زیوی داغکراو ...

پیاو : دەمی بەستم ...

جادووگەر : قامچیی ...

پیاو : پشتی کردم بە خوێن ...

جادووگەر : بیتاسێنن !

پیاو : میری دادوەر خستمییە بەردەمی کەرکەدەن !

جادووگەر : لە دەقەکاندا بنووسن :

پیاو : نینۆکی میللەت درێژ بوو ..

جادووگەر : زوبانی بڕاو بێت ...

پیاو : زوبانم بڕاو بوو ...

سیخوڕی یەکەم : گەورەم پێویستە بیرێکی تازە بکەینەوە ...

سیخوڕی دووەم : گۆگردی توواوە ....

سیخوڕی یەکەم : میلی دندانەدار ...

سیخوڕی دووەم : میل هێنان بە چاودا .

سیخوڕی یەکەم : ئاخنینی گوێ بە قیری توواوە ...

(هاواری پیاوەکە)

جادووگەر : ئەو دەنگە چ بوو ؟

سیخوڕی دووەم : هەلهەلەی شادومانی خەڵکیی .... داوای تەمەن درێژی و فەرمانڕەوایی ئەبەدیی بۆ میرمان دەکەن ...

جادووگەر : کاسە شەرابەکان بەرزکەنەوە ...

سیخوڕی یەکەم : بەرزی کەنەوە ... میر دوژمنی نییە !

سیخوڕی دووەم : بەرزی کەنەوە ... دوژمنەکەی میر هێشتا لە دایکنەبووە ...

سەندیباد : منیش لەخۆمدەپرسیی بڵێی ئەو گۆزە قوڕینە هەپروون بووە هەمان گۆزەی بەختییاریی نەبووبێت ؟

غەیور : گەورەم چ بکەین؟

سەندیباد : غەیور ... بیردەکەمەوە !

غەیور : لە چیی گەورەم؟

سەندیباد : لە مەلی بەختیاریی ... غەیور ، ژاوە ژاوەکان دەبیستیت؟ دەیانبیستیت؟

غەیور : بەڵێ گەورەم ..

سەندیباد : ئەمڕۆ لە گۆڕەپانی سیاپۆش دایکانی حەوت کەشتییەوانە کوژراوەکە نەفرەتیان لێکردم... هاواریاندەکرد سەندیبادی پیاوکوژ ...

غەیور : گەورەم بیرخۆتی بەرەوە !

سەندیباد : باشە غەیور، تۆیش من بە تاوانبار دەزانیت؟

غەیور : نا گەورەم ، ئێمە هاتین و ئەوان مانەوە ... تاوانی هیچ کەسێك نەبوو .. ئاخر ئەوانە ژیانێکی خەراپ دەژیان، ژیانێکی کولەمەرگیی دەژیان ... ئەو بەردە گرانبەهایانە بۆ ئەوان ڕۆشنایی ڕزگار بوون بوو ... نا گەورەم ..

سەندیباد : غەیور چۆن ... من زۆر باش هەست بە سەختیی ئەمە دەکەم ... ئاخر گەر من ئەوانەم نەبردبایە ...

غەیور : نا گەورەم تاوانی ئێچوە نەبوو ... ئێوە تەنانەت لەو ڕۆژە سەختانەشدا بەشە نان و ئاوەکەی خۆتان بە یەکێك لەوانە بەخشیی ...

سەندیباد : غەیور بەسە ... ژاوەژاوەکان دەبیستیت؟

غەیور : بەڵێ ... بەداخەوە بەردەوام ژاوە ژاو هەیە ..

سەندیباد : مەلی .... بەختییاریی...

غەیور : دەڵێی باوەڕتان بە قسەکانی ئەو پیرەمێردە کردووە !

سەندیباد : غەیور لەدڵم چەسپیوە ... دەڵێ بە چاوی خۆی بینیویەتی ... لە جاوە !

غەیور : بەڵێ دەڵێ بینیومە ...

سەندیباد : بینیویەتی ئەو شارەی کە مەلی بەختیاریی تێدا دەخوێنێ هەموو خەڵکەکەی بەختییار بوون ...

غەیور : بەڵێ بینیویەتی ...

سەندیباد : غەیور ... دەڵێی چ بکەین؟

غەیور : گەورەم با باش بیری لێبکرێتەوە ... دەبێ زۆر بیری لێبیکرێتەوە ...

سەندیباد : ژاوە ژاوەکان دەبیستیت؟

(هاواری پیاوێك کە دڕندانە نزیکدەبێتەوە)

سەفدەر : هەی کافری مورتەد !

سەندباد : گوتی چیی ؟

سەفدەر : هەی خوێنڕێژ .. کوشتنت حەڵاڵە !

(بە شمشێرەوە هێرش بۆ سەندیباد دێنێ ، سەندیباد خۆی لێلادەداو خەنجەرەکەی دەردێنێ ... غەیور بە پەلە دوور دەکەوێتەوە)

سەندیباد : هەی بێمێشك !

سەفدەر : بەنی سەیفیی کوشتنیان حەقە ... (هێرشدەبا)

سەندیباد : دەست بکێشەوە ...

سەفدەر : هەی کافر ... (دیسان هێرشدێنێ، سەندجیباد خۆی لادەدات، خەنجەرەکەی لە سینگی پیاوەکەدا ڕۆدەبات، پیلوەکە بە هاوار هاوارەوە دەکەوێت بە عەرددا و دەمرێت، سەندیباد دەچێتە سەری، واقیوڕماوە ...)

سەندیباد : غەیور دەیناسم .... لەکوێی غەیور ؟

(غەیور بە نێزەیەکی شکاوەوە دێتەوە)

غەیور : چەکم هێنا ...

سەندیباد : غەیور دەیناسم ...

غەیور : بەڵام ئەو تۆی نەناسی ...

سەندیباد : کەشتییەوانێکی پێشوومە ... کەشتییەوانێکی سەفەری یەکەمم ...

غەیور : گەورەم بیری لێمەکەوە !

سەندیباد : چۆن؟ ئێمە شەش مانگ پێکەوە بووین ... شەوو ڕۆژ، ببیووینە هاوڕێ و برا...

غەیور : گەورەم فەرامۆشیکە !

سەندیباد : ژاوە ژاوەکان دەبیستیت؟ غەیور نابێت ئاوها دانیشین ... کەشتییەوانەکان کۆبکەوە، ئاخر مەلی بەختییاریی درۆ نییە، ئەو پیرەمێردەی خەڵکی سیلان، ئەو پیرەمێردە بە چاوی خۆی مەلی بەختییاریی بینیوە. غەیور هەیە، مەلی بەختیاریی هەیە..

هەیە ، غەیور ، پێنج هێندەی کرێی ئاسایی بەهەر کەشتییەوانێك بدە، گەر نەماندۆزییەوە، بەڵێنی خوێنی منیان بدەرێ ... غەیور ، مەلی بەختیاریی درۆ نییە ... دەی بابڕۆین...(هاوار بەرزدەبێتەوە، شانۆ تاریکدەبێت، لە تاریکییدا)

ڕەحمان : ئەوە چی بوو؟

ڕەسوڵ : خۆر گیرا !

ڕەحمان : ئەم دەنگانە چییە ؟

ڕەسوڵ : مەلی زەریا ..

ڕەحمان : هەوا قورسە ..

ڕەشید : شەپۆلەکانیش قورس ...

سەندیباد : سەوڵ لێمەدەن ... دەسهەڵگرن ... غەیور چراکان داگیرسێنە ...

غەیور : گەورەم هیچ شوێنێك نابینم ... چراکان نابینم ..

ڕەشید : وای لەم گەرمایە ...

ڕەحمان : ئاگر بارانە ..

ڕەسوڵ : دەنگی شەپۆلەکان نابیستم ....

مەنسور : ئاخ بۆ با !

ڕەشید : ئاخ بۆ ڕوناکیی !

ڕەسوڵ : ئاخ بۆ تۆزێك هەتاو !

هەموو : هەتاو ... هەتاو !

(شانۆ هێدی هێدی و پاشان لە ناکاوێکڕا بە ڕوناکییەکی بەتین ڕووناکدەبێتەوە، کەشتییەوانەکان بەدەست چاوی خۆیان دەگرن، پاشان وردە وردە دەستیان لادەبەن و چاوایان دەکەنەوە .)

جەعفەر : هەمدیس هەتاو ...

سەندیباد : غەیور ... لەکوێین؟

غەیور : هێڵی ئیستیوا ...

سەندیباد : جەعفەر ... خێرایی با بدۆزەرەوە !

جەعفەر : کام با؟

غەیور : گەورەم چارۆکەکان ناجولێن !

جەعفەر : شەپۆلەکانیش بێ هاژەن ...

شوجاع : تەنها جریوەی تەیرە پەڕو باڵ سپییەکانی زەریا دێتە گوێ !

سەندیباد : سەوڵ لێدەن !

جەعفەر : گەورەم نابێ !

سەندیباد : توندتر سەوڵ لێدەن !

جەعفەر : گەورەم پێویستە چاوەڕێی با بین !

سەندیباد : کێ پرسیاری لە تۆ کردووە؟

جەعفەر : گەورەم دەبێ چاوەڕوان بین !

سەندیباد : جەعفەر ... پێ لە بەرەکەت زیاتر ڕامەکێشە ! دەی سەوڵ لێدەن!

جەعفەر : دیارە دەتەوێ کەشتییەوانەکان بێکەس کوژکەیت!

سەندیباد : بێدەنگبە!

جەعفەر: هەتاوی سوتێنەرو ئارەقەی لەش کەشتییەوان وشکهەڵدەگەڕێنێ !

غەیور : گەورەم ڕاستدەکا ... چونکە ئەم هەتاوە سوتێنەرە ....

سەندیباد : چاوە بێ شەرمەکانتلتم تێمەبڕن ! سەوڵ لێدەن ! با نییە؟ ها؟ ئەی غیرەت کوا؟ بیستوومە جارێکیان لە کەشتییەکدا، کەشتییەوانەکان هەناسەیان کردۆتە یەك و هەموو پێکەوە فوویان بە چارۆکەکەدا کردووەو ئیدی کەشتییەکە جووڵاوەو کەوتۆتە ڕێ، شوجاع تۆ ئەمەت نەبیستووە؟

شوجاع : با گەورەم بیستوومە ، جارێك ئەمە ڕوویداوە، بەڵام لە کەشتیی شێتەکاندا ڕوویداوە !

سەندیباد : گوتت چیی ؟

شوجاع : ئاخر گەورەم .. هەتاو ئەقڵی بونیام تێکدەدات !

سەندیباد : شوجاع .... لاساریی مەنوێنە ... لە مردن بترسە!

شوجاع : لە مردن دەترسم ... هەر بۆیەش لاساریی دەنوێنم ...

سەندیباد : من ناترسم ...

شوجاع : ئاخر چونکە تۆ کەس چاوەڕێت ناکا ...

سەندیباد : کەواتە بگرە ... (بە شمسێرەوە هێرش بۆ شوجاع دەبات، بەڵام غەیور شتێك بە شانیدا دەکێشێت، سەندیباد لە هۆش خۆی دەچێت و دەکەوێت ... هەمووان سەیری سەرەوە دەکەن)

شوجاع : خۆر نزیکتر بۆتەوە ...

عەبدوڵلا : کەشتییەکە داغ بووە ...

ڕەحمان : پێستم شەقار شەقار بووە ....

ڕەشید : دەمارەکانم لەتوپەت بوون ...

ڕحمان : بنۆڕن ...(هەمووان سەیری زەریا دەکەن)

ڕەشید : هەنسکە هەنسکی شەپۆلەکان ...

غەیور : خۆر تینوو ...

حوجەت : نەوڕەسەکان خۆیان بە زەریادا دەکێشن ...

مەنسوور : خۆکوشتن شتێکی سروشتییە !

جەعفەر : مانەوە لەسەر تەختی کەشتیی دەبەنگییە !

ڕەسوڵ : هەور ... با ... هەور ....

(شانۆ تاریکدەبێت، هەلهەلەی شادی و خۆشحاڵیی کەشتییەوانەکان، ژاوە ژاوو قەرەباڵغیی و گۆرانیی، پاشان دەنگەکان وردە وردە هێور دەبنەوە، تەنها دەنگی هەناسە بڕکێی کۆمەڵێك کەشتییەوان دێت کە سەوڵ لێدەدەن، شانۆ ئارام و ڕووناکدەبێتەوە، سەندیباد لە پشتی کەشتییەوانەکانەوە ڕاوەستاوە ... هەستی بە سوکایەتییەك کردووەو لە هەموو شتێك نیگەرانە ....)

غەیور : گەورەم کەشتییەك نزیکدەبێتەوە ...(سەندیباد ناجوڵێت) ئیشارەت دەدەن گەورەم ... لەگەڵ ئێمەیانە گەورەم ... بنۆڕە ... بنۆڕە گەورەم ... بە ئاڵایەکی وەنەوشەیی ئیشارەت دەدەن .. (سەندیباد نابزوێت) گەورەم بنۆڕە ... (وچان ، بە

بێزارییەوە) زۆر باشە سەیر مەکە .. (دەچێتە پێشێ و هاواردەکا) ها ... کەشتیی هاورێ ... چ هەواڵە ؟

جادووگەر : (لە قولایی شانۆوە) بگەرێنەوە ... بگەرێنەوە، لە باشووری خۆرهەلات تاعون بلاوبۆتەوە ...

غەیور : تاعون ؟ ئەدی لە جاوە ؟

جادووگەر : لە هەموو شوێنێك .....

غەیور : چەندێك رێگەمان بۆ ئەوێ ماوە ؟

جادووگەر : چل رۆژ ... لە باشووری خۆرهەلات تاعون بلاوبۆتەوە ... مەرگە، كوشتو كوشتارە، بگەرێنەوە ..

(كەشتییەوانەكان دەست لە سەوڵ لێدان هەڵدەگرن، سەندیباد دێتە پێشێ)

سەندیباد : كاپتن من لە سەفەرەكەم بەردەوام دەبم ... گوێت لێیە ؟

جادووەگەر : رەشە تاعون بلاوبۆتەوە ...

سەندیباد : كاپتن دڵ لەدڵ مەدە ... لەو جێگەیەی كە مەلی بەختیاری لێبێت تاعون نییە !

(كەشتییەوانەكان دەكەونەوە سەوڵ لێدان)

جادووگەر : گوتت چیی ؟

سەندیباد : مەلی بەختییاریی .... تەیرێكی باڵ زێرین و رەنگاو رەنگە .. هەزار ساڵ و جارێك بۆ دونیا دێت ، خوێندنی ئەو تەیرە شوكرو بەرەكەتی لێدەرژێ .. لەو جێگەیەی ئەو هەبێ بەختیاریی وەك ئاوی رووبار خورەی دێت ... هەر كەسێك بەشی خۆی لێهەڵدەگرێت ....

جادووگەر : بەشە ناعون ؟

سەندیباد : بەشی رۆژانی خۆش ... لەبەر ئەوە تەواوی دڵۆپەكانی خوێنم بەرەو جاوە دەكشێت ... خوێنی من و ئەم پیاوانە ...

جادووگەر : وای بە حاڵی ئەو پیاوانەی كە هاوسەفەری تۆن .... وای بە حاڵی ئەو هاوسەفەرانەت ...

سەندیباد : كاپتن دوور كەوە ، ئەو ئاڵای خەتەرە داگرە ... دوور كەوە !

جادووگەر : باشە کاپتن من دەڕۆم ... کە گەیشتمە شارێك بڵێم کێم بینیوە؟

سەندیباد : بڵێ سەندیباد ...

جادووگەر : ها ... ها ... ناوەکەتم بیستووە ...

سەندیباد : ئەی تۆ کێیت؟

جادووگەر : ناوەکەم هەرچییەك بێت ...خوا ... حافییز !

سەندیباد : گوتت چی ؟ باش گوێم لێنەبوو !

جادووگەر : خوا ... حافییز !

سەندیباد : (بیردەکاتەوە) خوا ... حافیز !

غەیور : سەندیباد چیی بووە؟

سەندیباد : غەیور ، ئەوە یەکەمجارە ئەم کەشتییە بەلاماندا تێپەڕێ؟

غەیور : بەڵێ گەورەم !

سەندیباد : دڵنیایت؟

غەیور : بەڵێ قوربان ...

سەندیباد : کەچی من هەستدەکەم چەند جارێك ئەم کەشتییەم بینیوە، هەستدەکەم چەند جارێك کاپتنەکەیشیم بینیوە... (کوتوپڕ) ئادەی .... زرمەی تەپڵەکان نابیستم ... بکوتن، توندتر ، قایمتر ... (زرمەی تەپڵ بەرزو بەرزتر دەبێتەوە) هەمدیس هەتاو ، لەبەر بلێسەی هەتاودا، هەزاران چاوی شینی زەریا دەبینم، کەچی پەلکە ڕەنگینەی چاوانی هیچ کیژێك چاوەڕوانم نەبوو ......

کەشتییەوانەکان : خۆر تینوو بوو ...

ڕۆح و جەستەی شەپۆلەکانیش بێئامان

لەگەڵ سەولی بەژن زراڤدا

وان لە جەنگدا .

(زرمەی تەپڵ)

سەندیباد : هەەمدیس هەتاو ... شەپۆل، شەپۆل، شەپۆلی شەکەت و ماندوو ... هیچ .. هیچ ... هیچ ...

دەستەی یەکەمی کەشتییەوانەکان : ڕۆژان درێژ
ساتەکان چەواشە
ڕزانی مێشك
بە کڵپەی هەتاو
بانگی تەپڵ بوو ... بانگی تەپڵ

دەستەی دووەم : هەنووکە خەیاڵ
لای لێکترازانی تەختەو دارە
لای لێکترازانی هەموو شتێکە
زرمەی تەپڵ .. زرمەی تەپڵ
هاوار دەکا !

سەندیباد : غەیور لە کوێداین؟

غەیور : مەداری ڕەئسی جددی ....

دەستەی یەکەم : وا ئێمە لە نیوە شەواندا
بیر دەکەینەوە ... بیر
زرمەی بەرزی تەپڵ
ڕۆحە نوستووەکان
بە ئاگا دێنێتەوە ... بە ئاگا دێنێتەوە ، بە ئاگا !

دەستەی دووەم : وای لە بیری لێکترازانی کەشتیی!

غەیور : گەورەم شەوە !

سەندیباد : دەبینم ، بەڵام مانگ دیار نییە!

غەیور : گەورەم سی و حەوت شەو تێپەڕیوە !

سەندیباد : بەڵێ غەیور .... خواردن بە کەشتییەوانەکان بدە! (غەیور دوور دەکەوێتەوە) لێرەوە ئەستێرەکان نزیکترن، هەزاران چاوای بەگومان لە ئاسمانەوە سەیرمدەکەن ... منیش چاوانم لە ڕێگە بڕیوە ....

کەشتییەوانەکان : خەیاڵی هەپروون بەهەپرروونبوونی کەشتیی

خەیاڵی پارچە پارچەبوونی بەلەم

نیوەشەوانان

خەون لە چاوانی کەشتییەوان دەفڕێنن

سەندیباد : غەیور ... بە کەشتییەوانەکان بڵێ دەسهەڵگرن

غەیور : بۆچی گەورەم ؟

سەندیباد : بۆ ئەوەی بە گوڕو تینێکی زیاترەوە بکەونەوە سەوڵ لێدان!

غەیور : (هاواردەکا) نووستن !

کەشتییەوانەکان : کەشتییەکەمان خەو بردییەوە

با ئەم کەشتییەی

لەسەر ڕووی ئاو ... لەگەڵ خۆیدا دەبرد ...

(کەشتییەوانەکان دەنوون، هەر بە دانیشتنەوە دەنوون، سەندیباد دێت و دەچێت)

سەندیباد : مانگ ! (سوکانەکە دەگرێ و چاو لەبەرامبەر دەبڕێت) ئایا هیچ دەوایەك بۆ کیژۆڵەکەی پادشا نەبوو؟ (سوکانەکە بەردەدا، وەردەچەرخێت) هیچ دەوایەك نەبوو؟ (دەنگی پێی کەسێك، دەگەڕێتەوە) کێیە؟

عەبدوڵلا : کەشتییەوانێك ...

سەندیباد : ناوت؟

عەبدوڵلا : عەبدوڵلا .....

سەندیباد : عەبدوڵێ چییە ؟ بۆچی نەنوستوویت؟

عەبدوڵلا : ناتوانم گەورەم ... خەوم لێناکەوێت ...

سەندیباد : بۆچی عەبدوڵلا ؟

عەبدوڵلا : بیری ماڵ و منداڵ .... بیری کەسانێك کە بە تەنها لەو وێرانەیەدا بەجێمهێشتوون.... ئاخر ئەوانە چاوەڕێمدەکەن .... منیش لێرەدا، لەسەر ڕووی ئەم زەریا بێ سنوورە .....

سەندیباد : عەبدوڵڵا حەقی خۆتە ... بەڵام لەوانەیە بەم زووانە مەلی بەختیاریی ...... نا هەوڵ بدە بنوویت ....

عەبدوڵڵا : نووستن ؟ نا گەورەم .... لای من سەوڵ لێدان ئاسانترە .... گەورەم کاتێك سەوڵ لێدەدەم ئیدی بیر ناکەمەوە ...

سەندیباد : عەبدوڵڵا تۆ پێتوایە لەسەر تەختی ئەم کەشتییە توانیبێتمان دادوەریی بەرکەماڵ کەین؟

عەبدوڵڵا : دادوەریی ؟ ئای گەورەم گاڵتە دەکەیت؟

سەندیباد: عەبدوڵڵا گاڵتە نییە ... دەمەوێ حەقیقەت بزانم ...

عەبدوڵڵا : حەقیقەت؟

سەندیباد : بەڵێ عەبدوڵڵا ...

عەبدوڵڵا : گەورەم ئەمەیان ئاڵۆزکاوترە ...

سەندیباد : عەبدوڵڵا ... خۆت گێل مەکە بڵێ ...

عەبدوڵڵا : گەورەم حەقیقەت ئەمەیە کە من دەبێ هەتا کۆتایی ژیانم سەوڵ لێدەم ...

(دوور دەکەوێتەوە)

سەندیباد : هیچ ڕۆشنایيەك .... هیچ ڕۆشنایيەك ، هیچ شتێك، لە تاریکایی ئەم دڵتەنگییەدا، نە چرایەك، نە ڕۆشنایيەك، نەچرایەك، وەك ئەو چرایەی کە لەوێدا ورشەی دێت، وەك ئەو چرایە ... (بە وروژانەوە) عەبدوڵڵا !

عەبدوڵڵا : بەڵێ گەورەم ....

سەندیباد : هیچ شتێك لەولایەوە نابینیت؟ ڕۆشنایيەك ؟

عەبدوڵڵا : چۆن گەورەم ... عەکسی مانگ لە ئاودا ...

(سەندیباد بەرەو لای سوکانەکە دەگەڕێتەوە)

سەندیباد : دیسان شەپۆل، شەپۆل ... بێدەنگیی ، بێدەنگیی، بێدەنگیی، ڕێگە، ڕێگە، ڕێگە ... ڕێگەو خەوی قورس، خەوو پیاوانێك کە ژنەکانیان خەون دەبینن، خەون و عەکسی مانگ لە ئاودا ... مانگ ؟ (هاوار دەکا) عەبدوڵڵا !

عەبدوڵڵا : بەڵێ گەورەم ...

سەندیباد : عەبدوڵلا .... دووبارە بنۆڕە ... ئەوە ڕۆشنایی مانگ نییە !

عەبدوڵلا : بەڵی گەورەم ... چرای زەریاییە ... (هاواردەکا) چرای زەریایی ...(سەندیباد ڕوخساری خۆی دەشارێتەوە، دەچێتە لاوە ، عەبدوڵلا هێشتا هاوار دەکا) بور ... جی .. زە .. ر ... یایی ...

(کەشتییەوانەکان یەکە یەکە بە ئاگا دێنەوە)

حوجەت : گوێتان لێبوو؟

عەبدوڵلا : لەولاوە ... لەولاوەیە ... بنۆڕن ...

(کەشتییەوانەکان هەلهەلەی شادومانیی لێدەدەن و بە خێرایی دەکەونە سەوڵ لێدان)

کەشتییەوانەکان : خەونی زیندووان ... خەونی ژیانە

لە خەوندا بینیمان سوورە ترێ

زەردە هەرمێ

سەوزە هەنجیر

تریقەی شادیی منالآن

دیدەنی دەسگیرانەکان

ئەمەش ڕاستەو درۆ نییە !

(جەعفەر دێتە پێشێ)

جەعفەر : بەڵێ قوربان من شایەتم ! ئەدی چۆن ئەو ڕۆژە درێژانەم لە یاد دەچێت؟ ئێمە لە کەنار ماینەوەو کاپتن لەگەڵ دوو هاوڕێی تردا بەرەو دورگەی سانسا کەوتنە ڕێ ... کەنارنشینان پێیانگوتین کە مەلی بەختیاریی لێرەیە، بەڵام هیچیان لە نیازی ئێمە نەدەزانیی ... بەڵێ وەرزێکی درێژ بوو لە بێزاریی و تەمبەڵیی ، لە دونیا دابڕابووین و هەواڵمان لە هیچ شوێنێکەوە پێ نەدەگەیی .. وا پێدەچوو دونیا فەرامۆشی کردبێتین . لە حەیوەت بێزاریی و دڵتەنگیی یانزە کەسمان بەرەو جاپۆترا ڕۆیشتن ، من لەسەر ئاکاری باپیرانم کەوتمە تۆڕ چنین ... ئەوانی تریش خۆیان بە کڕین و فرۆشتنی شتی هاکەزایی و بە

قومارو بەدخووییەوە خەریك كردبوو ، هەندێكیان خوویان دابووە شەراب خواردنەوەو تەماشاكردنی تەمسیلی سێبەر ...

(چەند كەشتییەوانێك بە شێوەو جۆرە جوڵەیەكی هێورو قورس دەست بە لاسایی كردنەوەی سەمایەكی سەیر دەكەن .)

مەسروور : دیسان سەما ... خەڵكی ئێرە سەما زۆر دەكەن !

ڕەشید : قسەكانیشیان هەر بە سەما دەڵێن ...

مەسروور : بە سێبەرەكانیش ....

ڕەشید : دیسانەوە هەمان چیرۆك، ڕامای مەزن و سیتای میهرەبان ... ئەها ئەوەش پادشای مەیموونەكانە كە سیتای دزی !

مەسروور : ئەوەش سیتای شۆخە كە لە دەستی هەڵدێت ...

ڕەشید : ئەوەتا دێوەكە بە دەوری خۆیا دەخولێتەوە ....

حوجەت : بە درێژایی زستان لێرە ماینەوە ، نە پەیامێك، نە هەواڵێك ....

مەسروور : سیتای خاوەن لێوی شەكەرین و ددانی ورد، مەمكۆڵانی دوو گوێزی هیندی پڕ لە شیری حەیات ... ئای گەر هەموو ژنانی جاوە وەك سیتا بان !

حوجەت : بێهودە چاوەڕێین، ئێستا یانزە كەس لە هاوڕێكانمان لەم دورگەیەدا سەرگەرمی ڕابواردنن، سەرۆكیش لەوپەڕی سانسادا بە تەواوی فەرامۆشی كردووین ...

ڕەشید : ها .. ئەوەتا ... كریشنا گەییشت، هێی تەمسیلەكە تەواو ...

حوجەت : (بە جەعفەر) گوتت لە كوێ؟

جەعفەر : جاپۆترا ... تا ئەوێ ڕۆژە ڕێیەكە ... گەر ڕێگە ون نەكەیت ئەوا دەبێت بە دارستانەكەشدا تێپەڕیت ...

مەسروور : بیستوومە ژنەكانیان عاشقی ڕێبوارانن ... ها .. بیستوومە لەكاتی نووستن و هەستانیاندا جەستەیان دەڕەنگێنن ...

ڕەشید : بە هەوەسی ئاگرین و چاوانی كافر كوژ ...

حوجەت : من ڕۆیشتم ...

جەعفەر : ئارام بگرە ....

حوجەت : پەندو ئامۆژگاریی بەسە، چیتر بە قسەت ناکەم ... خەریکم لێرەدا دەڕزێم ... ئاخر لێرە ئاگریش شێ دەهێنێ ....

ڕەسوڵ : گوێم لە هاوارێك بوو ...

مەنسوور : بەڕاست؟

ڕەسوڵ : لەلای پەرستگەکەی بوزاوە ...

حوجەت : خەوت بینیوە؟ هەڵبەت یەکێك لە پەیکەرەکان باوێشکیداوەو کەوتووە ....

جەعفەر : هێی کێ لەوێدایە ...

سەندیباد : منم ...!(سەندیباد لەگەڵ غەیور و شوجاع دا دێتە ژوورێ، شادومانیی کەشتییەوانەکان ... ژاوەژاو ...)

کەشتییەوانەکان : سڵاو گەورەم ... سڵاو !

سەندیباد : (بە حوجەت) هێشتا هەر دەتەوێ بڕۆیت؟ (بەوانیتر) هەر یەکسەر دەکەوینە ڕێ) ....

مەسرور : ئێمە چاوەڕێی هاوڕێکانمانین ....

سەندیباد : هاوڕێکان؟

جەعفەر : گەورەم یانزە کەس بۆ جاپۆترا ڕۆیشتوون ....

سەندیباد: بۆچیی ؟ لەکەیەوە؟ بە کام مۆڵەت؟

جەعفەر: گەورەم لێرە بێزارو شەکەت ببوون، ساڵێك بوو ئافرەتیان نەبینیبوو ...

سەندباد : قسەی هیچ ... دەڕۆین ... چاوەڕێیان ناکەین!

مەنسوور : ئەی دەسبەرداریان دەبیت؟

سەندیباد : ئاخر خەڵکییش چاوەڕێی ئێمە دەکەن .... مەلەکەمان چنگ کەوتووەو ئیدی چ کارمان لێرە نەماوە ... ئاڵاکە بەرزکەنەوە !

جەعفەر : گوێم لە هاوارێك بوو ...

سەندیباد : وایدانێ گوێت لێنەبووە ... با بڕۆین !

غەیور : هەم ناڵەیەو هەم هاوار ...

ڕەشید : کێیت زلام ؟ (بێدەنگیی، سەندیباد ڕوو دەکاتە وەهەب)

سەندیباد : مەلی بەختیاریی تەنها لە نیشتیمانی خۆیدا مەلی بەختیاریی بوو !

وەهەب : سەندیباد دەبینم پیر بوویت !

سەندیباد : وەهەب پیرتر بووم ... کاتێك گەیشتمە گۆڕەپانەکە ... لە دوکەڵەکەدا... ئەو دەنگە چ بوو ؟

وەهەب : تەقینەوە بوو ... داهێنراوێکی نوێیە ...

(پێکەنینی جادووگەر)

سەندیباد : کابرا لەم پێکەنینە بەرەوە ....!

جادووگەر : پیرەمێرد ... بە تۆ پێدەکەنم، چیت لەو یانزە هاوڕێیەت کرد؟

سەندیباد : ژیانیان لە دەستی مندا نەبوو ...

جادووگەر : بۆچی ئەوانت جێهێشت؟ بەڕاست زیندوو بوون یان مردوو ؟

(وچان)

نووسەر : سەندیباد وەڵام بدەرەوە !

سەندیباد : نازانم ...

جادووگەر : سەندیباد دەزانیت .... یەکێك لەوان هاواریکرد .....

سەندیباد : هاواری ئاشنایەك نەبوو ...

جادووگەر : با ... چۆن ! هاواری ئاشنا بوو ... هاوارێکی زۆر ئاشنایانە ... یادت نییە؟

جەعفەر: گوێم لە هاوارێك بوو ..

سەندیباد : وایدانێ گوێت لێنەبووە ... دەی با بڕۆین ...

غەیور : هەم ناڵەیەو هەم هاوار ...

ڕەشید : زەلام کێیت؟

عەبدوڵلا : (بە هەناسە برکێوە) چەند خۆشە بە دیدارتان شادبوومەوە ... هیوام بڕی بووو ، وای لە نێو هاوڕێیان بووندا چەند خۆشە !

ڕەشید : ئاشنایە ...(عەبدوڵلا ماندوو شەکەت لە تاریکییەوە دێتە دەرێ ، هەمووان دەوری دەدەن)

مەنسوور : عەبدوڵلا دەستت داخ بووە ...

غەیور : نێوچەوانت گەرمە ... چ بووە؟

سەندیباد : بڵێ عەبدوڵلا چی بووە ؟

عەبدوڵلا : بڕۆن ڕزگاریانکەن ... خێراکەن .. هەموویان گیراون ... هەموویان!

غەیور : گیراون؟

شوجاع : بۆچی گیراون؟ قسە بکە!

عەبدوڵلا : ڕێنوێنەکەی شار، ئێمەی بەرەو سۆزانی خانە برد ، مەست و سەرخۆش گۆرانیمان دەگوت و جنێومان بە گورز بەدەستەکاندا ...

حوجەت : عەبدوڵلا ... گیانت گەرمە ...

عەبدوڵلا : ئەحمەد جنێوی بە میردا، ڕەحمانیش جنێوی بە پاسەوانەکاندا ...

سەندیباد : ئێ ... تەواویکە ... دوایی ؟

عەبدوڵلا : ڕێنوێنی نەزان گومانی خەراپی لێکردین ... جنێوەکانی گەیاندە شوێنی خۆی...

غەیور : عەبدوڵلا پەڵەی ڕەش بە بەری دەستتەوە دەبینم ...

عەبدوڵلا : مەهاویرای گەورەی شار، بەو هۆیەوە کە ئێمە میوانی جاپۆترا بووین هەموومانی عەفوو کرد، بەڵام کوتوپڕ حەکیمێك لە شتێکی تازە گەییشت ...

سەندیباد : لە چیی ؟

عەبدوڵلا : تاعون ! (هەمووان لە عەبدوڵلا دەکشێنەوە) ئیشارەتی بۆ هەمووماکردو گوتی : تاعون! ئەوجا مەهاوێرای گەورەی شار فەرمانیدا کە هەمووماں بەرنە دەرەوەی شارو لەوێ زیندە بەچاڵمانکەن ... تەنها من... تەنها من ...

غەیور : عەبدوڵلا ... دەستەکانت دەلەرزن ..

عەبدوڵلا : گوتت چیی ؟

جەعفەر : حوجەت تۆ باش دەوای دەردەکان دەزانیت ... قسەیەك بکە!

حوجەت : تازە کار لەکار ترازاوە!

عەبدوڵلا : گەورەم پێویستە یارمەتییان بدەن ... ئەوانە بە تەنها هەر ئێوە شکدەبەن ... من هاتم تاکو ...

سەندیباد : عەبدوڵلا بێدەنگبە!

عەبدوڵڵا : ڕۆژە ڕێیەکم بەپێ بڕیوە ... کەچی ئێستا لە باتی ... (بێدەنگیی) بۆچی بەم شێوەیە سەیرمدەکەن؟

غەیور : هیچ نییە برا !

عەبدوڵڵا : کاتێ بە کەشتیەوانێك دەڵێن برا ئەوا دەبێ زۆر ئاگای لەخۆی بێت...(بێدەنگیی) چیی بووە؟ (وچان) هیچ ... باشە ... کەواتە گەورەم با بڕۆین ...

سەندیباد : بەڵێ دەڕۆین ... بەڵام بەرەو نیشتیمانەکەی خۆمان ...

عەبدوڵڵا : گەورەم ببوورە .. باش گوێم لێنەبوو ...

سەندیباد : من مەلی بەختیاریم چنگ کەوتووە ... چیتر چاوەڕێ ناکەم ...

عەبدوڵڵا : مەلی بەختیاریی ؟ شانسم باش هێنای ... دەمزانی ئومێدێك هەیە ... ڕزگاربوون و پاشان ...

سەندیباد : نا عەبدوڵڵا ... بەرەو جاپۆترا ناچین ...

عەبدوڵڵا : بەڵام گەورەم ئەوانە چاویان لە ئێوەیە !

سەندیباد : ئاخر خەڵکێکی زیاتریش لە نیشتیمانەکەی خۆشمان چاویان لە ئێمەیە .. هەر بۆیە ناچین بۆ جاپۆتراو تۆیش .... تۆیش دەبێ لەم کەشتییە بچیتە دەر ...

عەبدوڵڵا : من ؟

سەندیباد : بەڵێ دەبێت لەم کەشتییە بچیتە دەرەوە ....

عەبدوڵڵا : ئاخر دەمەوێ بۆ نیشتیمانەکەم بگەڕێمەوە ... ژنەکەم، مناڵەکانم، مەلی بەختییاریی ... دەمەوێ ئەوانە ببینم ... من ...

سەندیباد : عەبدوڵڵا ... بە داخەوە دەبێ لەم کەشتییە بچیتە دەرێ ...

عەبدوڵڵا : گەورەم بەڕاستتە؟

سەندیباد : بەڵێ !

عەبدوڵڵا : دەبینن؟ دەبینن؟ گوێتان لێبوو؟ بە ڕاستییەتی ... یەعنی من لە کەشتییەکەی خۆم دەرکرێم ؟ واتە دەبێ لە تەنهاییدا .... تەنیایی ؟ هەڵبەت برایان ئێوە لەسەرمدەکەنەوە ! (هەمووان ڕوو وەردەگێڕن) لەسەرمدەکەنەوە؟

سەندیباد : عەبدوڵلا .. نازانم چۆن تێتبگەیەنم ؟ گەر تۆ لەم کەشتییەدا بمێنیت ئەوا هەمووان گێرۆدەی تاعون دەکەیت و ئەو کاتیش ئێمە ناتوانین مەلی بەختیاریی بۆ مناڵەکانت بەرینەوە …

عەبدوڵلا : کەواتە پێتوایە کە من …

سەندیباد : بەڵێ عەبدوڵلا …

عەبدوڵلا : من ؟ نەخێر … من تەنها گەرمداهاتووم … نا …(هەمووان ڕوخساریان دەشارنەوە) من لێرە ناچمە دەرەوە … هەرگیز … هەرگیز …

سەندیباد : عەبدوڵلا هاوڕێی خۆمانە … بە هێمنیی و میهرەبانیی لە کەشتییەکەی ببەنە دەرەوە !

عەبدوڵلا : (دەنەڕێنێ) نا ……..(کەس نابزوێ)

سەندیباد : غەیور .. شوجاع … جەعفەر … بیبەنە دەرێ ..

عەبدوڵلا : ناتوانن … هیچ کەسێك ناتوانێ …

سەندیباد : عەبدوڵلا بێسوودە …

عەبدوڵلا : هەی دلڕەقینە … هەی بێبەزەیینە … (بێدەنگیی) کەواتە هیچ نەبێ بمکوژن !

سەنیباد : ڕاستدەکەیت … ئەمەیان دادوەرانەترە … (بە کەشتییەوانەکان) کێ ئامادەیە کە …. (بێدەنگیی) نا … عەبدوڵلا .. ئەمە مەحاڵە !

عەبدوڵلا : گەورەم ناچمە دەرێ … مەگەر لاشەکەم فرێبدەنە دەرێ …

(سەندیباد بە حیرسەوە خەنجەرەکەی دەردەهێنێ، بە ئارامیی دەچێتە پێشێ)

سەندیباد : عەبدوڵلا هاوڕێم … ناچارم ..

(خەنجەرەکە بە سینەیدا دەچەقێنێ .. عەبدوڵلا سست دەبێ و …..)

جادووگەر : دەستت نەلەرزیی؟

سەندیباد : چۆن؟

جادووگەر : ئەی شەرمت نەکرد؟

سەندیباد : نا … بۆچی دەبێ لە پێناوی تاقە نەفەرێکدا پاشەکشە بکرێت؟

نووسەر : نا ... لە پێناوی یانزە کەسدا ...

سەندیباد : ئاخر پێشتر نێزەی مەرگ سەری ئەوانی بردبوو ..

نووسەر : بەڵام تۆ بە دەستی خۆت ئەو کەشتییەوانەت کوشت!

سەندیباد : دەبووایە هەر بمکوشتایە ... ئیتر جیاوازی نییە بە کام دەست !

وەهەب : بۆچیی ؟

سەندیباد : چونکە ئێمە دەمانویست بەختیاریتان بۆ بێنین ... هەمووان لەو بارەیەوە لەگەڵمدا هاوڕا بوون ..

جادووگەر : نەبوون ... کاتێك کە گوتت بیکەنە دەرەوە، کەسیان لە جێگەی خۆی نەجووڵا ...

سەندیباد : ئاخر ترسی مەرگ لە جووڵەی خستبوون !

نووسەر : بەڵی ترسی مەرگ ... هەمان ترسی مەرگیش ئەوانەی هاوڕای تۆ کردبوو ..

جادووگەر : سەندیباد .. ئەوە لەبەر خاتری مەلی بەختیاریی نەبوو ...

سەندیباد : تۆ بە چ زاتێك ئەم قسەیە دەکەیت؟

جادووگەر : من ؟

سەندیباد : بەڕاست تۆ لەوێ نەبوویت؟ ڕاست بڵێ ؟ لەیادمە تۆم بینی ... (پێکەنینی جادووگەر) تۆم بینی ... لە قوڵایی چاوە تۆقیوەکانی ئەو پیاوەدا، لە چاوە تۆقیوەکانی ئەو هاوڕێیەدا تۆم بینی .. تۆ نەبوویت؟ تۆ نەبوویت؟

(جادووگەر دەستی بەیەکدا دەدا)

وەهەب : سەندیباد ... گەر لە پێناوی هێنانی مەلی بەختییاریدا بۆ خەڵك ئەو پیاوەت کوشتبێ، ئەوا لە کاتی کوشتنیدا دەستت نەدەلەرزیی ...

سەندیباد : وەهەب تۆیش ؟ تۆیش نکوڵی لە هاوەڕێیەتیی دەکەیت؟ نکوڵی لە ناچاریی ؟ نکوڵی لەوەی کە من بە خواستی دڵ ئەوم نەکوشتووە؟ تۆ نکوڵیی لەمانە دەکەیت؟ وابزانم لەو کاتەدا، لەو کاتەدا بەر لەوەی بکەوێ بە ئەرزا شتێکی گوت ...

وەهەب : چیی گوت ؟

سەندیباد : وەهەب بابیری لێبکەمەوە .. ئا .. بەر لەوەی بکەوێ بە ئەرزا قسەیەکی کرد .. لە یادمە لەبەر ئەوەی ئەو قسەیەی کرد دەستم لەرزی ...

نووسەر : چیی گوت ...

سەندیباد : بەرەو ڕووی دەڕۆیشتم و ... ئەویش ... ئەویش ... تۆقیوانە ... من .. منیش..

عەبدوڵڵا : کەواتە هیچ نەبێ بمکوژن ... بمکوژن ....

سەندیباد : ڕاستدەکەیت ... ئەمەیان دادوەرانەترە ... کێ ئامادەیە کە .... (وچان) نا عەبدوڵڵا ... ئەمە مەحاڵە ..

عەبدوڵڵا : گەورەم ناچمە دەرێ ... مەگەر لاشەکەمە فرێ بدەنە دەرێ ...

(سەندیباد بە حیرسەوە خەنجەرەکەی دەردێنێ، پاشان بە ئارامیی دەچێتە پێشێ)

سەندیباد : عەبدوڵڵا هاورێم ... ناچارم !

(خەنجەرەکە بە سینەیدا دەچەقێنێ، عەبدوڵڵا سست دەبی و ....)

عەبدوڵڵا : گەورەم ئەمەیە ... حە ... قی .... قە .... ت !

(دەکەوێ ، دەنگی پێکەنینی جادووگەر ، سەندیباد بەخێرایی ئاوڕ دەداتەوە)

سەندیباد : تۆ بوویت ... تۆ لەوێ بوویت .. ناسیمیتەوە !

جادووگەر : گاڵتە دەکەیت !

بینەرێك : خەریکە ئەم تەمسیلە بەرەو گاڵتەجاڕیی دەڕوا ...

بینەرێکتر : دەمێکە بووەتە گاڵتەجاڕیی !

ڕەسوڵ : گەورەم حەوت بەلەم ... چەندین کەشتیی و ....

غەیور : گوتت چیی ؟

ڕەسوڵ : بەوپەڕی خێرایی بەرەو لای ئێمە دێن، بە شەیپوورو ئاگرەوە دێن ...

غەیور : کاپتن .. گەورەم، پێیانزانیوین ...

ڕەسوڵ : حە ... رە ... کە .... ت !

سەندیباد : خێراتر ... زووتر ... سەوڵ لێدەن !

جەعفەر : تەپڵ ... تەپڵ ... تەپڵ ...

مەنسور : هێشتا لاشەی عەبدوڵڵا لە کەشتییەکەدایە !

سەندیباد : دوای تاوێکی تر .. دوای تاوێمی تر ... فڕێبدەنە زەریاوە ... خێراکەن !

ڕەسوڵ : ئیشارەتمان بۆ دەکەن کە ڕاوەستین ... لە بەلەم و کەشتییەکانیانەوە ئیشارەت دەدەن ..

سەندیباد : سەوڵ لێدەن ... قایمتر ...

ڕەسوڵ : تیری کڵپەدارمان تێدەگرن ...

غەیور : بۆ گرتنەوەی مەلەکە هاتوون ... شمشێر دەرکێشن ...

سەندیباد : لەنگەر ... لەنگەر ...

مەنسوور : غەیور مەبەستت چیی بوو؟ گوتت لە پیێناوی گرتنەوەی مەلەکەدا هاتوون ؟

غەیور : تەپڵ ... تەپڵ ...

مەنسوور : مەبەستت چیی بوو؟

غەیور : لەبەر ئەوەی ئەوانە نەیاندەزانی کە ئێمە مەلەکەمان هێناوە ... بەهۆی لێهاتوویی سەندیبادەوە نەیانزانیی ...

مەنسوور : کەواتە ئێوە مەلی بەختیاریتان دزیوە؟ (وچان، مەنسوور ڕووبەڕووی سەندیباد دەوەستێ) دزینی بەختیاریی لە خەڵکانی تر؟

(تف لە ڕوخساری سەندیباد دەکا، غەیورو جەعفەر تەکانێك دەدەنە خۆ، بەڵام بە ئیشارەتی سەندیباد دەوەستن)

سەندیباد : مەنسوور لێتدەبوورم ! بەڵام کاتێك تۆیش بۆ نیشتیمانەکەت گەڕایتەوەو بینیت ئەو دۆزەخە بووەتە چ بەهەشتێك، ئەو کاتە تۆیش لە من دەبووریت !

نووسەر : لەو کتێبەدا خوێندوومەتەوە کە چارەنووسی دورگەی سانسا بە مەلی بەختیارییەوە بەند بوو ... هەر لەو کتێبەدا خوێندوومەتەوە کە خەڵکی سانسا گوتوویانە گەر مەلی بەختیاریی لە نیشتیمانەکەماندا نەمێنێت ئەوا ترۆپکە بورکانییەکانی دورگەکە دەم دەکەنەوەو تەواوی خاکەکەیان ژێر ئاو دەکەوێت ....

سەندیباد : نابێ باوەڕ بە کتێبان بکرێت !

نووسەر : هەر لەو کتێبەدا خوێندوومەتەوە، لەبەر ئەوەی خەڵکی سانسا مەلەکەیان لێدزرا، ئیدی ترۆپکە بورکانییەکان دەمیانکردەوەو تەواوی خاکەکەیان ژێر ئاوکەوت ...

سەندیباد : من ئەوەم نەدەزانی !

نووسەر : بەڵام خەڵکیی سانسا دەیانزانی .... لەو کتێبەدا نووسراوە: لە قوڵایی دڵی خەڵکی سانسادا هەمیشە دڵەڕاوکێی لە دەسچوونی ئەو مەلە هەبووە ... ئاخر لە قوڵایی دڵی هەر پیاوێکی بەختیاردا هەمیشە ئەم جۆرە دڵەڕاوکێیە هەیە، دڵەڕاوکێ و ترسی لەدەسچوونی بەختیاریی، ئەم ترسەیە کە بەختیاریی لەکەدار دەکات، بیرکردنەوە لە بەختیارییەکی ڕەها خەیاڵێکی بێبناغەو پووچە، دەی تۆیش لە پێناوی خەیاڵێکی پووچدا هاوڕێکانت خستە بۆسەی مەرگەوە ...

سەندیباد : من نەمدەزانی بەختیاریی پووچە !

نووسەر : بەڵام خۆ دەتزانی لە باشووری خۆرهەڵاتدا تاعون بڵاوبۆتەوە !

سەندیباد : بەڵێ ... دەمزانی ...

نووسەر : من چ قسەیەکم نییە !

سەندیباد : لە تەواوی ڕێگەی گەڕانەوەدا، لە خۆمپرسی : گەر ئەمە مەلی بەختیاریی بێت، ئەدی چۆن مەرگ و کوشتنی بینی و کەچی ورتەیەکی لێوە نەهات؟ ئای بیرکردنەوە چەند تاڵ بوو! (وچان) لە حەفتاو دووەمین ڕۆژدا، لەسەر تەختەبانی کەشتییەکەدا بینیم، پیاوێکی دڵناسك لە قوڵایی چاوەکانی مندا دەگری ....

غەیور : لە عەسری هەشتاهەمین ڕۆژدا بوو ...

سەندیباد : زەلام کێیت؟

غەیور : منم گەورەم ...

سەندیباد : ها غەیور ... تۆ پێتوایە ئەمەی هێناومانە مەلی بەختیاریی بێت؟

غەیور : بەڵی گەورەم ... بێگومان !

سەندیباد : ئاخر غەیور .... لەوەتی هێناومانە چ بەختیارییەکی بۆ کەشتییەکەمان نەهێناوە !

غەیور : بەڵێ ... ئەمە سەیرە ...

سەندیباد : ئێستا لە گۆشەی چاوانی هەر کەشتییەوانێکدا فرمێسك هێلانەی کردووە ... لە ماتەمینیی هاوڕێیانێکی لەدەسچوو ... مەلەکەش هەر کزو بێدەنگ و خامۆشە ...

جەعفەر : گەورەم کەشتییەك ....

شوجاع : ئیشارەت دەدەن .... کەشتی کۆیلەکانە ...

جەعفەر : کەشتی کۆیلەکانە ... کەشتی سۆزانییەکان ... گەورەم ئیشارەت دەدەن !

غەیور : ئەم کەشتییە لە کەشتی گەڕەکان گەورەترە ...

جەعفەر : لەگەڵ ئێمەیانە !

جادووگەر : (لە قوڵایی شانۆوە) بگەڕێنەوە ... بگەڕێنەوە ... سەراپا نیشتیمانەکەتان ئاگرە ... خوێنە ... بگەڕێنەوە ...

سەندیباد : کاپتن ئەوە دەڵێی چیی؟

جادووگەر : ئاگر ...دوکەڵ ... ئاگر ...

سەندیباد : ئەو دوا ئاگر دەبێت ...

جادووگەر : بگەڕێنەوە ... بگەڕێنەوە ..

سەندیباد : ئاخر کاپتن لەم ساتەوەختەدا گەڕانەوە تاوانە ... وا من مەلی بەختیاریی بۆ ئەو نیشتیمانە دەبەم ...

جادووگەر : چیی ؟ بیڵێرەوە ... باش گوێم لێنەبوو !

سەندیباد : مە ... لی ... بە خت .... یار ...یی ... (پێکەنینی جادووگەر) کاپتن پێمەکەنە ! ئەمە درۆ نییە ... ئاخر ئەو مەلە بەختیاریی بۆ خەڵکی سانسا هێنابوو ...

جادووگەر : جا کێ دەڵی بە ختیاریی بۆ نیشتیمانەکەی تۆ دەهێنێ ؟

سەندیباد : کاپتن دەمت داخە، نوقڵانە لێمەدە ... ئێمە لە ڕۆیشتن بەردەوام دەبین...

جادووگەر : کە گەیشتمە شارێك بلێم کێم بینیوە؟

سەندیباد : سەن ...دیب ...اد ... ئەی من بلێم کێم بینیوە؟

جادووگەر : خوا ... حافیز !

سەندیباد : گوێم لێنەبوو ... بەرزتر !

جادووگەر : ماڵ .... ئاوا ... !

(بێدەنگیی)

غەیور : گەورەم ڕۆیشت ... !

سەندیباد : منیش لە خەیاڵی ئەوەدام ... گەر ئەم مەلە بەختیاریمان بۆ نەهێنێ !

غەیور : گەورەم بیر لەچیی دەکەیتەوە ؟

سەندیباد : چ گومانێکم نییە کە هەمان مەلە .. من خۆم "سیچون" ی سەرپەرشتیاری مەلەکەم هەڵخەڵەتاند، چ گومانێکم نییە .. ئەی ئەوە نەبوو خەڵکیی سانسا بۆ گرتنەوەی کەوتبوونە دووامان؟ کەواتە وایە ... ئەوەی هێناومانە مەلی بەختیارییە ... بەڵام ئەدی بۆچی بەختیاریی بۆ نەهێنایین. غەیور ... بۆچی ئەم مەلە بەختیاریی بۆ نەهێنایین ؟

ڕەسوڵ : (هاوار دەکا) کە ... نا .... ر!

(ژاوە ژاو)

سەندیباد : چەند تاڵ بوو حەقیقەت! چەند تاڵ بوو تەماشاکردنی مەرگی مەلەکە ! بەڵام تاڵتر لەوە هاواری ئەو پیاوە بوو کە گوتی :

ڕەشید : گەورەم مەنسوور خۆی کوشت !

غەیور : ڕەشید بۆچیی ؟

ڕەشید : گەورەم خۆی پێرانەگیرا ... یاساوڵەکانی میر بە زۆری زۆرداری ژنە جوانکیلەکەیان زەوتکردووە .... (سەندیباد بە تورەیی قاچ بە عەردا دەکێشێت) گەورەم وا ئێستا ئەو لە تابوتەکەیدا ڕاکشاوە ....

(سەندیباد دەنەرێنێ، بێدەنگیی)

سەندیباد : من لەوێوە دەگەڕێمەوە ... سەعاتێك لەمەوبەر تابوتێکم تا ئەوپەڕی دونیا برد... لەگەل هەر هەنگاوێکدا لە خۆم دەپرسیی : بۆچیی ؟ بۆچیی ؟ بۆچیی؟

وەهەب : سەندیباد گوێم لێتە ...

سەندیباد : مەلی بەختییاریی تەنها لە نیشتیمانەکەی خۆیدا مەلی بەختیاریی بوو ...

وەهەب : سەندیباد دەبینم پیر buوویت !

سەندیباد : وەهەب لەوەش پیرتر بووم کە تۆ مەزەندەی دەکەیت ! کاتێك گەیشتمە گۆڕەپانی شار ئەو زرمەو دوکەڵە چیی بوو؟

وەهەب : تەقینەوە بوو ... داهێنراوێکی تازەیە !

سەندیباد : ئای خودایە !

وەهەب : گەشتیارێکی خەڵکی تورکیای خۆرهەڵات، کەخۆی بازرگانیی بە کۆیلەوە دەکات و ناسیاوی میر غەفوورە، لەگەشتەکەی ئەم دوواییەیدا داهێنراێکی تازە، باروتی لەگەڵ خۆیدا هێنا ! میر فەرمانی دەرکردووە کە بازرگانان تازەترین شت بۆ وڵاتە دوورەکان بەرن و بەرامبەر بەوە زین و چەك و ئەسپ و ڕەشماڵ بهێنن ... ئەو کۆیلانەش بکڕن کە لە هونەری جەنگدا چاپووکن ... میر خۆی بۆ داگیرکردنی تەواوی چین ماتداوە ...

سەندیباد : چین؟

وەهەب : ئێستا ئێرە تەواوێك ئاگرە ... باروت لەگەڵ زەڕنیخا ئامێتە دەکەن و بە پێوانەیەك کە نازانم چەندە دەیهاوێژن ... ئیدی دەتەقێتەوەو کلّپە دەسێنێ ... سەندیباد، بنۆڕە بزانە تۆیش چیت هێناوە؟ بەرامبەر ئەوە مەلێکت هێناوە کە هەر گەیشتە گۆڕەپانی شار، بە دوکەڵە ئەرخەوانییەکە ڕەشداگەڕاو لە قەفەسەکەیدا مردار بۆوە ...

سەندیباد : (بە ئازارەوە) مەلی بەختیاریی تەنها لە نیشتیمانەکەی خۆیدا مەلی بەختیاریی بوو ... (بە شڵەژاویی) بۆچیی؟

نەدیم : قوربان دەڵێن ژمارەیەك خەڵك لە کەلاوەکانی دەرەوەی شاردا خەریکی ئاژاوەنانەوەن....

جادووگەر : کێن؟

نەدیم : دەستیەك بەتاڵ و حەتاڵ گەورەم...

جادووگەر : سەرکردەی سوپا ..

سیخوڕی یەکەم: لە ژێر ڕکێفتانام گەورەم ...

جادووگەر : قسەیەك بکە !

سیخوڕی یەکەم : هێرشی شەوانە بە سەگی دڕەوە ...

سیخوڕی دووەم : بە ڕۆنی قرچاوەوە ...

سیخوڕی یەکەم : بە تێزابەوە ...

جادووگەر : ئەی فەتوادەران چیی دەڵێن؟

سیخوڕی دووەم : دەڵێن ئەمەیە فەرمانی شەرع قوربان ...

جادووگەر : ئەی ئەستێرە ناسان چیی دەڵێن؟

سیخوڕی یەکەم : ئەوەی کە دەبێ بیڵێن قوربان !

جادووگەر : ساتێکی گونجاوو لەبارە؟

سیخوڕی دووەم : هیچ ساتێك لەمە باشتر نەبووە !

جادووگەر : یەعنی بەختمان یارە ؟

سیخوڕی یەکەم : فەرەحییەکە نەبێتەوە قوربان ...

جادووگەر : کەواتە ئەی کوا کەللەسەری دوژمنەکانم؟

سیخوڕی دووەم : چووم منارە لەو کەللەسەرانە دروستکەم قوربان !

نەدیم : ئەها، ئەمەیە ویستی خودایی کە ژیانی هەمووو خەڵکانێك دەگرێتەوە. ماوەیەکە ئەستێرەکان دەسنیشانی باش و خەراپ دەکەن، سەدو بیست پیاوی ڕۆشنبیر، سات بەسات چاودێری ئەستێرەکانن ... ئەستێرەکان لە هەر ساتێکدا ئاماژەدەدەن کە بۆ قەتڵوعام کات لەبارە .... ئەمەیە فەرمانی ئەو چارەنووسەی کە نەگۆڕە ... دەڵێن فەرمانی چارانووس فەرمانڕەوایەکی دادوەر بنیاتی ناوەکە لەگۆڕان ترساوە ... بەڵام دەك زوبانم بەبڕینچێ ... چ سەرۆکێك هەیە کە بترسێت!

سەندیباد : دەبێ بەردەوام بین ... دەبێ بەردەوام بین ...

وەهەب : لەسەر چ شتێك؟

سەندیباد : لە گەڕان ... من دەبێ ئەو قەرزەی کە لەسەرمە بیدەمەوە ...

وەهەب : قەرزی چیی؟ خۆ تۆ هیچ قەرزاری کەس نیت ..

سەندیباد : چۆن وەهەب ... من ناتوانم کەنارگیر بم !

وەهەب : بەسە ... با لەوەندە زیاتر تیانەچیت !

سەندیباد : بەڵام خۆ دەبێ شتێك بکرێت!

وەهەب : چ شتێك؟

سەندیباد : (نائومێدانە) دەبێ بیری لێبکەمەوە ... بیر بکەمەوە ...

خەڵکیی : وا ئێمە بیر دەکەینەوە

بەم میوە نەگەییوانەوە

ئا بەم پەلکە وشکانەوە

ئیدی پاشان بێزا ر دەبین !

سەندیباد : باشە ئەدی بۆچی ئەو مەلە لێرە نەیخوێند؟

وەهەب : چونکە قەفەسەکەی خۆشنەدەویست ...

سەندیباد : وەهەب .... کاروانەکانی ئاوریشم لە کوێن؟

وەهەب : بۆچیی دەپرسیت؟

سەندیباد : شەش مانگە لە شەقامی حەوت وشتر لامنەداوە... وەهەب کاروانی بلوورو داوو دەرمانم نەبینیوە ...

وەهەب : ئاخر ئەوانە لەسەرزەمینی وڵاتی ئەودیوەوە هاتوچۆ دەکەن ...

سەندیباد : ئێرە خەریکە تیادەچێت !

خەڵکیی : ئێرە زوبانی سوور

سەرە سەوزەکان

دەدەنە با !

سەندیباد : دەبێ بگەڕێین ... دەردەکە لەکوێوە تەنییەوە؟ لە کوێوە؟

وەهەب : سەندیباد ... ئەم دڵۆپە ئاو بەرەو زەریا بردنە !

سەندیباد : هەر بە ڕاستیش من عەودالی چەند دڵۆپە ئاوێکم و نایگەمێ ... ئاخر ئەم زەینە بەدگومانەی من سوکانەکەم بەرەو چەپ و ڕاستدەباو ناتوانم کۆنترۆڵیکەم ... ئای وەهەب .. چۆن فێر بوویت کە هەست بە جیاوازیی نەکەیت؟

وەهەب : چونکە زوو فێر بووم کە دەبێ دەس بە کڵاوەکەمەو بگرم ئەگینا سەریشمی لەگەڵدا بە با دەچێت !

سەندیباد : وەهەب تۆ زۆر گۆڕاویت !

وەهەب : تۆیش دەگۆڕێیت!

قامچی بەدەستی یەکەم : مەستیت یاخود وشیار؟

خەڵکیی : مەست !

قامچی بەدەستی دووەم : نووستوویت یان بێدار ؟

خەڵکیی : نوستوو !

قامچی بەدەستی سێیەم : چاوساغیت یان کوێر ؟

خەڵکیی : کوێر !

سەندیباد : ئاسمانی شار خەمین .. ڕەشپۆش ... دەردەدار

قامچی بەدەستان : کوێر ... کەڕ ... خەوتوو ...

سەندیباد : نا وەهەب ... من ناتوانم گەواهی لەناوچوونی خۆم و خەڵکانی تر بم ...

وەهەب : دەبینم سەندیباد ... دەبینم ...

پیاوی نابینا : ئێوە دەبینن، بەڵام من چیتر هیچ شتێك نابینم ... یارمەتیمبدەن ... یارمەتیی !

سەندیباد : کابرا تۆ چۆن توانیوتە بگەیتە ئەم عومرە !

پیاوی نابینا : بە چاوی چاوەڕووانیی !

سەندیباد : چاوەڕوانیی چیی ؟

پیاوی نابینا : موعجیزە ... گەورەم خەونم بینوە پاڵەوانێك پەیدا دەبێت ...

سەندیباد : ڕزگارکەرێك؟

پیاوی نابینا : لە غەیبەوە هەواڵم پێگەییوە ... پیاوێك پەیدا دەبێت ...

سەندیباد : کەی ؟

پیاوی نابینا : بە زوویی ... چاوەڕوانم ... کۆمەککەن ... بە زویی ...

سەندیباد : گوێ بگرە !

پیاوی نابینا : بە زوویی ... کۆمەککەن ... کۆمەك ...(دوور دەکەوێتەوە)

وەهەب : سەندیباد خۆ دەبینی ؟ موعجیزە !

سەندیباد : کێ ئەمانەی گەیاندۆتە ئەم ڕۆژە ؟

وەهەب : منیش دەپرسم کێ؟

سەندیباد : ئەوانەی کە دەبینن و ناشبزوێن ...

وەهەب : ها .... بۆ پێتوایە ئەم پێجووڵاندنەی تۆ بزووتنە ؟

سەندیباد : هەر چۆنێك بێ من چاوم لە ڕێی غەیب نییە ، وەهەب گوێت لێیە؟ تەنها خەڵکانی دەستەپاچە دەستەو ئەژنۆ لە چاوەڕوانی غەیبا دادەنیشن ... چەند پێکەنیناوییە!

وەهەب : کەواتە پێبکەنە!

سەندیباد : دەست لە نێو دەست ... بەلاّم دڵ خۆی بۆ دڵێکیتر نەدەکردەوە!

وەهەب : سەندیباد چ خەیاڵێکی ترت لە سەردایە؟

سەندیباد : هیچ . هیچ کەشتییەوانێك قایل نابێت لەگەڵمدا بێت ... هیچ بازرگانێك کالاّو کەلوپەلم پێناسپێرێت .. کەشتییەوانەکانم دەڵێن: بە ئومێدی کام سوودو قازانج؟ منیش وەلاّمم پێنییە! ئای گەر بمتوانیایە سەفەرێکم بە هەموو دونیادا بکردایە ... من لە چایخانەیەکی چیندا، زۆر شت لە جوتیارەکانەوە فێربووم ...

وەهەب : چین؟

سەندیباد : بەڵێ چین!

وەهەب : سەندیباد ... هێشتا کیژۆڵەکەی پادشات هەر ...

سەندیباد : نا وەهەب .... من ... نەخێر ... بەلاّم هێشتا جحێڵێکی دڵناسك لە ناخمدایە، جار ناجارێك فرمێسکەکانی چاوانم تەڕ دەکەن ... ئەو بە سەختیی لە تێپەڕبەوونی ساڵەکان بێئاگایە ...

وەهەب : بیست ساڵ ....

سەندیباد : بەڵێ بیست ساڵ ...

نەڕەیەك لە تاریکییەوە : وەهەب !

وەهەب : چیی؟

دەنگ : وەهەب خێراکە! ..... (وەهەب بەدوای دەنگەکەدا دەڕووا)

سەندیباد : لە یەکەمین مانگی پێش مردنیدا، لە بیست و حەوت خوازبێنیکەری بەشکۆی مەنچۆری و تیبتیی و مەغۆلستانیی و لە حەکیمانی ولاّتە ڕۆژهەلاّتییەکانی پرسیبوو : بەختیاریی چییە؟ هەموو ئەو خاوەن شکۆیانە لە وەلاّمدا قوڕوقەپیان لێکردبوو ... دەبێ حەقیقەتێك هەبێ، دەبێ هەبێ، وەهەب گوێت لێیە؟ لە کوێیە؟ (وچان) فرێدانی بەرد لە

تاريكييدا دەبەنگييە ... من دەبێ ئەم حەكيمانە ببينم ، حەكيمانى هەموو دونيا ، دەبێ بزانم ... بەڵام چۆن؟

(وەهەب بە پەلە دێتە ژوورەوە)

وەهەب : سەندیباد ... كەی بكەوينە رێ؟

سەندیباد : وەهەب هاتيت؟

وەهەب : سەندیباد ... كەی بكەوينە رِی ؟

سەندیباد : بۆچيی دەلەرزيت؟

وەهەب : لەم سەفەرەدا منيش لەگەڵت دێم ...

سەندیباد : كام سەفەر ؟

وەهەب : سەندیباد منيش دێم ...

سەندیباد : بۆچی وەهەب .. مەگەر لە ماڵی خۆتا ئاسوودە نيت؟

وەهەب : چيتر ماڵم نييە ... بووەتە خۆڵەمێش !

سەندیباد : چۆن؟

وەهەب : كردوويانەتە خۆڵەمێش ! سەندیباد ... كەی برِۆين؟

سەندیباد : نازانم ! ئاخر پولێك شكنابەم ... من ئێستا تەواوێك پياوێكی نابووتم ...

وەهەب : ئەوە بۆ من دانێ!

سەندیباد : تۆ؟

وەهەب : بەڵی سەندیباد ... بە كاروان بەرەو بازارِەكانی شام و حەڵەب دەرِۆين ... گەر كاڵاوكەلوپولی ديمەشقی بگەيەنينە بازرگانەكانی كەشمير ئەوا قازانجێكی زۆر دەكەين ...

سەندیباد : بەو قازانجەش ...

وەهەب : كەشتييەوانەكان كۆدەكەينەوەو كەشتييە شكاوەكە چاكدەكەينەوە ... پاشان راسپاردەی كاڵاو كەلوپەل وەردەگرين ....

سەندیباد : راسپاردەيەك بۆ هەموو دونيا ...

وەهەب : دەی با برِۆين !

سەندیباد : بەرەو ئەو رِێگەيانەی كە تا ئێستا كەسيان پێدا تێنەپەرِيوە ...

وەهەب : بەرەو ڕوبعی خالیی ....

سەندیباد : بەرەو بەسرە ...

وەهەب : بەرەو بیابانی نفود ..

سەندیباد : بەرەو بەعلەبەك ...

وەهەب : ئاها .... سەرقافڵەچیی، ئادەی پێم بڵێ ئەو ڕەشاییە کوێیە؟ ئەنتاکییە نییە؟

سەرقافڵەچیی : با گەورەم ...

وەهەب : دەهۆڵ بکوتن ... وشترەکان مەرەخەسکەن با بنوون ...

سەرقافڵەچیی : سوبای ساڵحان دەکەوینە ڕێ ...

شوجاع : کەژاوەکان ... کەژاوەکان ....

وەهەب : ئەها سەرقافڵەچیی .... ئەوە خانەقای ئەسکەندەرییە نییە؟

سەرقافڵەچی : با گەورەم !

وەهەب : ڕەشماڵەکان، ئاگر، ستاربگرن ... با کۆیلەی حەبەشی سەتڵەکە لەو گۆمە پڕکات لە ئاو ..

سەرقافڵەچی : نا گەورەم ... ئەوە ڕووباری قائیمە ...

سەندیباد : منیش لەخۆم دەپرسم : بۆچی مەلی بەختیاریی لە نیشتیمانەکەی ئێمەدا نەیخوێند ؟

(غەیور نزیکدەبێتەوە)

غەیور : گەورەم مەزەندە دەکەم من وەڵامی ئەو پرسیارە بزانم !

سەندیباد : چۆن غەیور ؟

غەیور : لەوانەیە لەبەر ئەوە بێ کە .....

سەندیباد : غەیور ... خێراکە بڵی بۆچیی ؟

غەیور : لە قوبروس کابرایەکی تورکم بینی خرابووە قەفەسێکەوەو بە منارەیەکەوە هەڵواسرابوو ... بە خاچپەرست خاچپەرست هاواریان لێدەکردو بەردو خشتیان تێدەگرت... گەورەم چ دەرفەتی ڕزگاربوونی نەبوو ...

سەندیباد : ئێ ... دوایی؟

غەیور : پرسیم : ئەو پیاوە کێیە؟ گوتیان ئەوە گۆرانیبێژێکی شێتە !

سەندیباد : غەیور خێراکە ....

غەیور : یەکێك لەوانەی گاڵتەیان پێدەکرد، هاواریکرد : ئەها بەختیاریی ....کابراش کە هەموو گیانی خوێن بوو، گوتی : چ گوڵێك لە خاکەکەتانا دەڕوێ من ئەو گوڵەم .... پاشان هاواریکرد : دەبێ دونیا بەهار بێ ... ئەوجا مەل دەخوێنێ ...

سەندیباد : غەیور گوتت چیی؟

غەیور : پرسیم : گوتیان ئەو قسەیە هینی حەکیمەکانی هیندوستانە .... گەورەم من بیرم زۆر لێکردەوە ... ئاخر لێرە دونیا بەهار نەبوو ...

سەندیباد : تێناگەم !

غەیور : گەورەم شارێك شایستەی مەلی بەختیاریی نەبێت، ئەو مەلە چۆن دەتوانێ تییایدا بخوێنێ؟

سەندیباد : ها ...! (سەندیباد گێژ دەبێ، غەیور دەیگرێت ، کوتوپڕ) وەهەب !

وەهەب : چیی بووە سەندیباد !

سەندیباد : کاتی ئەوە هاتووە لێکتری جوێ بینەوە، کەشتییەك هەیە سبەینێ حەرەکەت دەکات، سەبەینێ کازیوە من دەچمە ئەو کەشتییەوە، جلکی کەشتییەوانیی دەپۆشم و لەو کەشتییەدا سەوڵ لێدەدەم ... وەهەب من دەڕۆم ....

وەهەب : سەندیباد ناڕۆیت ... ئاخر هێشتا لەنیوەی ڕێگەداین ...

سەندیباد : لەوێ تەواو دەبێت ...

وەهەب : لە کوێ؟ تۆ بۆ کوێ دەڕۆیت؟

غەیور : بۆ ڕاجستان ، بەنارس، بەنگال، پنجاب ....

وەهەب : ئەم ڕۆیشتنەت بۆ مامڵەی کڕین و فرۆشتنی کوتاڵ نییە ... بڵێ چ بووە؟

سەندیباد : مامڵەی کڕین و فرۆشتنی کوتاڵ بۆ خۆت ... من دەڕۆم تا وەڵامی هەموو پرسیارەکانم لە گۆشەگیرانی هیندوستان وەربگرم ...

(دەچێتە سەر سەکۆکە ... شوجاع و غەیور لەگەڵی دەڕۆن، ئەوانیتر هێدی هێدی دەچنە تاریکییەوە)

شوجاع : سەیری چ دەکەیت؟

غەیور : گۆڕینی ئاراستەی هەورەکان ...

شوجاع : حەرەکەت ....

غەیور : سەندیباد ، تەواوی ڕێگە سەوڵمان لێداوە ... چما ئەوەی بۆی دەچین ئەم هەموو عەزابە دەهێنێ؟

سەندیباد : ئەو حەکیمانە وەڵامدەدەنەوە ... وەڵام دەدەنەوە ...

غەیور : بنۆڕن زەریای هیند ...

شوجاع : لە سنووری حەوت ڕووبار نزیکدەبینەوە ...

غەیور : نزیکی پەیکەرە بێدەنگەکان دەبینەوە ... نزیك پەیکەرگەلی دەم بە پێکەنینی تاڵی گومان ...

سەندیباد : نزیکی گەنگ ... نزیك پەنجاب ....

شوجاع : نزیك وێرانەکانی سەدهەزار شار ...

سەندیباد : وێرانەکان دەبینم .... تەپۆڵکە بەردینە بێدەنگەکان ...

غەیور : پێکەنینی تاڵی گومانیان وا لەسەر لێو .... پاشماوە لە ڕۆژانی ئاشوکا ...

سەندیباد : گۆپتا ...

غەیور : بوزا .....

سەندیباد : بەهاراتا ...

غەیور : ئیندرا ...

سەندیباد : دەبینم گومانی بەردەکان قووڵترن لە زامی خەنجەر .... (دەنگی تەپڵ، وچان) ئەرێ بێدەنگیی ئەم حەکیمە گۆشەگیرانە چی دەگەیەنێ؟

بەرەهمەن : ئەمانە بە بیرکردنەوەیان نهێنیی بوون هەڵدەگۆزن !

سەندیباد : بڵێی وەڵامی من بدەنەوە؟

بەرەهمەن : تا ئەو شوێنەی کە بزانن !

سەندیباد : پرسیارەکەم ئەمەیە : سەرچاوەی بەدبەختیی چییە؟ (بێدەنگیی)

بەرەهمەن : ئهم .... حەكیمی مەزنی ئارگۆنا دەڵێ : هێی برا، زەمانێك بوو سەماكەرێك بە ئاهەنگی سیتارو میزانی كاتاك حەكیمی سەنجایای لەخۆ برد. لە سوتراهادا هاتووە كە ئەڤین وەك شەونم وەهایە ، حەكیمی سەنجایا كە لە كاسەی گوێزی هیندا شیلەی گیای دەخواردەوە، نەیزانی كە ئەوە پێكی مەهاتمایە یاخود نێردراوی ئێمەیە. پاش ئەوە حەكیمی سەنجایا چڕاندی : ویستن سەرچاوەی ڕەنج و ئازارە ... ئیدی بیری لە ئێمە كردەوەو مینتەرەكانی نووسی ....

سەندیباد : ئێمە؟

بەرەهمەن : دەبێ بگوترێ ئەهریمەن !

سەندیباد : لە كوێیە تا لەگەڵیدا بچمە جەنگەوە !

بەرەهمەن : ئهم ... حەكیمی هۆشمەند دەفەرموێ : هێی برا، لە دوا ڕۆژی ژیاندا، كاتێك حەكیمی سەنجایا بیری لە كارەكانی ئێمە دەكردەوە، گەیشتە ئەو ڕایەی كە ئەهریمەنی هەر كەسێك لە ناو خۆیدایەتی .....

(بێدەنگیی)

سەندیباد : دوا پرسیارم ئەمەیە كە ڕێگەیەكی درێژم لە پێناوی دەسگیر كەوتنی وەڵامەكەیدا بڕیوە ...

بەرەهمەن : بڵێ ... برا !

سەندیباد : بەختیاریی چییە؟ (بێدەنگیی)

بەرەهمەن : حەكیمی مەزن دەڵێ : من دەبێ چ وەڵامێك بدەمەوە كە وەڵامێكی غافڵكەر نەبێت؟ بەرەو لای حەكیمی شانكار بڕۆ ... ئەو هەموو شتێك دەزانێ ...

سەندیباد : شەست و چوار حەكیمی تر هەمان شتیان پێگوتووم... بەڵام ئێستا حەكیمی شانكار لە گوزەراندنی بێدەنگیی یەكساڵەیدایە !

بەرەهمەن : بێدەنگیی مەزن ! تۆ دەبێ نیو ساڵی تر ئارام بگریت!

سەندیباد : ئەو ئارامییەی كە تا ئێستا گرتوومە بەسە !

(بە توندیی بەرەو لای حەكیمی شانكار دەڕوا كە لەسەر بەرزاییەك دانیشتووە، جادووگەر لە قەڵافەتی حەكیمی شانكاردایە. سەندیباد هاواردەكا)

حەکیمی شانکار !

بەرەهەمەن : برا ئەو قسە ناکات !

سەندیباد : هیچ نەبێ خۆ دەبێ گوێی لێم بێت !

بەرەهمەن : برا ... بێدەنگییەکەی ئەو پیرۆزە ...

سەندیباد : شانکار ... تۆ زوبانی من بەڵەدیت و تێمدەگەیت، بیستوومە، کە لە پیادەڕۆییینی دە ساڵەدا بە نیشتیمانەکەی ئێمەیشا تێپەڕیویت.. کەواتە دەزانیت لەکوێوە هاتووم ... شانکار گوێت لێیە؟ شانکار ، لە نیشتیمانەکەی مندا جەنگ بەرپایە ... لە هەموو دونیادا جەنگ بەرپایە ... هەموو بەر بوونەتە یەکتری، هیچ کەسێك بەختیار نییە، هیچ حەقیقەتێك بوونی نییە، بلێ ئەی دانای تەواو .... لە هەموو دونیادا جەنگێکی ئەبەدیی هەیە ...

بەرەهمەن : بەلاّم برا ....

سەندیباد : کوشت و کوشتارە ... یەکتری کەلەپاچە دەکەن ، ناپرسیت بۆ؟ لە نێوانی ئەم و ئەودا، لە نێوانی هەر کەس و کەسێکیتردا دیوار هەیە، بلێ ئەی دانای تەواو، من هەموو هیواکانم بێهیوا بینیوون، کەشتیم بە هەر حەوت زەریادا بردووە، لە سیلان و سەراندیبەوە تاکو تەرابلوس و ئەندەلوس، لە بابولمەندەبەوە تاکو جەبەل تاریق ... من هەموو ئەو شوێنانەم تەیکردووە، لە زیارەتکارانی بەیت لەحم چیرۆکی کورە گەلێکم بیستووە کە تییایاندا یادەوەری دە هەزار نەوە کراوەتە خۆڵەمێش ... بیستوومە لە ئاکیتسۆ، دەستی ئینسان گۆڕێکی بە فەراوانیی دوو دونیا بۆ ئینسان هەڵکەندووە، بیستوومە جێنشینی مەسیح و پاسەوانی کلێساکانی خودا، بە بێدەنگییان هەزار هەزار، چەندین هەزار هەزار ئاواتیان لە ژێر خاك و گلدا تاساندووە.. پێیانگوتم : ئەو خەیاڵەی کە لە کیشوەری نوێدا بە زەینی پیاوێکدا هات، لە یاماتۆ ژمارەیەکی بێ شومار پیاوو ژن و منالی کردە تارمایی... ئەی دانای دانایان .... بلێ لەم دونیا مەزنەدا کۆمەڵە لاشەیەکی وا هەیە کە هیچ داڵەکەر خۆرەیەك ئارەزووی دەنووك لێدانیانی نییە ....

بەرەهمەن : برا برۆ ... ڕاجە بێدەنگە ... بەلێنی یەك ساڵەیی ...

سەندیباد : بلّێ ئەی دانای دانایان ... من بە دوای بەختیارییدا دەگەڕێم، تەنانەت گەر لە ژێر عەردیشدا بێت بۆ وەدەستهێنانی دەچم ... بەختیاریی بۆ ئەو کەسانەی کە سبەینێ ئاخ بۆ ئیمڕۆ هەڵدەکێشن ... بەختیاریی بۆ ئەو کەسانەی کە ژیانیان بە تەواویی بێنرخە... بەختیاریی بۆ نیشتیمانێك کە بە لێواری شەڕەوەیە ... بەختیاریی بۆ دڵانێکی نزیك بەڵام لێکتر جودادا ... ئەی دانای دانایان ... من بە حەسرەتەوەم بزانم بەختیاریی چییە تا بەرەو وەدەسهێنانی بڕۆم ... هەڵبەت تۆ وەڵامم دەدەیتەوە؟

بەرەهمەن : برا بڕۆ ... ڕاجە بێدەنگییە پیرۆزەکەی ناشکێنێ ..

سەندیباد : من بێ وەڵام ناگەڕێمەوە ... ئەو خۆی باش دەزانێ کە ئێستا ژیان دیلێتییە، ئەو خۆی باش دەزانێ کە ژیانیان بێنرخ کردووە ... ئەو دەزانێ ... دەزانێ کە ....

غەیور : سەندیباد ... با بڕۆین ...

سەندیباد : ئەو دەزانێ کە ئەم بێدەنگییە ... گەر ئەوەی دەیزانێ نەیهێنێتە سەر زوبان، ئەوە مانای داخستنی دەرگای بەختیاریی بە ڕووی دونیادا ... ئەی دانای دانایان ئەوە شەرمەزارت ناکات ...

غەیور : سەندیباد ... با بگەڕێینەوە .... نایەوێ بێدەنگییەکەی بشکێنێ ...

سەندیباد : غەیور بینیت ؟ ئەمە دوا ئاواتی من بوو ...

جادووگەر (حەکیمی شانکار) : ئهم ....

بەرەهمەن : حەزرەتی حەکیمی شانکار ...

غەیور : بێدەنگییەکەی شکان ....!

سەندیباد : (کڕنۆشی بۆ دەبات) یارمەتیم بدە ...

جادووگەر : بپرسە !

بەرەهمەن : فەرمووی ئەوەی کە دەتەوێ بپرسە !

سەندیباد : بەختیاریی چییە؟ (جادووگەر سەر تەکاندەدا)

جادووگەر : نا ... زا ... نم !

سەندیباد : نا !

جادووگەر : نازانم !

سەندیباد : (دەنەڕێنی) نا .... !

سەندیباد : یەکێك هەیە ! دەبێ یەکێك هەبێ ... دەبێ هەبێ ... یارمەتیم بدە ... یارمەتیم بدە ...

پیاوی نابینا : دەردەکەوێت ... بەزویی پاڵەوانێك دەردەکەوێت ... کۆمەککەن ... ئاماژەکان وا دەگەیەنن ... کۆمەککەن ... کۆمەککەن .... کۆمەك ....

(سەر تەختەی شانۆ تەیدەکا)

وەهەب : سەندیباد دەبینیت؟

سەندیباد : لە هەمان ئەو شوێنەداین کە لێیبووین ...

وەهەب : ترسناکە ...!

سەندیباد : بەخۆم دەڵێم : بڵێی غەیور ڕاستبکات؟

وەهەب : لەوانەیە لە گۆشەگیرییدا شتێکی دۆزیبێتەوە...

سەندیباد : پێموانییە .... من لەم گۆشەگیرییە درێژەدا هیچ شتێکم نەدۆزییەوە ...

وەهەب : شێخی خانەقا لەبارەی حەقیقەتێکەوە قسەیدەکرد کە لە بێدەنگیدا دەردەکەوێت !

سەندیباد : کام حەقیقەت ؟ ئەوانە هەوڵیاندەدا کە خۆم لە عەرد دابڕم ! تۆ پێتوایە دەوای دەردەکان لە ئاسمان بێت؟

وەهەب : نازانم !

سەندیباد : ناوبەناوێك بەخۆم دەڵێم بگەڕێمەوەو لە شوێنێکدا خۆم گۆشەگیرکەم ... دەڵێم لەوانەیە ڕاست بێت ... لەوانەیە لە بێدەنگییدا حەقەیقەتم بۆ ئاشکرا بێت ... بەڵام جارناجارێکیش ترس دامدەگرێت ...

وەهەب : ترس ؟

سەندیباد : بەڵی وەهەب ترس ... ترس لەوەی کە نەبا بێدەنگییەکە بەسەرمدا زاڵبێ ... بەخۆم دەڵێم ئایا بێدەنگیی زادەی ورەبەردان نییە؟

وەهەب : من خەیاڵم لای کوتاڵەکانە ...

سەندیباد : دەبی یەکێك هەبێ ... لەم دونیایەداو بەم گەورەییە، دەبێ یەکێك هەبێ بزانێ بۆچی گومان بەردەکانی تەنیوە !

وەهەب : سەندیباد تۆ قسەی بێهودە دەکەیت !

سەندیباد : ها ؟

وەهەب : من لەبارەی کوتاڵەکانەوە دەدوێم ..

سەندیباد : بەڵی وەهەب بدوێ ...

وەهەب : زوربەی زۆری کوتاڵەکان لە بەندەر ڕزیون ...

سەندیباد : نازانم چۆن و بۆ کوێ ... دەخوازم سەفەرێك بە هەموو دونیادا بکەم و هەموو ئەو حەکیم و گۆشەکیرانە ببینم کە بە حەقیقەت گەییوون !

وەهەب : سەندیباد .... بیرت نەچێت کە کەشتییەکان ماڤی چوونە دەرەوەیان لە بەندەر نیەو وا کوتەڵەکانیش لەوێ دڕزێن ... من دەڕۆم ...

سەندیباد : بڕۆو ڕاسپاردەیەك بۆ سەفەرێکی هەموو دونیا وەرگرە !

وەهەب : سەندیباد شێت بوویت؟

سەندیباد : ها ؟

وەهەب : گوێت لێم نەبوو؟ گوتم وا کوتاڵەکان دەڕزێن ... وا منیش دەڕۆم دەیدەمەوە بە خاوەنەکانیان ...

سەندیباد : بۆچیی ؟

وەهەب : ئاخر کەشتییەکان ماڤی ئەوەیان نییە ....

سەندیباد : ئێمە دەڕۆین ...

وەهەب : چۆن ؟

سەندیباد : بە تاریکە شەو دەڕۆین ... خەڵەفاندنی پاسەوانەکان دانێ بۆ خۆم ....

وەهەب : نا ... سەندیباد ...

سەندیباد : دەترسیت ؟

وەهەب : ناترسم ... بەڵام کارێکی لەو جۆرە ڕەنگە خراپ بەسەر خۆت و هاوسەفەرەکانتا بشکێتەوە ...

سەندیباد : سبەی نیوەشەو ... لە کەنار ...

وەهەب : سەندیباد تۆ زوڵم لە خۆت دەکەیت ! (دەچێتە دەرێ)

سەندیباد : (تەنها) ترسناکە !

سیخوڕان : ترس !

سیخوڕی یەکەم : قوربان ترس خەڵکیی دەهێنێتە ژێر بار !

جادووگەر : نان ببڕن ... ئاو بگرنەوە !

خەڵکیی : ئای .. ئای ... نەهاتیی !

نەدیم : میر چییان فەرموو ؟

سیخوڕی دووەم : فەرمووی ژەهر بکەنە سەرچاوەی ئاوەکانەوە !

سیخوڕی دووەم : فەرمووی ئاگر بەربدەنە خەرمانەکان !

پیاوێك : برسێتیی ...

پیاوێکیتر : مەرگ و میر ...

پیاوێکیتر : تاعون ...

خەڵکیی : تاعون ... وای نەفرەت !

سیخوڕی یەکەم : گەورەم هەموو هاتنە ژێر بار !

سیخوڕی دووەم : گەورەم ئەمرتان بە چییە ؟

جادووگەر : خۆشحاڵم .... (هاوارێك)

سەندیباد : بەسەر ڕووی ئاوەکانی ئەوپەڕی دونیادا بووین،

ئێمە هاوارێکمان بیست !

دەستەی یەکەمی کەشتییەوانەکان : گوێمان لێبوو هاوار دەکەن ...

دەستەی دووەم : با هەر بە ناڵەو هاوار بێ "با "

خەڵکیی : هەر بە ئاژاوە بێ هەورە گرمە

هەر کوتەر بێ هەورە تریشقە

بێ مایە بێ ... مایەو هەوێنی هەر شتێ !

جادووگەر (حەکیمی عارەب) : لە چۆنێتیی بەختیارییت پرسی، لە موعەلەقاتا نەمدیوە،

له ئەسحابی فەحس و شاعیرانی جاهیلییەوە هاتووە کە
بەختیاریی سەرچاوەی ئەتلالە، یاخود وەك دارخورمایەکە
لە مێرگێکدا، لە بیاباندا ئەم پەندە باوە، کەسەرچاوەکانی
یەمەن ئاو بە یەمەن دەدەن، لە بیابانی "تەی"دا کەنداو
بە نینۆکەکانی خۆیان هەڵدەکەنن، ئەگینا سەتڵەکانی
قەوم بە تاڵە ...

خەڵکیی : با هەر وشك بێت عەشق،
بڕوێت تورەیی
سەرنگوم بێت بەهاو پایەی هەر شتێك

جادووگەر (حەکیمی جوولەکە) : لە بارەی کام ڕێگەی ژیانەوە دەدوێیت؟ هەموو ڕێیەك
بە پێی ڕێبوارەکە خۆیەوە پەیوەستە. بەرەو کام مەنزڵ؟
" لاویان" گوتوویانە فریسییەك ئەم وشانەی
دەربڕیوە کە ڕەنگە ڕێگەی ژیان لە دامێنی کێوی جەلیل
ڕێگەی مەرگ بێت لە یەهودیە، کۆبوونەوەی ئاوی هەموو
دونیا ئەم وشانە ناشۆنەوە.. چونکە وشە بە باڵی "با"
دەفڕێت ....

خەڵکیی : ئەمە کام ئومێدە، ئیتر؟
هەموو ڕێیەك داخراوە
هەر ڕێنوێنێك ماندووی ڕێیە
هەر بیروباوەڕێك ئەویتر
پووچ و بەتاڵدەکاتەوە ..

جادووگەر (حەکیمی مەسیحیی) : قسە لەبارەی چ ئومێدێکەوە؟ پۆڵسی پێغەمبەر لە ئەنجومەنی گاڵتەپێکەراندا لە شاری جەلیل گوتی : تەنها هیوا، هیوایە بە شەفاعەتی خوداو باوکی ئاسمان ... ئێمە وەك "با" وەهاین، حوکمی هەر شتێك بکەین، ئەوا بەسەرماندا حوکمدار دەبێت ... هەروەك ئەوەی کە نووسراوە، هیوا بەستن بە سبەینێ ، سبەینێ

باشتر ناكات، تەماشاكردنی دوێنێ سەختە، لە سبەینێ بنوارە ... بەڵام ئاو لەسەراب جوێكەرەوە !

خەڵكیی : ئەمە كام رۆشناییە ... ئیتر؟

هیچ دەرگایەك كراوە نییە

ئاسمانی شار تەنراو بەتەم

هەر وشەیەك وشەیەكی تر دەشێوێنێت !

جادووگەر(حەكیمی هیندی) : لەبارەی كام رێگەوە دەدوێیت؟ سیدارتا گەرێكی بینی و گوتی : كۆتایی هەر شەش رێگەی ژیان مەرگە، هیچ دەوایەكیش بۆ مەرگ نییە، فرمێسكی رژاو لەو ئاوانە زیاترە كە بەهەر چوار ئۆقیانووسە گەورەكەدا بە خورِ دەروات، ئەو گوتی : ئەی بەرەهمەنان، رەگی گیا ژیانی ئینسان ریشەدارتر ناكات! پاریا یەك لە مانای ئەوەی پرسی ، سێدارتا گوتی : ئەی مەگەر گیایش لە بیركردنەوەی مەرگی خۆیدا نییە؟

خەڵكیی : ئا ئەمەیە بێدەنگیی تاڵ

لە نێو تاڵیدا بێدەنگیی

مەستی حەشیشەو كۆكایین

دەواو دەرمانێكی ترە ..

ئەم ئەفیونە

چاوانی شار دەكاتە خەو ...

جادووگەر (حەكیمی ژاپۆنیی) : لە حاڵی مردووان دەپرسیت؟ شاعیرێك لە وڵاتەكانی یامایۆ لە نزیكانی میكادۆ، لەسەر گەڵای لاولاو نووسی : لەم دونیا پڕ لە گومان و هەڵخەڵەتێنەرەدا، مەرگیش وەك ژیان بێ بناغەیە، مامۆستا كۆنفۆشیۆس فەرموویەتی : چۆن لە حاڵی مردووان دەپرسیت لە كاتێكدا هیچ شتێك لەبارەی مردووانەوە نازانیت! "چینگ تزێ" ی عارەبانچی مامۆستا كە لەوێدا ئامادە بوو، پرسی: گەر تەنها وشەیەكیش لەبارەی مەرگەوە دەزانیت ئەو وشەیە چیە؟ مامۆستا فەرمووی : لە تەختەو داری رزیو ناتوانرێ عارەبانەی قایم و تۆكمە دروستبكرێت !

(دەنگی سازو دەهۆڵ و زوڕنا لە دەرەوە، هەلهەلەی شادو خۆشیی، یەکێك لە بینەران دەڕواو لە دەرگاکەوە تەماشایەکی دەرەوە دەکات)

بینەری یەکەم : هەروەك ئەوەی مژدەیەك ڕاگەیەنرابێت ... ها ... ها .. بنۆڕن !

بینەری دووەم : خێرو بەرەکەت هەڵڕژاوە ... با بڕۆین بۆ تەماشا !

بینەری سێیەم : با بڕۆین .. ئەمانە دەستیان بڕیوین ...

(دەچنە دەرەوە، بێدەنگیی)

سەندیباد : هەموو شتێك پێچەوانە کەوتەوە، من ویستم بەختیاریی بێنم، بەڵام بێهوودە بوو.

نووسەر : کام بەختیاریی ؟ تۆ ئیتر دەبێ بزانیت کە بەختیاریی کوتاڵ نییە !

سەندیباد : لەبری ئەوە سامانم هێنا !

نووسەر : بەڵام ئێرە پێویستی بە خۆشەویستیی بوو !

سەندیباد : بە دوای گۆزەی سەر بەمۆردا گەڕام ...

نووسەر : بەڵام ئێرە پێویستیبە یەکگرتوویی بوو !

سەندیباد : دوای مەلی بەختیاریی کەوتم ...

نووسەر : بەڵام ئێرە پێویستی بە چەك بوو... هەر ڕۆژێك دەهات لەگەڵ خۆیدا بارودۆخێکی دەهێنا کە واتای بەختیاریی دەگۆڕی... لەم دونیا بگۆڕەدا تۆ چۆن بە دوای واتایەکی چەسپاودا گەڕاویت؟

سەندیباد : کەواتە حەقیقەت ئەمەیە !

نووسەر : نازانم ... بەڵام شتێك حەقیقەتە، ئەویش ئەوەیە کە تۆ ئیفلاست کرد .. لەوانەیە خەڵکیی ئەم وڵاتە لەباتی هەموو ئەو گەڕانانە زیاتر پێویستیان بە هێزی شمشێری تۆو سەد کەشتییەوانەکەت بووبن ...

سەندیباد : ئای ئەمە هەمان ئەو خەیاڵەیە کە هەزارانساڵە دەمکوژێ و هەمدیس زیندووم دەکاتەوە ...

بینەری چوارەم : ئەم برادەرە دەیەوێ خۆی بە قارەمان پیشان بدات ... هە ... لەم دەگانەیان زۆر لێداوین ...

بینەری پێنجەم : زۆر گوێمان لەم درۆیانە بووە ...

بینەری شەشەم : ئەم پارەیەم چۆن بەقومار بردەوە، هەر ئاواش دەیدەمە تۆ ...

بینەر پێنجەم : وەریگرە ... بەڵکو کاکی جادووگەر بیکاتە زێڕ ...

(پارەکە فرێدەداتە بەر دەمی سەندیباد، دەچنە دەرێ)

وەهەب : پارەی مسین ! (هەڵیدەگرێتەوە) کانزاکەی گۆڕاوە، بەڵام دەنگەکەی هەمان دەنگە !

سەندیباد : وەهەب وا باشترە کەشتییەوانەکان کۆکەیتەوەو بڕۆین ... مانەوە لێرە بێسوودە، مانەوە لێرە خەمبارم دەکات .. دەی کەشتییەوانەکان کۆکەرەوە ..

وەهەب : لە کوێ بیاندۆزمەوە ؟

سەندیباد : بگەڕێ ... جاڕ بدە !

جادووگەر : دەتەوێ جاڕ بدەیت ؟ بەڵام خۆت ئەزیەت مەدە، ئەوان خۆیان دەگەڕێنەوە.

(لە نێوان دوو پەنجەیەوە سەیر دەکات)

سەندیباد : چۆن دەزانیت؟

جادووگەر : دەزانم ... ئەوانە هەموو شوێنێك گەڕاون و ئێستایش وا دەگەڕێنەوە ..

(سێ کەشتییەوان نائومێدانە دێنە ژووری)

هاروون : گەورەم هەر چەندێك گەڕامماڵی خۆمانم نەدۆزییەوە !

ئەسەد : گەورەم، لە کۆڵانەکەماندا کەس ناوی منی نەبیستووە !

عیماد : گەورەم خانووەکەمانم لە نێو خانووەکانی تردا نەناسییەوە ..

هاروون : گەورەم .. دڵنیایت کە ئێرە هەمان شارەکەی خۆمانە؟

وەهەب : هاروون ئێمە چیتر شارمان نییە !

سەندیباد : وەهەب ! (چوار کەشتییەوان بە تورەیی دێنە ژوورەوە)

مەسروور : سەندیباد ... کوا ماڵەکەم ؟

حوجەت : ئەی منداڵە تەمەن دوو ساڵانەکەی من کوا؟

ڕەسوڵ : کوا ئەو کیژۆڵەیەی کە چاوەڕوایم بوو ؟

هەموو : کابرا بدوێ !

جادووگەر : لای کەشتییەوانەکانی باکوور یاسایەك هەیە، کە ئەگەر کەشتییەوان کەشتی بە لاڕێدا بەرێت، ئەوا سنگێك بە پێیەوە دەبەستن و بەرەو قولایی زەریای دەنێرن .. بەلام ئاشکرا نییە کە سەندیباد ئەم کەشتییەوانانەی بە لاڕێدا بردبێت !

حوجەت : ها ... یەعنی ڕێی تێدەچێ ..؟

عیماد : بۆچی بە لاڕێیدا بردووین ؟ چیمان لێکردبوو؟

ڕەسوڵ : واتە دەیزانی کە لە دوا سەفەریدا ماڵمان کاول دەکات ...؟

جەعفەر : بلێ سەندیباد ... شتی وا ڕێی تێدەچێ ؟

کەشتییەوانەکان : کابرا قسە بکە !

سەندیباد : قسەم نییە !

نووسەر : لەم کتێبەدا نووسراوە کە سەندیباد بەم سەفەرە قاییل بووە !

شوجاع : (بە یادی خۆی دێنێتەوە) لە بیرمە ئێمە بە پێی خۆمان بۆ ئەم سەفەرە نەچووین... بەڵکو بردیانین . یادتان نییە؟ سەندیباد ئەو کات لە خەیاڵی سەفەری حەوتەمدا بوو ...

جادووگەر : (ڕایدەگەیەنێ) سەفەری ... حەوتەم ....

شوجاع : (بە وەهەب) یادت نییە؟ سەندیباد هەرگیز شکست کۆڵی پێنەدەدا ... ئەو بە دوای مانایەکدا دەگەڕا ...

سەندیباد : (کوتوپڕ هێرش بۆ شوجاع دەبات) شوجاع بەسە ... من ئێستا بەتەواوی پڕم لە نەفرەت .. پڕ لە هێزو گوڕی نابووتکەرم ...

شوجاع : (پەلەقاژێیەتی) گەورەم بێهودەیە ... بێهودە !

وەهەب : سەندیباد ... دەیکوژێت ! (شوجاع بەردەدات)

سەندیباد : (بە ئارامیی) من دەبێ بڕۆم ، دەبێ بزانم گەر بوونی من پێویست نەبێت، گەر کارێکم لەدەسنەیەت، ئەی بۆچی هاتوومەتە دونیا؟ دەبێ بزانم ... وەهەب لەگەڵم دێیت؟

وەهەب : سەندیباد ... ئەمجارە دەتەوێ بۆ کوێ بڕۆیت؟

سەندیباد : بۆ کوێ؟ پرسیت بۆ کوێ ؟ بۆ هەر جێیەك کە بشێت ... بۆ هەر جێگەیەك کە حەقیقەتی لێبدۆزمەوە ... لەوانەیە بەرەو خۆر ...

شوجاع : شێتێتیی بە تەنها یەك شێوەی نییە!

سەندیباد : پیاوی بچووك ... شێتێتیی؟ کەسێك بیەوێ بزانێت بۆچی دەژی شێتێتییە؟ ها... بەڵام تۆ گەر بیست قاتی کرێی ئاسایی خۆت بدەنێ ئەوا سەرت پێوە نییە کە ببیتە کرێگرتەی ئەو شێتە !

(شوجاع دەڕوا ، وچان)

وەهەب : سەندیباد ... سەفەری حەوتەم لە پێناوی چییدا دەکەیت؟

سەندیباد : لە پێناوی دۆزینەوەی حەقیقەتدا !

وەهەب : ئاراستەی سەفەرەکە بەرەو کوێیە؟

سەندیباد : بۆ هەر کوێیەك ... لەوانەیە بەرەو جیهانی بێکۆتایی ...

وەهەب : سەندیباد ... بەزەبرو زەنگ بوویت !

سەندیباد : ئاخر ئارامگرتن سەختە ...

وەهەب : شتێك هەیە تووڕەی کردبیت؟

سەندیباد : نا!

وەهەب : قسەکانی کابرای پشت کۆم تووڕەی نەکردوویت؟

سەندیاد : کابرای پشت کۆم ؟ ها؟ قسەکانی چ گرنگییەکیان هەیە ؟

وەهەب : ئاخر سەندیباد .. لەو کاتەدا گوێم لێت بوو کە نەفرەتت لەخۆتکرد ..

سەندیباد : وەهەب بیر خۆتی بەرەوە ... کەشتییەکە چاککراوەتەوە، بنۆڕە کەشتییەکەمان لەنێو تەمی خۆرئاوابووندا، لە نێو کەشتییەکانی تردا چ شکۆیەکی هەیە؟

وەهەب : سەندیباد ... دەبینم وا کەشتییەوانەکان دێنە پێشەوە ...

(جەعفەر دێت)

جەعفەر : گەورەم هیچ کام لە ئێمە ئامادەی ئەم سەفەرە نین !

وەهەب : سەندیباد ... گوێیان لێبگرە !

جەعفەر : گەورەم ئێمە هەفتەیەك نابێت پێمان ناوەتە وشکانی، هێشتا هەفتەیەك نابێ بۆ ناو ماڵ و منداڵی خۆمان گەڕاوینەتەوە ...

ڕەشید : خۆ ماسی نین ... تاسەی ئاو هەڵیگرتبین!

ئەسەد : ماسی بێئەقڵە بۆیە دەکەوێتە تۆڕەوە ... ئەدی ئێمە کەی تامی ژیان بکەین؟

عیماد : گەورەم، باوکم خەونێکی ناخۆشی بینیوە ... تۆ باوکم دەناسیت ... خەوێکی ناخۆشی بینیوە !

حوجەت : گەورەم من دەمەوێت ژن بێنم ..

(هەموو پێدەکەنن)

هاروون : گەورەم منیش دەمەوێ مناڵ بۆ ژنەکەم دروستکەم !

(هەموو پێدەکەنن)

سەندیباد : حەقی خۆتانە ... تێتان دەگەم .. (شادومانیی کەشتییەوانەکان)

جەعفەر : کەواتە هەموو بۆ ناو ماڵ و مناڵمان دەگەڕێینەوە ...

سەندیباد : بەڵام بەر لەوەی بچنەوە ناو ماڵ و مناڵ، بە کۆمەڵ دەچین شەراب دەخۆینەوە، ئێوە هەمووتان دەعوەتی منن ...(خۆشیی و شادومانیی کەشتییەوانەکان، دوو سەرباز نزیکدەبنەوە)

سەربازی یەکەم : ڕاوەستن !

جەعفەر : پێدەچێ میوانمان هاتبێ !

سەربازی دووەم : سەندیباد کامتانە؟

سەندیباد : منم !

سەربازی یەکەم : سەندیباد کوڕی هیممەت ...(تەماشای کاغەزێك دەکات) تۆیت؟

سەندیباد : بەڵێ ..

سەربازی دووەم : (بە سەربازی یەکەم) ئەها سەرباز ئاگاداربە .. سەندیبادێتیی هەروا ئاسان نییە! ئەوەی هەڵگری ئەم ناوە بێت سەختیی زۆری هاتۆتە ڕێ و بەرەبەرەکانیی زۆری لێدەوەشێتەوە ...

سەندیباد : ئامادەی هەر جۆرە پێشهاتێکم ..

سەربازی یەکەم : پیرۆزە ... فەرموو وا ئەم پێشهاتە بە پێی خۆی هاتۆتە خزمەتت !

سەربازی دووەم : تۆو کەشتییەوانەکانت جارێك بەبێ مۆڵەتی سەرپەرشتیاری بەندەر ، لە بەندەر چوونەتە دەرێ و جارێکیش هەر بێ مۆڵەت هاتوونەتە ژوورێ ... بەم تاوانەو بە تاوانی تریش ....

سەندیباد : چیی؟ تاوان ؟

سەربازی دووەم : بەڵێ بەو تاوانە تۆ لێرە دوور دەخرێیتەوە، واتە هەتا مردن بۆت نییە پێبنێیتە ئەم کەنارەوە !

سەندیباد : هەتا مردن؟ چ کەسێك ناچارمدەکات؟

سەربازی یەکەم : ئێمە ! (سەندیباد بە توڕەیی دەست بۆ شمشێرەکەی دەبات، دوو سەربازەکە خۆیان ئامادە دەکەن .)

سەربازی دووەم : سەندیباد ... بەرەنگاربوونەوە بێهودەیە ... لەودیو ئەو بەرمیلە شەرابانەوەو لەسەربانی ئەو ئەمبارەوە، سێ سەدو شەست ڕم نیشانەیان لە دڵی تۆو کەشتییەوانەکانت گرترتەوە ... هەر تەکانێك بدەیت، ئەوا خۆت و ئەوانیش بەکوشت دەدەیت ...

سەندیباد : ئەوەیان باشترە ! (سەندیباد هێرش دەبات، بەڵام کەشتییەوانەکان دەیگرن)

جەعفەر : دەسنەکەیتەوە !

شوجاع : بەرەنگارنەبیتەوە !

وەهەب : هەمووما بەکوشتدەدەیت!

سەندیباد : ئەمەیان دادوەرانەترە !

سەربازی دووەم : (هاوار دەکا) ئامادەی تیرباران ... چاوەڕێی نیشانە !

وەهەب : گەورەم واز بێنە .. ڕۆژێك هەر دەبێ بگەڕێینەوەو قەرەبووی ئەمە بکەینەوە ...

سەندیباد : کەی ؟ چ ڕۆژێك؟

کەشتییەوانەکان : گەورەم .. هەر بەرهەڵستییەك بنوێنیت، هەمووما تیادەچین ..!

(شمشێرەکەی لەدەست وەردەگرن و فرێیدەدەن، سەربازی دووەم هەڵیدەگرێتەوە.)

سەربازی دووەم : زوو بچنە ناو کەشتییەکەتان ...دەستوبرد بەندەر بەجێبێڵن ..

سەربازی یەکەم : سەندیباد بیرت نەچێت، گەر ڕۆژێك بۆ جارێکتر پێ بخەنەوە ئەم کەنارە، ئەوا ئەو ڕۆژە دوا ڕۆژی ژیانتان دەبێ .)

(دەنگی تەپڵ)

سەندیباد : بەو جۆرە سەفەری حەوتەمم بەرەو ئەبەدییەت دەسپێکرد ...

(دەنگی تەپڵ)

وەهەب : من ئەم ئاوانە ناناسم ...

شوجاع : گەورەم منیش ئەم ئەستێرانەم پێئاشنا نین ...

جەعفەر : گەورەم وژەی ئەم "با" یە سەیرە !

وەهەب : سەندیباد ... ئایا قسەکانی ئەو پیاوە پشت کۆمە ..... (دەنگی تەپڵ)

سەندیباد : منیش لەخۆم دەپرسم : بڵێی سوکانەکەم بۆ کوێم بەرێت ؟

ڕەشید : گەورەم دەرزی قیبلەنوماکە ناجولێ !

وەهەب : هەر شەش ئاراستەکە بزرە !

عیماد : گەورەم سوکانەکە گیر بووە !

سەندیباد : منیش بیر لەو نەفرەتە دەکەمەوە ... بەخۆم دەڵێم : بڵێی ئەو پیاوە پشت کۆمە .... (دەنگی تەپڵ)

جەعفەر : گەورەم هەور .... وا دادەبەزێت ...

عیماد : سوکانەکە نابینرێت !

ڕەسوڵ : بورجی پاسەوانیی چۆڵە ... گەورەم لەکوێیت؟

کەشتییەوانەکان : (لە تاریکییدا) گەورەم ... گەورەم ... (دەنگی تەپڵ)

سەندیباد : (لە تاریکییدا) من، تەنها من بێدارم .. چاوم چاوەڕوانی، چاوەڕوانی دڵۆپە هەتاوێکە، چاوەڕوانی قومێك هەوایە ... لە تاریکییدا، لە تەنگانەدا، تەنها خۆم شایەتی دەستی بەستراوی خامۆشیی و بزوتنێکم کە نییە، شایەتی دەستی بەستراوی بێدەنگییەکم کە هەیە ... جارێك، تەنها جارێك، لە دوورترین ڕێگەوە هاوارێك دەبیستم، هەستدەکەم ئەو هاوارە چارۆکەکە دەهێنێتە لەرزە، بەلام ئەوە تەنها خۆمم کە دەلەرزم ... (دەنگی تەپڵ)

لەم شەوە ساردەدا ، هەستدەکەم کەشتیەکە پیر دەبێت، هەستدەکەم کەشتی و ئاسمان دادەڕزێن، دەنگێك دێتە گوێم، هەموو شتێك لە ناخمدا دەپووکێتەوە .. چیتر نیگای کیژۆڵەکەی پادشاش چرایەك نییە .... (دەنگی تەپڵ)

هەر ساتەوەختێك هێندەی سەدەیەکە ... کام کاتژمێری لمین، یاخود کام دەفتەرو ڕۆژمێر، ئەم ساتانە یاداشتدەکەن؟ لەوانەیە دونیا تەنها پێویستی بە شمشێری خۆم و کەشتییەوانەکانم بووبێت ..بڵێی سەد پیاوی شمشێر بەدەست بتوانن نووسراوەکان بگۆڕن؟

بڵێی ؟ بڵێ ؟   (دەنگی تەپڵ)

خۆم بەدەستەوە نادەم ، شەو درێژە، بەڵام خۆم بەدەستی خەوەوە نادەم، ناو بەناوێك کەنارێك دەبینیت، بەڵام باوەڕ مەکە ئەو سەرابە ...

(دەنگی تەپڵ ... شانۆ ڕووناکدەبێتەوە)

عیماد : ئەرز بەرەو دوواوەمان دەبات !

شوجاع : سەزەمینە نا ئاشناکان ... دارستانە تاریکەکان ... ڕوخسارەکانیش لە دوور ...

ڕەشید : چەند ساڵە ...

عیماد : تۆ بڵێ زەمەن بە چیی دەپێورێت؟

ڕەشید : حیسابی ڕۆژانی لەدەسچوو ..

هاروون : دەشێ ساڵێك بێ !

عیماد : ساڵێك ؟ سەیرە ! لای من وەك هەزار ساڵ تێپەڕیبێت وەهایە ...

شوجاع : سەندیباد ... کەی دەگەڕێینەوە ؟

سەندیباد : تۆ پێمبڵێ ڕێی گەڕانەوە لەکام ئاراستەوەیە ؟

(شانۆ تاریکدەبێت، دەنگی تەپڵ)

سەندیباد : (لە تاریکیدا) هیچ کەسێك ڕێی گەڕانەوە نازانێت، چیتر کەشتییەکەم بە "با" سپاردووە، تۆ بڵێی ئەم با یە تاکو کوێمان بەرێت؟

جەعفەر : (هاوار دەکا) زەریای قیر ...

شوجاع : شەو کامەیەو ڕۆژیش کامە؟ لە تاریکیدا ماوینەتەوە .. لە گەدەی ئەم کەشتییەدا، ئەم ئاژەڵەدا هەرس دەبین ....

وەهەب : ئاوی مەنگ ... زەریای ژەهراویی ...

عیماد : دەیناسم ... ئەو ئەستێرەیە دەناسم، ئەوە ئەستێرەی من بوو ...

وەهەب : ئەم ئاوانە دەناسم ... زەریای دووگیان ..

عیماد : خەریکە یادم دێتەوە کە منیش جارانماڵێکم هەبوو ...

هاروون : ئەرێ هەموو ئەو شتانە خەون نییە؟

(دەنگی تەپڵ)

کەشتییەوانەکان : لەسەر ڕووی ئاو

به سنوورەکاندا تێپەڕین

له کەناری زۆر دوورەوە

هیچ کەنارێك

کەناری شارەکەی خۆمان نەبوو !

وەهەب : سەندیباد گوێت لێیە؟ گوێت لە دەنگی هاوارە؟

سەندیباد : ئێمە ڕەشە هاوارەکانی

کەناری عاجمان بیست

هاواری برسیی

لەسەر تەختەنوێنی ئەڵماس

هاواری تینوو

له کەناری ئاوی حەیات

چ شتێکە ئێمە گوێمان لێنەبووبێت؟

گۆرانیی تاڵ له کێڵگەی قامیشە شەکردا

هاواری نائومێدیی له ترۆپکی ئومێدەوە ..

کەشتییەوانەکان : له چین گڕی زەرد ، له هیند ڕەشە تاعون

ئێمەیش له ڕەشە تاعون و گڕی زەرد هەڵدەهاتین!

جادووگەر : سەفەری گومان ...

نووسەر : سەفەری وەهم ...

سەندیباد : سەفەری حەقیقەت ...

نووسەر : سەندیباد ... حەقیقەتت چنگ کەوت ؟

کەشتییەوانەکان : "با" هات و هەوری هێنا
هەور هات و لەگەڵ خۆیدا
کرێوەو وەیشومەی هێنا
بووە کرێوەو شەپۆل هات
شەپۆل هات و زریان هەستا !

مەسروور : گەورەم تارماییەکان ... ئەژدیهای حەوت سەر ..

وەهەب : مەسروور مەترسە، ئەوە دارستانی زەریایە !

ڕەسوڵ : گەورەم دەستی نابینی؟ قامکی لەئاوەکەوە دەردەهێنێت ...

وەهەب : ئەوە گاشەبەردی مەرجانە، ڕووی کەشتییەکە وەرچەرخێنە !

شوجاع : چ وەیشوومەیەکە !

دەستەی یەکەمی کەشتییەوانەکان : باش سەیر کەن
کە چۆن دەستی درێژی "با"
قامچی بەباڵای شەپۆلدا دەدا ...

دەستەی دووەم : دیسان دەڕۆین
هەروەکو سەراپای تەمەن
دەڕۆین بە "با"

دەستەی یەکەم : هەموو ساتێکیش بێ هیوا
بەسەوڵی درێژو بەژن زراڤ
دەنەخشێنین نەخش و نیگاری خەیاڵێك
لەسەر ڕووی ئاو!

ڕەسوڵ : ئەوێ کوێیە؟ ئەو خاڵی کۆتاییە کوێیە؟

(دەنگی سازو دەهۆڵ و زوڕنا لە دەرەوە، نووسەر دێتە پێشێ)

نووسەر : سەندیباد ... حەقیقەتت دۆزییەوە ؟

(سەندیباد سەری دادەگرێت)

شوجاع : نا ... سەندیباد ئێمەی بەلاڕێدا نەبرد .. بەڵکو سەربازەکان بەزۆر سواری کەشتییەکەیان کردین !

سەندیباد : بەڵێ شوجاع .. هاوڕێی بەوەفام، بەو جۆرە بوو !

نووسەر : بە تاوانی ئەوەی کە سەرپێچی یاسای کردبوو ؟

سەندیباد : سەرپێچیی؟ کەواتە دەبوایە لەم شارە دیلەدا بە دیلێتیی بمامایەوە؟ نا... کەشتییەوانەکانم گوێڕادێرن، ئێمە دەبێ سەفەری هەشتەممان دەسپێبکەین، کێ لەگەڵمدا دێت؟ کێ کاپتنیی کەشتییەکەم لە ئەستۆ دەگرێت؟

(بێدەنگیی)

ڕەشید : ئێمە دەمانەوێ بۆ ناو ماڵ و مناڵمان بگەڕێینەوە ...

سەندیباد : سەد هێندەی کرێی ئاسایی بەهەر کەشتییەوانێك دەدەم، پارەی زێڕ ...

عیماد : هیچ کەسێك پارەکانت وەرناگرێت !

سەندیباد : ها ... زۆر باشە ! کەشتییەوانی تر بەکرێ دەگرم ... (بە هەموو) هیچ کەسێك نییە ئامادەبێت لە سەفەری هەشتەمدا کاپتنیی کەشتییەکە لە ئەستۆ بگرێت؟

جادووگەر : با .... من !

سەندیباد : (بە سەرسوڕماویی) تۆ ؟

جادووگەر : من بە لاڕێتدا نابەم !

نووسەر : تۆ بۆچی نەتتوانی وەك خەڵکانی تر هێلانەیەکت بۆ خۆت هەبێ و مەلێك تیایدا بخوێنێت؟ لە کتێبەکەدا نووسراوە: ئاوات و خولیای سەندیباد گەورە بووە ... ئاوات و خولیایەکی مەحاڵ ... ئاواتی گەیشتن بە هەموو گەنجینەکانی دونیا ...

سەندیباد : پێیان گوتم : لەوانەیە بەختیاریی مانای ئاسودەیی زوربەی زۆری خەڵك بێت. منیش گوتم : دیارە دەتانەوێ خولیای لەوانەیەم بکەن !

وەهەب : ئەو بە سنوور قاییل نەدەبوو ...

سەندیباد   : گوتم : ئایا ئەمە یەکێك لە هەزارەها وەڵام نییە؟ من چۆن ئاسوودە بم لە کاتێکدا کە زۆربەی خەڵك لە ئازارو مەینەتیدابن؟

نووسەر : بۆچی نەتتوانی تۆیش یەکێك لەو هەزارانە بیت؟ بۆ نەتتوانی خۆت ڕابێنیت بە ژیانی ڕۆژانەی نێو قەفەسە ئاساییەکان ؟

سەندیباد : بۆ نا؟ دەمتوانی دەس بۆ هیچ کارێکیش نەبەم و ئاوا بەم شێوەیەش سەرزەنشت نەکرێم ! ئایا دەبووایە ئاوهام بکردایە؟

نووسەر   : سەرسەختییەکەت بووە هۆی ئەم سەرگەردانییەت ... تۆ بەم شێوەیە دان بە تاوانباربوونی خۆتا دەنێیت؟

سەندیباد   : تاوانبار بوون ؟ ها ... وەهەب بنۆڕە .. بنۆڕە ... چ جۆرە کەسانێك تاوانبارمدەکەن؟ دەستەیەك خۆبەدەستەوەدەر ، ئەوانەی لە پێناو پاراستنی قەفەسە زێڕینەکانیاندا خۆیان بەدەستەوە داوە ...

نووسەر   : سەندیباد ... باشە ئێمە خۆمان بە دەستەوە دا، لەبەر ئەوەی تۆو هاوڕێکانت لە ساتی پێویستا لە مەیداندا نەبوون ...

سەندیباد : ئەمە بوختانە ... تەنها خۆبەدەستەوەدەران دەتوانن بەم چەشنە خەڵکانیتر لەکەداربکەن ...

وەهەب   : نا ... سەندیباد .. هەروەها منیش تاوانبارتدەکەم !

سەندیباد : (بە سەرسوڕمانەوە) ها ...؟

وەهەب   : تاقە لێپرسراوی شکستهێنانی ئەم پیاوانە تۆیت !

سەندیباد : وەهەب ... ئەوە دەڵێی چیی ؟

وەهەب : گەر ئەوانە دەزانن چ ساڵانێك بە هیوایەکی پووچ ژیاون؟

سەندیباد : وەهەب !

وەهەب : گەر دەزانن کە چیتر ناتوانن بە دوای ژن و مناڵەکانیانا بگەڕێن! سەندیباد ... تۆ ئیدی ژیانی ئەوانەت نابووتکردووە ...!

سەندیباد : ئاخر من لە پێناوی بەختیاریی ئەواندا ...

وەهەب : ئای گەر لە نەفیکردنی هەزار ساڵەیان بەئاگا دەبن ! گەر لەو نەفرەتە ....

جادووگەر : خەریکە تەمسیلەکە خۆش دەبێت !

ڕەشید : سەندیباد ... بڵی مەسەلە چییە؟

شوجاع : بۆچی ناتوانین ماڵەکانمان بدۆزینەوە ؟

عیماد : گوتت هەزار ساڵ ؟

حوجەت : بڵێ کابرا ... تۆ چیت لە ئێمە کردووە؟

کەشتییەوانەکان : سەندیباد ... قسەبکە ...

وەهەب : لەو ساڵە سەخت و نەهاتەدا، کە بەساڵی گورگ ناسراو بوو، هاوڕێی ئەو ڕۆژانەم سەندیباد، دووچاری نەخۆشییەکی سەیر بوو، لەهۆشخۆی دەچوو، وڕێنەیدەکرد، هێجگار پیشی دەخواردەوە، پێدەچوو جەستەی لە حەوت کورەی ئاگردا بسووتێت، من شاهیدی سپی بوونی یەکە بەیەکەی تاڵەکانی قژی بووم ... لە خۆرنشینی بیست و هەشتەمین ڕۆژی مانگی پێنجا، لە مەیدانێکی چۆڵ لە خەڵك و پڕ لە تارمایی، هاواریکردو نەفرەتی لە خۆیکرد، گوتی : دەبێ حەقیقەتم چنگ کەوێت تەنانەت گەر لە پێناوی گەڕان و دۆزینەوەیشیدا هەزار ساڵ بە ئاوارەیی بمێنمەوە... هێشتا هاوارەکەی نەگەییبووە ئاسمان، پیاوێکی پشت کۆم لە تاریکییەوە دەرکەوت، گۆچانەکەی دەستی نائاسایی و.... کاتێك لە دوورەوە ئەو دووانەم بینی، چوومە پێشێ ، بەڵام کاتێك گەیشتم، بینیم پیاوەی پشت کۆم دەڕواو سەندیبادیش لە فیکرەوە چووە ...

جەعفەر : من هیچ شتێك تێنەگەیشتم !

وەهەب : سەندیباد بڵێ ... ئەو پیاوە پشت کۆمە چیی پێگوتیت؟

سەندیباد : قسەکانی ئەو گرنگییەیان نییە ...

وەهەب : کێ بوو ؟ ئەو پیاوە کێ بوو؟

سەندیباد : سواڵکەرێکی هاکەزایی بوو ... سواڵکەرێك کە چەند جارێك لەوەو بەر خێریم پێکردبوو ...

وەهەب : تۆ لە فیکرەوە چوویت ... ڕەنگە لەو نەفرەتەی کردت پەشیمان بیت !

سەندیباد : وەهەب من ؟ نا ... نا ... جارێکیتر بە دەنگی بەرز ڕایدەگەیەنم کە دەبێ حەقیقەتم چنگ کەوێت، تەنانەت گەر هەزار ساڵیش بە ئاوارەیی بژیم !

جادووگەر : (بە گۆچانەوە) باشە سەندیباد ... ئەوا دەرفەتمدایتێ ... بەڵام تەنها هەزار ساڵ ! گوێت لێیە ؟ تەنها هەزار ساڵ !

کەشتییەوانەکان : (تەماشای یەکتری دەکەن) پارەکان !

سەندیباد   : (بە جادووگەر) تۆ نەبوویت؟ ئەو پیرە پشت کۆمە تۆ نەبوویت؟ تۆ نەبوویت کە ... (جادووگەر دەکشێتەوە کەنار)

جادووگەر :   وریای خۆت بە !

(کەشتییەوانەکان بە هێواشیی بەڵام بە لەرزە لەرز، بەرەو لای سەندیباد دەڕۆن، سەندیباد لە ساتێکدا هەموو شتێك تێدەگات، دەنگی سازو دەهۆڵ و زەڕنا بەرز دەبێتەوە، کەشتییەوانەکان چوار دەوری سەندیباد دەدەن، بە چەشنێك کە ئیدی ئەو نابینرێت، کوتو پڕ هێرشی بۆ دەبەن، دەنگی سازو دەهۆڵ و زوڕناکە لە دەرەوە نامێنێت، نووسەر کتێبەکەی دادەخاو دەینێتە هەگبەکەیەوە، لە پڕێکدا دەوەستێ)

نووسەر   : بۆنی خواردن دێت   ... بۆنی قوربانیی ...

(بە پەلە دەچێتە دەرەوە ... نەغمەی مۆسیقا، کەشتییەوانەکان خۆیان لە سەندیباد جوێ دەکەنەوەو دەچنە دەرێ، هێشتا سەندیباد ڕێك و ڕاست بە پێوە ڕاوەستاوە.)

هاوارێك لە دەرەوە : هێی وا قەرەجەکان گەیشتن ... گاڵتەگێڕو بەزمگێڕانی میری وڵاتەکەی ئەودیو گەیشتن، لەم ڕێیەوە ...

(جادووگەر بەرەو دەرەوە دەڕوات، سەندیباد پشت دەکاتە بینەران، خەنجەرێك تا دەسکەکەی ڕۆچووە بە پشتیدا .)

سەندیباد : سەفەری هەشتەم مەرگە ...!

(جادووگەر کە لەسەر ڕۆیشتنە دەوەستێت .)

جادووگەر : منت بانگ کرد؟

(بێدەنگیی ، سەندیباد ئاوڕ بۆ جادووگەر دەداتەوە)

سەندیباد : ها ... تۆ لێرە بوویت؟

جادووگەر : لە پاڵتا بووم ...

سەندیباد : ئاخرییەکەی ناسیمیتەوە ... دوای ئەم هەموو ساڵە ...!

جادووگەر : سەندیباد ... ئارام بگرە ..

سەندیباد : ئەم هەموو ساڵە لەگەڵما بوویت؟

جادووگەر : ئهم ...!

سەندیباد : باشە بۆچی خۆت دەشاردەوە؟ بۆچی خۆت لە بۆسە دەنا؟ بۆچی دەست بەکارنەدەبوویت؟ بۆچی ئەرکی خۆت ......

جادووگەر : سەندیباد بیرت نەچێت کە هاورێکانت تۆیان پێکا نەك من ...!

سەندیباد : مانای چیی ؟ دەستی تۆی تیا نەبوو؟

جادووگەر : من پشتم لێت بوو ...!

سەندیباد : با .. من لەو ساتەدا تۆم بینی ... لەو ساڵانەدا ... زۆر جاران تۆم ڕووبەڕووی خۆم بینیوە ...

جادووگەر : من زۆر جاران ڕووبەڕووی تۆ بووم ...

سەندیباد : تەنها تۆ بە کاپتنیی کەشتییەکە قاییل بوویت ... !

جادووگەر : ئاخر چارە نەبوو ... تەنها مابوویتەوە !

سەندیباد : وا ئێستایش بە سەرمدا زاڵبوویت !

جادووگەر : بەڵام سەندیباد ... هاورێکانت تۆیان پێکا نەك من ... من درەنگ فریا کەوتم !

سەندیباد : چۆن ؟

جادووگەر : زەمانێك بوو ژیان ئاسایی بوو، هەر جارێك سەروەختی گیان دەرچوونی کەسێك دەهات، ئەوا من خێرا ئامادە دەبووم ... بەڵام ئەم ڕۆژانە ....

سەندیباد : تێناگەم ....

جادووگەر : ئەم ڕۆژانە کۆتایی تەمەنەکان بەدەستی من نین ... هەر جارێك بە وادەی مەرگی کەسێك دەڕۆم، دەبینم پێش گەیشتنی من ئەو لێبۆتەوە ... بەدەستی مرێنەرێکی تر ئەو لێبۆتەوە ... زیاتریش بە دەستی هاورێیەك !

سەندیباد : باوەڕ ناکەم !

جادووگەر : با ... سەندیباد، ئەی ئەم هەموو ئامێری کوشتنە چییە کە دروستکراون؟ بەرەنگاربوونەوەی ئینسانەکان لەگەڵ یەکتریدا گاڵتە نییە ... ئەمڕۆ هەر کەسێك بۆ ئەویتر مەرگە ... !

سەندیباد : هەر کەسێك بۆ ئەویتر ...

جادووگەر : من لە کاتی خۆیدا دەگەم... بەڵام ئەوان زووتر دەڕۆن ...

سەندیباد : هەروەکو " با" ، تۆیش ...

جادووگەر : ساڵانێکە چیتر پێویستیان بە من نەماوە، ئینسانەکان خۆیان بۆ لەناوبردنی یەکتری بەسن، تۆ بەبێ من، منت لەواندا بینیوە !

سەندیباد : زۆر جار .... ئەمە نیشانەی چییە؟

جادووگەر : سەندیباد ... ئەوە نیشانەی لاوازییە، هەر جارێك گومان لەخۆت بکەیت، هەر جارێك ڕێگەکان لەهەموو لایەکەوە داخراو بن، ئەوا مەرگ دەبینیت !

سەندیباد : ڕێگەکەی من درێژ بوو ...

جادووگەر : بەڵام وا گەیشتە کۆتایی ...

سەندیباد : " با " یارمەتیدەرە؟

جادووگەر : بانوماکە دەسوڕێتەوە ....

سەندیباد : ئەی کێ دەبێتە کاپتنی کەشتییەکە ؟

جادووگەر : من !

سەندیباد : کاپتن بابڕۆین .... وا سەفەری هەشتەم دەستپێکرد .....

(جادووگەر سەندیباد دەکاتە کۆڵ ، پیاوی نابینا سەر شانۆ تەی دەکات)

پیاوی نابینا : دەردەکەوێت .... قارەمانێك بەم زووانە دەردەکەوێت ... کۆمەککەن ... بەم زووانە دەردەکەوێت ... دەر ..... دە ... کە .... و .....

(شانۆ تاریك دەبێت)